RADU SERGIU RUBA

TRAVERSAREA

- Poeme -

Antologie de autor

Se dedică fetelor şi băieţilor de la Cenaclul Universitas,
celor de Dincolo şi celor de Dincoace
precum şi Palmierului lor tutelar de esenţă rară
din specia Docens Martinensis,
cu toţii atestaţi documentar din cele mai vechi timpuri
de poemul Post Ludum.

Mărturia autorului

Am strâns între coperţile de faţă poeme din şase volume tipărite într-un răstimp de douăzeci de ani, 1983-2003. Cinci din aceste cărţi vin cu contribuţii generoase, iar cea de a şasea, tot o antologie de autor, (***Dacă pleci în căutarea mea***, Ed. Axa, Botoşani, 1999), propune un singur poem, pe cel care şi în acel an, şi acum, deschide volumul: *Ea sau precuvântarea*. Dreptul la poll position şi l-a câştigat poemul deoarece nu apăruse în niciunul din volumele dinainte de 1999, deşi este mai vechi decât ele şi pentru că versurile sale trimit la o lectură instigatoare la cosmogonie. Celelalte poeme nu sunt toate tocmai fidele formei iniţiale. Unele diferă prin câte un cuvânt, altele printr-un final, două prin titlu, unele prin câte un vers, o imagine. Nu mai sunt cel de altădată, iar globulele mele roşii, poemele, nu puteau rămâne nici ele pe loc. În platitudinea limbajului de specialitate, nu este vorba decât de operaţii estetice, de reconstrucţii plastice.

Cărţii i-am spus *Traversarea*, cu gândul la cei douăzeci de ani dintre primul şi ultimul meu volum de versuri, două momente ale aventurii ca la cei trei, ba patru muschetari. Nici nu mă gândesc la cei nouă ani care s-au mai perindat de atunci până azi, cu cosmetizările lor printre aluniţele şi pistruii punctuaţiei. Dar am numit-o *Traversarea* şi în amintirea străbunei mele Floare care, la început de veac XX, a străbătut Adriatica, Mediterana şi

Atlanticul înainte şi înapoi în două rânduri şi care mă îndemna să bag de seamă: „Până la America, dragu’ mamii, atâta apă este, că-i numa’ apă!”

R. S. RUBA

EA
SAU
PRECUVÂNTAREA

Deschid de o mie de ori toate cărţile
căutând iar şi iar.
Lăsaţi-l să citească,
se şopteşte până la cea mai îndepărtată rudă,
lăsaţi-l singur,
dă înapoi şi vegetaţia
de unde păruse verde şi crudă.
Deschid toate cărţile
căutând o singură literă
cea a dispariţiei Ei
astrul acela mărunt
din care se desface orice fugă.
Omicron, să rostesc
şi totul să înceteze deodată:
alergarea universului spre roşu
deriva continentelor
deraierea să reintre în graţia ferată.
Să prind doar începutul
urmărind cu degetul restul îndepărtării
până la capătul numelui Ei
de unde totul se întoarce în ghemul iniţial
cu ape, întuneric şi zei.
Toate cărţile vorbesc despre asta
acoperindu-i trupul
cu vederile pierdute în timpul descifrării
toate afară de litera aceea
din care Ea
eliberând lumină
se despleteşte-n materii.

19 iunie 1983

SPONTANEITATEA ÎNŢELEASĂ

Editura Cartea Românească

decembrie 1983

GIMNASTICĂ SUEDEZĂ

O cameră goală.
Trecutul şlefuit dreptunghiular
înghesuit pe o coală.
Pe margini halouri
şi iarba subţire-a iluziei
cât să te-nrouri.

„Bună-dimineaţa, domnule!
Continuaţi!
Eu, ca să zic aşa,
sunt unul dintre cei mai buni vecini
că-n ziua de azi, ştiţi,
dă-i cu umbre, dă-i cu lumini...
Sunt un om lipsit de importanţă,
soţia mea la fel,
un fir de ceaţă
ca de la inel la inel.”

Joc rupt,
lăsat să se stingă,
de fapt un viaduct
căzut din carlingă.

„Dar continuaţi!
Copilăria întotdeauna sună prea tare!
Şi eu personal, daţi-mi voie,
dar numai pe covoare,
niciodată pe-acoperiş ori în prun
şi-ntotdeauna cu apă şi săpun!
În timp ce merele voastre,
da, merele,
deşurubarea lor verde v-acuză
de jocul cu sferele.”

Memorie oprită

la ziua pescuitului de ştiuci.
Moartea înţeleasă prin sită,
iubirea prin uluci.

„Continuaţi, vă-nţeleg!
Biografia voastră atât de utilă
se poate strânge însă într-un dreptunghi
trântit pe hârtie,
dar nu de la-nălţimea de o milă,
ci mai bine de jos,
din genunchi, din genunchi.”

REPORTAJ CU NOAPTEA DE GÂT

Cerul există aici
din cauza acestui mesteacăn
care întinde mâna după nori.
Celelalte fiinţe schiţează gestul de-a apune
atât de cunoscut în cartier.
Noi batem toată ziua mingea pe maidan
ca să rămânem în afara schemei.
Cerul ne-a alergat întotdeauna fără motiv,
iar jocul de-a amurgul
fără indieni şi-mpuşcături
nici măcar nu ne-a făcut să râdem.
Ne mulţumim cu mingea şi maidanul
chiar dac-ar fi să nu găsim portar
şi să jucăm mereu câte-o miuţă.
În jurul nostru nu se face seară
decât odată cu tăierea
amintitului mesteacăn.
Norii nu se mai feresc să fie prinşi cu mâna,
iar ploaia-ncepe-acum să ne despartă.
În spatele norilor
cerul s-a topit la fel ca gheaţa,
ştim asta de la orele de patinaj.
Ne furişăm cu toţii către casă,
dar nu fumăm pe lângă ziduri.
Deşi e o minciună,
ne gândim aşa, c-ar fi târziu
şi-nfuriem câinii prin gard.
Va fi mai greu de cei rămaşi în urmă...
Noaptea va da cu siguranţă peste ei,
iar cineva
are să-i plimbe-n somn cu targa.

POEM ÎN ARGINT

Am pierdut acolo, lângă bară,
toţi avocaţii, unul câte unul,
răpiţi de o moarte ușoară
întâi pionii, mai apoi nebunul.
Şi m-am trezit deodată acuzat,
până la piept, chiar până sub bărbie vinovat.
Martorii aduşi,
străvechii prieteni şi vecinii
crescuţi ca flori ornamentale după uşi,
în lipsă de zigzaguri,
mă acuzau de linii
atât de drepte şi cu-atâtea puncte
că firele acelei numărări
târziu sfârşeau cărunte,
iar vina mea umplea întreaga sală
şi-n timpul mesei o lăsa ca înainte,
nemăturată şi goală.

DESPRE CONVERSAŢIA NOASTRĂ

Zornăiam.
Cu fraze lungi lovind în geam,
ieşind pe uşi
de ne luam după ele
de mult am fi fost duşi.
Povesteam.
Trăgând cu toată moartea de mătuşi,
tactul îl bătea
mărul lui Adam.
Altfel era tăcere
cât să clipesc o dată de durere
căci tu strângeai mereu
cârja unui semn de întrebare
în jurul gâtului meu.

DEGETE

Pe faţa de masă
degetele şterse de atâtea litere
îşi amintesc de începutul alfabetizării
cu mâinile aşezate pe pupitru,
degetele bine întinse,
nuiaua peste palmele crăpate,
negrul de sub unghii în ochii nuielei,
pleoapele răchitei clipind tot mai des.

CÂT MAI DEPARTE DE NIVELUL MĂRII

Văruiam verticalele oraşului
până la o anumită înălţime
ca moartea să nu ne mai poată sări în spinare,
ca toată lumea să îşi scoată pălăria:
La mai mare!
Soldaţii, jandarmii, cartuşele,
Penaţii şi Penele Corcoduşele
se aplecau periculos peste margini,
focurile lor de artificii
îi spulberau la loc din paragini.
Doar frizeriile îşi luminau pereţii
forfecând din pleoape inegal
când se trăgea dunga egalităţii
între oleandru şi migdal.

CRIZA DE OASPEŢI

Nimeni nu-ţi bate la uşă,
mi se răspunde de afară,
şi orice aluzie la prezenţa Corbului
se pedepseşte cu exilul.
Privirea trăgătorului la ţintă
s-a-ndepărtat de mult de casa ta,
mi se repetă iar,
nimeni nu te mai ocheşte,
nimeni.

Poşta s-a retras spre inima continentului,
fluxul şi-a restrâns activitatea
şi orice blestem la adresa vântului
ţi se întoarce împotrivă.

Deschide, aşadar,
şi-aşteaptă-mă să vin printre arbuşti.
Să nu mă crezi a fi aleea cu nisip
care de altfel în curând
va traversa odaia ta de rugă,
să nu mă-nchipui de argint,
să nu-mi pui nici o întrebare.
Ar fi mai bine ca-ntre timp
să mai măsori o dată
dâra de la cer până la tine
Ce nici măcar nu seamănă cu vreo cărare.

ÎN BRIZA FOII VOLANTE

Porneşte şi ea
singurătatea
de la nivelul mării.
Pe falezele sale
în lumina palidă a şirei spinării
tu pari o veche stradă-mpotmolită
în sârmăria plimbării.
Ai vrea să baţi în argint
să te-ntorci peste umăr
s-asculţi departe-occipitalu'-nţepenind.

Oraşul
o legănare-n bătaia privirilor
întinde şi obrazul celălalt
pe care singurătatea abia se târăşte
ca o limbă moale de asfalt.

Apoi ferestrele
de la un ochi al tău trec la altul
de parcă totul s-ar reduce la fapte
la străpungerea zidului
şi înrămarea curioşilor în fante
de parcă înainte n-ar fi existat nimic
nici măcar linia frântă a mării
pe care atârnă o rufărie de prieteni
pe mărci şi pe serii
de parcă briza ar fi dat peste cap
doar planul rotitor al giruetei
iar creşterea nopţii s-ar fi oprit lângă coaste
lăsând în voia digitaţiei
ale pleoapelor taste.

Nimic mai clar:
ferestrele fac praf

egalitatea naturală dintre ziduri
şi demască foşnetul tău de şatenă bronzată
de-a lungul celorlalţi trecători
demască şi cele vreo câteva funii
rămase-aici din vasta Teorie
a Ondulaţiunii.
Genele ferestrelor îţi biciuiesc nesfârşita plimbare
trecându-ţi peste glezne
silabisindu-le ca pe o subtitrare
când te opreşti în briza sacadată
a unui chioşc de ziare.

NUNTA VERIŞOAREI MIXANDRA

Au sosit o parte călări,
o parte pe jos şi pe scări,
cei mici în landou,
iar restul ecou.
Când au intrat în casă
au salutat cu mâna somnoroasă,
cu gulerul scrobit,
cu sufletul bine lustruit.
Ne oglindeam într-însul cu toţii,
ne-nghesuiam, fireşte noi, nepoţii.
Am fost bătuţi pe umăr,
întrebaţi de vârstă
şi peste noi a pogorât un număr.
Ni se spunea: „Ce mari sunteţi!”
ni se vorbea cu „Măi, băieţi!”
ca niciodată
în jurul nostru flutura o cravat ă,
verişoara noastră
pe vremuri albastră
ca viaţa-ntr-un cristal,
era o creastă de val
înspumată,
doi popi o declarau nevinovată,
un zâmbet o strângea de beregată.
S-au aşezat apoi în jurul mesei,
iar noi pe aripile albe-ale miresei.
Toţi unchii ne rugau să ne dăm jos,
ni se vorbea frumos,
cu vremea însă-au fost chemaţi părinţii
să ne-atingă-n treacăt cu zimţii,
au adus şi-o vargă,
în cele din urmă au cumpărat o targă.
Cei rămaşi stăteam acum la colţ
ca partea pedepsită dintr-un hoţ

şi ne uitam la mame şi la taţi
cu muzica amestecaţi
cum se-nvârteau şi cum săreau
prin golul dintre *vai!* şi *au!*,
priveam la unchii suiţi pe pahare
atârnaţi într-o mână şi trei inelare,
la berea cu guler de nea
care ningea,
ne-acoperea,
trăgeam cu urechea pieziş
la moartea ţârâind pe-acoperiş,
dar trâmbiţa şi grindina din tobă
ne zdrobeau pe buze orice vorbă,
fugeam de bătaia în palme
ca pe câmpie micile cetăţi
din calea zăngănitului de arme.

NOAPTEA UNEI VERI DE VIS

Măturăreasa ridicase deja
până la ţigle pulberea străzii.
Treceam pe sub arcul acela
lovind cu amprentele
în trapa de deasupra a lăzii.
Părea aglomerat:
vociferări, zvăpăiaţi,
vremuri tulburi de pionierat.
Măturăreasa, de pildă,
îşi spărgea seminţele cu toţi sergenţii
o Erotildă.
Şi era vară.
Genele alcătuiau o savană
cozile cometelor loveau la-ntâmplare
prin subţiratica floră spontană.
Era o noapte ca asta
când infinitul te ia pe nepregătite
când luna-i o tăietură din ziarul de seară
şi tocmai te gândeşti la lumini moştenite:
galene, pirite,
când curbura spaţiului
se repede să-ţi treacă prin şira spinării
iar tu sari la o parte
ca din faţa drumului prea lung
spre Tipperary.
Mulţimi de prieteni
se înrolaseră-n visul acela:
erau acolo Orhideea,
Palisandrul, Imortela.
Măturăreasa adunase restul
urcase la bord fiecare bagaj
becul de gaz reverbera chicotitor
peste şefia ei de atelaj.

FRAGMENT DINTR-O POVESTE SENTIMENTALĂ

De atâtea ori aceeaşi poveste sentimentală
abia ţinându-se-n echilibru pe acoperişuri.
O strigi şi o auzi huruind până jos
din treaptă în treaptă
până la rădăcina primei ore de-ntâlnire
când el îşi netezeşte îndelung un salut indiferent
ea rozalie în parcul săptămânal
amândoi relatând scene proaspete din tramvai
el optimist
afirmând că raţiunea...
Ea abisală
susţinând că zodiacul...
El punctând totul c-o demonstraţie finală
bine intonată dinainte.
Apoi ba fotograful ba trandafirul,
până la urmă infinitul comun
de dincolo de liru-liru...
Din nou istoria sentimentală
ce burniţează înstelat în pensioane
întrerupând lecţia model
cu nobelişti ce-au refuzat în viaţa lor
intervenţia vreunei factore umane.
Şi iar sentimentalismul tăind porcul
printre lacrimile râu ale asistenţei
tot el agitând batiste de ocazie
între două trenuri în mişcare
sentimentalismul ca ceaţă
a tot ce se întâmplă bun de memorat
“când apari Seniorita în parc pe-nserat…”
şi când porumbeii, inimioarele străpunse
lămâiţa din sân şi busuiocul de sub pernă
amintirile din finalul scrisorilor
unde într-un coş cu viorele

stau două rândunele
amândouă ciripesc
şi pornesc împreună cu cele de mai sus
împotriva raţiunii seci
luând drept pildă o veche civilizaţie
ridicată fără filozofi
ca la azteci.
Săgeata inimioarei se îndreaptă către logica formală
silind-o să se-ntoarcă-n ionosfera mamii ei
si să devină autocefală.
Porumbeii ciugulesc virgulele aritmetice
ca trenul zecimalelor să deraieze
iar cifra de tracţiune rămasă singură
ca orice singurătate cu aburi
să se împiedice.
Florile presate, şuviţele tăiate
gările fluturate îndelung la plecare,
romanţa, flaşneta
diferenţa numerelor de la pantofi
coincizând cu diferenţa de vârstă
toate fac din raţiune o cetate asediată.
Patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi asupra ei
glanda lacrimală s-a fost făcut plouată.

ILUZIA CONTINUĂ

Editura Cartea Românească

1988

DEASUPRA NINSORII

De orice nouă femeie
mă bucur prosteşte ca de prima zăpadă
dau să mă joc cu ea
albă
s-o topesc pe buze încă din aer
în timp ce luna se migdalează încet
deasupra ninsorii.

TREI CÂNTECE ÎNTR-UNUL SINGUR

Ne plimbăm pe străzi.
Intrăm în câte o curte necunoscută
cu sentimentul că începem o nouă lectură.
Plin e cartierul de cărţile noastre abandonate.
În faţa celor douăzeci de ani ai ei
pot să vorbesc despre orice.
Repetă întruna: „Interesant! Ce interesant!”
Şi îndrăzneşte: „Dar tu, cum…?”
Reiau povestea cu franceza mea predată la şcoala prin care
asemenea mie
mişună cu precizie orbii
duşi pe ascuns de strălucirea bolţilor plantare.
Ştiu că mă priveşte
că mă compară cu ce a văzut ea într-un film.
Va rămâne lângă mine câtă vreme va mai crede că am mister
că sunt altfel.
Apoi va invoca tradiţia familiei
va vorbi despre părinţii ei care nici n-ar putea să-şi închipuie…
Iar prietenii comuni
o vor reîntâlni în telecabină
căţărată pe alţi genunchi.
Acum mă întreabă
dac-am cântat vreodată într-o fanfară
dacă îmi plac potcoavele că ei îi plac
dacă am s-o-nşel cu una cu M.
Rostesc numele unei alte iubite din închipuire
şi înţeleg că trebuie să mă dau la o parte
ca ea să-i tragă una cu poşeta.

OMUL INVIZIBIL

Alt an încheiat.
Nu le mai cer prietenilor
să-mi descrie femeile care-mi plac.
Mă mulţumesc să miroasă plăcut
şi să nu fie prea grase.
Sunt cum se zice o fantă
prin care se zăresc privilegii din spatele meu
cotidiene
pe scurt un cer înnorat.
Sub cer, pălării. Stropitori. Instituţii.
Burse universitare.
Dacă n-aş exista
m-ar înlocui cu o maşină
un creier electronic antropomorf
programat puţin debil
ca să dea iluzia vieţii.
Dumnealui ar fi fericit:
ar da din beculeţe
ar mai piui din tubuleţe
m-ar aproxima cum ar putea
până la *vâslă* în loc de *lopată*
până la *cuisine* în loc de *cousine*.
Problema transparenţei nu s-ar pune.
Acum însă se vede în spatele meu
mulţime de prieteni şi gesturi
cu toţii explicându-mi-o pe o anume Dorabelle
apoi animalele însoţitoare ale acestui limbaj
imprecise dar agile
iar între oraşe
întinse sfori
pe care se usucă formele corpului
plus informaţii despre peisaj
disparate

adunându-se cu greu laolaltă
(sumară ikebana cartierului)
anii trec
iar pe cerul gol
singur fuselajul aventurii.

SPAŢIATORUL

Asta este.
Suntem aici cu toţii
la restaurarea vedeniei…
Care ducând mortar
care p-aiurea
care consătean cu primii doi.
Degeaba se sperie unii
degeaba se ceartă.
Preotul e o convenţie
luminile de asemenea
părinţii vin şi trec
surorile au fost abolite
la fel şi iubitele
există numai verişoare
uşor fardate
ba dinspre familie
ba dinspre societate.
Flirtul cu ele n-are sfârşit.
Şi bine fac ele ceea ce fac
administrând răsfăţurile noastre
cu tact şi pricepere.
Degeaba dau unii în darul beţiei
alţii-ntr-al imaginaţiei
direct la maşina de scris
până la vârsta asta cu degetele tot pe spaţiator
amânând mereu clipa startului.
Degeaba.
Piramida oricum se înalţă
în ritmul cântecelor populare
ce ne fac munca mult mai uşoară.

29 FEBRUARIE - JURNAL

Frumoase anotimpuri.
De îndrăgostit
eram îndrăgostit de actriţele de la radio
şi mă uitam fermecat la cutie
la luminiţa verde de strecurat pe degetele fetelor
în chip de inel de logodnă.
Într-un caiet secret
transcriam toate buletinele meteo
iar capul meu se culca în direcţia în care
glasurile lor îndrumau ninsoarea şi vântul.
Duioase anotimpuri.
De pionier
mă făcusem pionier
sub drapel
singur
unde nimenea nu mă băga în seamă
căci adunarea se uita după nişte cuvinte
ce veneau asupra ei
rânduind-o în bănci
în şcoală şi-n afara şcolii
maturizând-o fără încetare.
Şi dintr-o dată se cânta cu trompeta
drept în faţa minţii mele
mâna mea saluta
ca lucrurile să reintre în normal.
Ea saluta iar ele reintrau
până seara
când tot detaşamentul făcea din cap către dreapta
făcea şi spre stânga.
Şi toţi mă părăseau.
Mie
anotimpul mi se aşeza mai ales pe urechi
şi cu palma mă bătea uşor peste priviri.

Ştia el ce ştia
până şi minutul în care roşeam
în faţa emisiunii
în aşteptarea celor şase semnale
şi mă lăsa acolo
să visez ora exactă.

FLUTURII DIN BASKERVILLE

Nunta merge înainte şi fără mireasă.
Locul este ocupat de o păpuşă
din cele expediate de instituţie
celibatarilor înrăiţi
cu ocazia marilor aluzii
cu ocazia Anului Nou
cadouri.
Ea ţine în mână o floare a plăcerilor
înmiresmată şi n-am cuvinte
care alimentează buna-dispoziţie generală
văl
să nu se rupă
de pe feţele de cetăţeni.
Cetăţenii care participă aici
muncesc la întreprinderi din cartier
şi alcătuiesc
prin felul aşezării la mese
un aranjament floral:
mamă-fiu-nepoată-unchi
mamă-fiică-dadă-tată.
mamă-tată.
Că nimeni nu se uită la păpuşă
mulţumindu-se cu efluviile iasomiei sale
asta n-ar fi nimic
dar să mi-i vezi în dansul miresei
cum se învârt în jurul prejudecăţii
care repet
nu există
cum pocnesc din pinteni
iar alţii din degete.
Orchestra se lasă acordată
în funcţie de ritmul unui astfel de cuplu

şi cântă vag
pentru ca lacuna să nu fie călcată pe picior.
Timp în care mirele fabulează intens
fabulează căci dacă nici el nu va umple golul
atunci cine?
Mireasa trebuie să emane cumva dintr-însul
şi chiar aşa se întâmplă
dar la câţiva metri deasupra solului
unde ea se lasă iubită de la distanţă
precum în cuşcă un animal
de toată lumea.
Împarte în dreapta şi-n stânga din lunile sale de miere.
Buze linse încearcă să reia conversaţia.
Abia acum rupe ea din gratiile propriei frumuseţi
şi le înfige în păr
şi spune:
eu sunt.
Apoi anonimatul din spatele conjugării.
Apune soarele ca şi cum aş susţine că am cinci ani.
Cele două soacre nedespărţite
unite prin suferinţă
aduc de departe cu o stea dublă:
podoabe. Rotaţie. Raze.
Soacra mică îşi ţine razele strânse pe lângă corp
în semn de ispăşire.
Apare naşul de parcă s-ar lumina de echinocţiu:
- Dragi copii!
(Şi-ndată se porneşte să mi-i organizeze pe toţi
pe mai multe rânduri
falangă imbatabilă în vederea lecturii.)
- După mine!
„C'était à Mégara,
faubourg de Carthage,
dans les jardins d'Hamilcar.”
- Nu e bine!
„C'était à Mégara...”
Şi oastea lucrează
trei zile şi trei nopţi
la aceeaşi frază.

11 APRILIE - JURNAL

Prin nimic nu mă deosebesc de alţii.
La fel fac şi eu:
ies în uşa blocului
între degete cu diploma asta lucioasă
universitară
şi aştept liniştit miracolul.
Uneori ţin cartonul fin între dinţi
şi suflu în el ca-n solzul de peşte.
Se face atunci un cântecel
la care se deschid toate ferestrele.
Se desfac ca nişte petale
iar mirosurile apartamentelor din jur
plutesc o vreme peste cartier.
Aştept
şi trimit din când în când câte
un copil până la colţ
să-mi spună dacă se vede ceva.
Alteori adun copiii de la scara A
şi le explic pe degete
asemănările cu scara B.
Ei aleargă îndată să caute acea fabuloasă scară.
Unii o mai caută şi azi.
De cele mai multe ori însă
îmi pregătesc în gând pentru a doua zi lecţiile
pe care nu le mai predau
şi-nchid în mine noua disciplină
o ţin acolo pentru totdeauna.

ILUZIA COMICĂ

E de ajuns o seară
în care personajele să se numească simplu:
El, Ea, Ei, Ele
pentru ca toate cele o sută optzeci de minute ale comediei
să se adune în eclipsa sălii
c-un ciob de geam afumat deasupra nasului
instruindu-şi capetele să caute un soare
învârtindu-le şi exagerând.

El
să exagereze despre sine
în expresul acela care se ratează
cu fiecare staţie măruntă
cu ziduri pe care o dungă redă imprecis
amintirea înălţimii vagoanelor.
El - în compartimentul de clasa întâi
să dea dovezi de inteligenţă
bondoc
în întrebări precum:
Oare? Chiar aşa? Credeţi?
şi uite aşa
îmbrăcat special împotriva sosirii lui Quetzalcoatl
să ticăie de la sine
în trenul care taie câmpia din toate direcţiile
peste poduri din ce în ce mai rare.
El aşteptând ratarea finală
şi minţind ca-n *Azilul de noapte*:
„de mila voastră,
lua-v-ar dracu'!"

Ea
frumoasă să-nnebuneşti
fostă liceană

un rebut educaţional de-al meu
să nu priceapă nimic
necum să mai degenereze în lecturi.
Destul că vieţuieşte pilindu-şi unghiile
şi că amurgul se filtrează prin ninsoarea piliturii.
Astfel să-şi aştepte Ea ziua de naştere
în jur odaia să se repete pe sine
vântul să răvăşească geometria.
Ea distrată la foşnetul copacilor
miercurea aceea să se umfle peste periferii
peste baraje îndepărtate
ziua ei de naştere să nu mai vină.
Ea agitându-se zadarnic
să-şi izbească occipitalul de aniversarea precedentă
greoaie să-i cadă umbra peste capetele adunate la petrecere
şi aşa s-o găsim noi
necarismatică
mai mult privind în gol decât nevăzând nimic
mai mult nevăzând nimic decât temându-se de pustiu.
Mai.

Ei
să afecteze erudiţie
ghicind bunăoară de la distanţă pe nume
stelele de pe cer adunate în practica cu studenţii.
Ei să nu fie prea numeroşi
numărul lor să ţină cam cât un taburet
expus cu picioare cu tot în fereastră
dar
indiferent de ce i se întâmplă caravelei
Ei să continue mai întâi de pe punte
curând de pe parapete
apoi de pe vergile velaturii
până la urmă din vârful catargului
să continue să predea greaca şi latina
chiar şi în faţa celor două
cincisprezece lei fiecare
la suburbie
ţigănci gemene
Pupa şi Prora.

Ele
mamifere ale raţiunii
să se lovească sonor de cărţile noastre încă nescrise
prin oraşe îndepărtate
antice

de unde vine scrisul asupra noastră.
Oraşele să-şi crească în linişte tufişurile
ploaia să se cearnă egal printre probele bacalaureatului
distanţându-le
norii să pară nori
şi-n timp ce Ele îşi fac plimbarea de absolvire
să se vadă clar
printre oglinjoare, pudriere, meditaţii pentru bani, repetiţii
clar să se vadă şamanismul lor cu mai multe capete
descântând fără-ncetare
cu disperarea ultimei şanse
ca doisprezece corijenţi deodată
la tot atâtea corijenţe diferite.

Cortina să nu cadă.
Nimeni să nu moară.
Seara să se încheie afară din oraş
în plină iarbă
unde se ştie că vechiul closet de lemn
va muri într-o bună zi
aşa cum este
pe dinăuntru tot o scrisoare de amor
roasă de ploi
muiată de dezgheţuri
ninsă
rămasă neexpediată
adresată nimănui
scrisă de El Ei
de Ea Lui
cea mai frumoasă din lume
cu filele cumva în aer
desfăcându-se de laolaltă
acum
înaintea nopţii străpunse doar de fire telegrafice
sub zgomotul atât de cunoscut pornit de departe
cu care se trânteşte asupra noastră
definitivă
Poarta Levantului.

LECŢIA

Dacă nu se poate altfel
măcar atât şi tot e bine.
Îi inventez deci pe toţi
pe măsură ce le vorbesc.
Unii încă de acum stau cu mâinile pe sus
în sensul că ei ştiu
că au învăţat.

Numai că trec peste ştiinţa lor
mă plimb printre bănci
explicându-le că ar putea să vină
o boală a hârtiei
când toate cărţile se vor preface în spumă
pe unde le va prinde agonia
pe scări
prin grădini
aşa că vom avea de învăţat totul
pe dinafară.

Mai ales fiecare va avea de memorat
tot ce a spus până atunci
urmând să susţină examene
în semn c-a înţeles ce a spus
şi trebuind să ia acele examene
ca mai departe
să poată vorbi şi despre altceva.

Le interzic să ia notiţe
obligându-i să reţină de pe-acum
şi continuu cu amănuntele corpului nostru
pe care nu le vom cunoaşte
decât ascultându-ne muzica interioară
oprindu-ne pentru asta oriunde ne-am găsi
în plină stradă

în timpul dansului
oprindu-se chiar şi fetele
aşa prostite cum arată
atunci când nu dansează.

Unii nu cred nimic.
Destui visează deja mult prea mult.
Ies mâinile lor pe bănci
ca nişte foci căţărătoare pe banchize.
Le inventez şi alte înrudiri
numai s-ajung să cred că mă ascultă
căci de-nţeles
nu ştiu ce ar putea să înţeleagă.
Deşi ei de fapt mă urmăresc
ros cum par în coate şi-n genunchi
de acea iluzie a acţiunii.

Asta îi mai linişteşte.
O boală a hârtiei, le spun,
în urma căreia vor rămâne pe jos
mormane de cristale apoase
irizându-ne chiar şi pe noi
risipindu-ne.

La care fetele devin atente.
Devin vag ireale.
Genele lor iată
nu că ar fi de raze
dar sunt atât de lungi
că nu am cum să le culeg cu mâna.
Ele însă pot să mi le-aşeze în palmă.
Uşoare sunt precum cerul.
Le răsfir îndelung
Cernându-l încet privirile spre verde.

Una din fete se ridică
ceilalţi îngheaţă de spaimă
trimit târâş pe unul dintre ei
să vadă de aproape ce vrea aia.
Care e calmă
dreaptă
buzele-i freamătă
va spune desigur ceva.
e zveltă
limpede
tace

buzele ei fără gust
deci fără Dumnezeu…
E singură
tace
înaltă
frumoasă
verde
înlemnită în poziţia din care
contribuie ea cel mai mult
la cultură.

STARTUL EXPEDIŢIEI

Şorţul şi gospodina lui citesc din Radu S. Ruba
asta înseamnă că podelele se spală singure
casa vreau să spun şi curtea
se tot răstoarnă în văzduh.
Valuri de lapte venite
ce importanţă mai are de unde
dau instincte de oglindă lemnului
odăile toate le găseşti înmiresmându-se
de la un rozmarin public
care din mai până-n octombrie curge continuu.
E vară şi spuma conversaţiei noastre
o mână de nori cumulus
se sparge în cercuri ca apa.
Cititoarea atinge momentul cu norii
ferestrele se lustruiesc mai tare
iar umbra mea îndepărtată
începe brusc să predea lecţia
„Vaquer aux soins du ménage.”

Ruba măcar se trezeşte gata citit.
Dar eu la razele podelelor
ce altceva să fac
decât să-mi evoc iubitele imaginare
nedescurcându-mă cu naturile mai libertine
chemându-i şi pe alţii.

Ruba se topeşte în zare
cu muncile lui aparente
aproape de zăpezile veşnice
eu în schimb în curtea noastră
trebuie să fac pe pierdutul
verigă cel puţin să par
de legătură

între reptila Apophis şi pasărea Ibis
pe hărţile cerului.

BIBLIOTECA RULANTĂ

Biblioteca rulantă prin cartier
frânează brusc în faţa mea
portierele se deschid larg:
Poftiţi! Urcaţi!
Ea se ştie citită.
Urechi la fiecare pagină
o ajută într-o cultură a iluziei
să ţină locul căruţelor cu verze de Bruxelles
dar ea se ştie citită.
Mă îmbie c-un volum necunoscut
o cărămidă
cu nume de femeie
intraductibil
la care ar fi ajuns universul
pe motiv că există.
N-am citit încă toate cărţile din lume
ca să mă pot apuca de aceasta.
O dau la o parte deşi e clar
că şi singură va continua în versuri să taie capete
să pună foc rugurilor
încât biblioteca pe roţi va porni instinctiv
să înconjoare cimitirul.
Aş putea s-o opresc dar mai încolo
către iarnă
pârlind porcul în intersecţie
sau să abat cruzimile cărţii
asupra unei baghete de ţinut rândul ca la hartă.
Dar roţile bibliotecii patinează pe loc
în lipsa unui cititor la bord care s-o pună în mişcare
prin simpla răsfoire a colecţiilor
patinează de vreme ce copiii aiuriţi
culeşi de prin cartier
amăgiţi cu plimbarea
stau în cap şi în fund

pe ediţii de lux din Originile Sistemului Solar.
Ridic dintre ei şefi de clasă
la întâmplare
numai să aibă cine să se rotească în jurul soarelui
în numele altora
cine să atragă atenţia străzii
până fur eu volumul în cauză
şi biblioteca se ia după mine.
Cu fiecare meridian traversat
altă carte de călătorii necitită.

O ALERGARE ÎN SAC

Căci alerg
de la mătuşa Margherita
la mătuşa Margherita.
Nu prima, cealaltă!
Blondă şi strictă
nedespărţită în podul mănuşii
de o cravaşă de răchită.
Îşi croieşte mereu cu ea cele două animale favorite
care se tot devoră între ele
ale timpului
să le despartă.
Ba mai dă şi cu clepsidra după mine.
O clipă animalele devin egale.
Tencuiala zboară cât colo.

De acum să stau cică locului
şi să maschez o rană a materiei.
S-accept în sfârşit că sunt ceea ce sunt:
o istorie legănătoare mărginită de urechi.
Între pavilioane
ca pâlc de trestii
să foşnesc.
Singur să stau pudrându-mi câteodată
mimica aceea de punct fix
formal chelind
dar pe ascuns
chibiţând fanatic trecerea timpului.

O iau din loc către mătuşa Margherita.
Nu cealaltă, prima!
Înaltă, uscăţivă, generoasă
defenestrată de un ochi.
Se tot înalţă la cer

şi tot coboară asupra oraşului
în chip de ploaie cu broaşte:
o minune de femeie!

Cum mă vede
cum îmi iese înainte c-un periscop
ca să mă tragă în adâncuri.
Şi mă fixează semn de carte incoruptibil
în plină debandadă a vedeniilor
să păzesc până la moarte buna geometrie:
femeile să nu mai sfârşească în peşti
casele în cuburi
mortul în hieroglifă
câinele în Constelaţie a Câinelui
eu însumi în vreun truc al nepotismului.

M-ar părui pentru tot ce nu poate fi arătat cu degetul
pentru tot ce nu aduce cu cearceaful miresei.
E mult mai indiscretă decât cealaltă.
Vine din direcţia ei un miros
care ţine cartea pe verticală
cu filele uşor depărtate
ca pe un fel de perie de lux
peste care lunecând
se lustruieşte lumina menajeră.

Veghez chiar în mijlocul poveştii
iar lectura mea către dreapta
şi lectura târându-mă spre stânga
aproape că mă rup în bucăţi.
S-ar spune că rămân ţintuit locului
dar în realitate alerg în susul povestirii
cu o viteză egală cu cea a depănării ei.

Alerg până ce cad istovit
pe primele trepte ieşite în cale
grămadă peste clapele maşinii de scris.
Braţele literelor bat cu disperare aerul.
O figură geometrică înecându-se.
Curând înfăşurată în tuşul panglicii.
Curând depusă pe cel mai apropiat ţărm.

FEREASTRA DE MIERCURI

La fereastra de miercuri
capul primei iubite
poartă deja urechile celei de-a treia
cum se întâmplă uneori
să numeşti pisica într-un fel dimineaţa
într-alt fel la amiază
ca seara să o poţi numi uşor langustă.

Să-i desprind totuşi adevărata-nfăţişare
din noianul de lecturi
aruncând peste bord toate cărţile ratate.
Dar atât de mulţi care scriu
atât de puţini care citesc
că diferenţa dintre ei
face cât incendiul din Alexandria.

Lovesc una de alta jumătăţile dicţionarului
cea europeană şi cea ne-
dar nouraşii de praf
refuză să-i mai recompună chipul.

Iau alt volum ilustru
pe masa din bucătărie
spărgându-l ca pe vremuri
cu pumnul.
Trei sau patru vânătăi pe mâini
mă sperie din cale afară.

Să cad mai bine cu degetul
pe neaşteptate
asupra unui rând:
Bibliomanţie!
Adevărul!

Iar privirile grăbite într-acolo
să se atace-ntre ele ca doi şerpi furioşi
departe
tot mai departe de locul revelaţiei.

27 IULIE – JURNAL

M-a luat fără voie să mă facă artist.
Ştia dumneaei despre mine
lucruri care mie îmi scăpau.
M-a dus la o femeie celebră
obligându-mă să-i pun mâna pe bărbie
să mă cutremur şi să am viziuni.
Când ne-am despărţit
mi-a propus să rămânem prieteni.
Am rămas.
Ne facem vizite.
Ştiu uneori că e acasă
şi formez numărul ei.
Îi place să privească ore în şir telefonul
cum se-nfioară la insistenţa soneriei.
Păstra într-o vreme tastele maşinii de scris
mânjite de sosul de pe degete
de vreme ce
de cum avea o ficţiune
sărea să o noteze orice-ar fi.
Acum se aşează tot mai decorativ
între canapea şi fotoliu
între bibliotecă şi tocul uşii
ca umbra feţei sale
să-armonizeze luminozitatea încăperii.
E singură.
Ziua ei onomastică o găseşte tot singură.
Ştiu că va minţi, aşa că-i dau telefon.
Minte.
O ameninţ c-am s-o trec într-o carte.
„N-ai decât!
Ce importanţă are?
Se crede că răul din cărţi e pură ficţiune.
Degeaba se scrie despre tot ce există.”
Bine.

Rămânem prieteni.
Mă ţin după ea pe străzi
de la distanţă
dus în neştire de picioarele-i lungi.
O urmăresc cum se împacă ea cu situaţia
zi de zi
cum dispare-n uluirea generală.

ÎN LOC DE NAVIGAŢIE

Picioare de scaune
o scrumieră
masa
urme de manuscrise
istorie
mica istorie
dintre mine şi această încăpere
un spaţiu îngust ce răzbate şi-n somn
dovadă în vis hârtii şi taburete.
Dac-ar veni...

Şi ea vine la înălţimea ferestrei
pe coama unui val de-al ei
să mă acopere:
„Hai!”

Copacii rămân în urmă
ea încearcă să mi-i explice
subţiaţi
nişte lame de cuţit
iată şi feliile oraşului.

Şi-n spatele vorbelor se face ideea
că din părul ei
ar porni oricând amurgul duminicii.
Că ocolindu-i sângele
ai obţine conturul unei insule mărunte.
În rest
risipă de unde.

S-o prind într-o literă greacă
la drum de noapte
pe şoptite: *Ro*.
Să-i sărut degetele
Să-i dau peste degete.

Încă o dată
îşi înalţă valul lângă mine.
Mă lipesc de zid
şi-n puţine cuvinte
tot atâtea câştiguri de timp
las să treacă printre noi
unu până la trei miraje
corăbii goale
olandeze către cer.
Ştie umbra lor
să ne acopere uimirea.

MACHETA

Memoria atât de bună
care mă ajută să mint fără griji
o ia înainte cu o torţă în mâini.
Abia apoi vin eu urmat de fanfară
iar la sfârşit imnul regimentului.
Intrăm.
Rămânem demni.
O machetă a familiei la masă:
lemnul bunicilor, cartonul nepoţilor.
Ar fi în stare să-mi ierte orice:
„A scris, a iubit, a muncit!”
Despre peretele din spatele lor să le vorbesc
ar urmări cu creionul în mână istoria tencuielii.
Mă admiră.
Sunt răsucit pe toate feţele.
Unii pe alţii se caută în creierul meu
născut totuşi orb ca puiul de albatros
şi inelat îndată
să se vadă cât de departe ajunge.

3 OCTOMBRIE - JURNAL

Puternică şi clară e această voce
a unei tinere mame din blocul din faţă
care de la cinci
îşi ceartă fiica aflată jos
că de ce nu l-a găsit
de ce n-a dat de magazinul acela!
Fetiţa nu prea ştie ce-i de făcut
dă într-o doară cu mingea în gărduleţul de fier,
glasul de reproş vine acum parcă de la şase
mingea mai loveşte o dată barele metalice
timp în care mama atinge
o înălţime de şapte etaje
de unde pur şi simplu ţipă:
„Să te rătăceşti în cartier?!
În cartierul nostru?!”

Pe Alma
nouă ani
pionieră
bucle blond-roşcate
ochi albaştri
am surprins-o-ntr-o zi
dansând singură-n balcon
pe muzica ce venea de peste drum
adică de la mine.
Cu toţii o cunoaştem.
E fetiţa care ţine minte
tot ce a mâncat zi de zi
de la vârsta de trei ani până azi
şi dacă nu e plictisită
chiar povesteşte.
Ea şi la cinci ani
recita cu exactitate meniul
dar numai pe cel din primele zece zile ale lunilor
căci de numărat
de la unsprezece-ncolo
zicea că nu-i mai place.

„Şi nu mai vreau.”

Acum
m-aşteaptă adesea dimineaţa
să mergem împreună către şcoală
şi să-mi povestească ce-a visat.
Le înfloreşte uneori ca la carte
cum că ar fi dormit
şi s-ar fi trezit în loc de plapumă
sub un strat gros de ciocolată.
„Pe toată am mâncat-o!
Singură!”
Simte că n-o cred.
Se uită în altă parte
scorneşte un refren ca să nu mai spună nimic
se-mpiedică în mers
căci mai şi desenează pe neprivite cu pantoful pe asfalt
apoi oprindu-se brusc
se întoarce:
„Da' i-am dat şi fratelui meu.”
Aşa, da!

Numai că zumzetul vecinilor creşte
desigur în direcţia mea
pentru c-aş face din Alma cică
un copil publicitar
în folosul meu, exclusiv
învăţând-o să recite nişte lucruri nemaiauzite
despre o bibliotecă pe roţi
care-i ia pe copiii din cartier
să-i plimbe gratis în jurul soarelui
despre o casă scrisă continuu
din cărămizi până la cer
apoi despre nu ştiu care fată
dar una mai mare
pe spuma valului
ajunsă până la etaj
gata să intre pe fereastră
totul între nişte trandafiri în expansiune
care inundă intervalele
şi se aprind, se sting, se aprind
dând o lumină de crepuscul.

La care aia mică bate scurt din picior:
„Crepusculul modernităţii!”
Iar apoi mă toacă întruna la cap

s-o iau cu mine la editură
să vadă cu ochii ei cum o carte care nu există
începe acolo să se prefacă într-o carte.
Ţine cu orice preţ să vină
„Pentru că, ştiţi,
(şi sare coarda încă o dată)
poate-i convingem!”

ÎN URMA POETULUI

La drum, din nou la drum
cu feliile de viaţă în servietă!
„Ulise ce eşti! Nebunaticule!”
Cu ideile despre scris funcţionând deja de la sine
ca un internat la exerciţiul de-nviorare.
La drum dar trăgând uneori cu urechea
şi la bârfele colii ministeriale
căci fluxul gândirii a luat cu sine
case, biciclete, purcei de lapte, stâlpi de telegraf, cetăţeni:
„Cetăţene Robespierre,
a treia stare, înotul social!”
Şi când te gândeşti că nimeni nu se aştepta
ca oraşul să se deşire atât de uşor în urma poetului
iar pata de cerneală să se întindă
atât de departe
încât spălatul podelelor să continue
mult după moartea
strălucitei promoţii de cârpe.
„Vânătăi, dioptrii, festivaluri,
ţi-am spus să nu te măriţi cu artişti!”
Numai că în aburii acelei băi
(iluzie optică
dovadă meandrele manualului în dreptul ei)
cetăţeana Charlotte Corday...
Şi dinţii ei în mărul acela.

AJUNUL ANULUI NOU - JURNAL

De la fereastra etajului meu
de la patru
să înregistrez va să zică aşa
cu mintea
zi de zi
absenţa minunii şi altele
câte se întâmplă pe stradă
ca de exemplu minori
şi să mă bucure înregistrarea
iar în timpul bucuriei
să semăn cam cu ce văd colegele mele
în stările lor de exaltare…

Să par adică a scrie o carte
care să ne facă celebri
pe noi toţi de la şcoală
şi să îndemne la treabă şi alte instituţii.

„Că Ruby,
tu poţi să faci asta pentru noi
ai chiar datoria!
Îţi promitem sprijinul nostru
ne vom ocupa de clasa ta
o vom duce la ore
o vom aduce.”

Iar fereastra cu felul ei de a fi
să decidă ce merge şi ce nu merge
din câte are strada.
Să decidă ea
de vreme ce mie realitatea îmi tot scapă
că prea facem parte cu toţii din ea
dar nici eu nu mă las
şi-mi populez reprezentările tinereşti
cu ce îmi vine mai la îndemână
săli de clasă

şi bănci cu uniforme paralele
iar în fiecare uniformă
pun câte o scurtă utopie
cu privirile ei luminoase
irezistibile.

„Că vezi tu, Ruby,
noi facem aici lecţii deschise
copiii se ridică în picioare
tot ei se aşează
momentul organizatoric e o plăcere
să tot organizezi
şi să-i vezi cât sunt de inteligenţi
dar cine să ne ştie?
Apoi fetele noastre
complexate încă de pe-acum
din cauza ochelarilor prea groşi
cum să le dăm drumul astfel în viaţă
spune şi tu
cum să le dăm?
E nevoie de o carte
neapărată nevoie!
Tu poţi să faci asta
ai datoria
noi te vom dubla când va fi cazul
cărând ca orice verb auxiliar
pe toată lumea la gară.
Tu ai relaţiile tale
şi-apoi felul în care-ţi ţii fereastra
ce să mai vorbim...?”

Căci o ţin corect
şi la fel mă ţin şi eu
magister ludi deasupra golului
unde vin unii pe la blocuri cu Pluguşorul
la care particip din plin
cu moneda aruncată de la etaj
direct în pâlnia trompetei.

Alţii mă întreabă
alţii nu
ce dovezi am
în oameni şi lucruri
că mă aflu în ultima zi din an
ce dovezi.

Mă lansez în demonstraţii
exemplificând ziua şi ora
cu verişoare şi pantofi de damă
cu vacanţa şcolară
şi elevi în libertate decerebrându-se uşor
şi temporar
pe sub ferestre.
Exemplific
dar mai ales ascult şi privesc într-un punct
îl ascult şi-l privesc
de la paisprezece la douăzeci şi două
cât ţine o nuntă la restaurant
şi mă bucur când se termină cu bine.

POST LUDUM

Unul Popescu şi cu mine
suntem cei mai buni poeţi
din acest cartier producător de clopoţei.
El scrie. Noi compunem.
Sania lunecă înainte
însoţită şi protejată din cer
de o pasăre-ndulcită
cântătoare.

O dată pe săptămână
în faţa altora ca noi
citim din compunerile noastre
iar ei din frumoşi ce sunt
se fac şi mai frumoşi
întreţinând la mijloc numai cu spiritul
prelungă şi de lemn
o masă la capăt cu palmier
care se leagănă de parcă zice:
Oh, copii. Ooo!

Popescu îşi cântă naşterile
atât de numeroase
şi din mame atât de diferite
că tare m-aş mira dacă ceilalţi n-ar fi de fapt fraţii lui
alcătuiţi din fete şi băieţi şi stând cu toţii în linişte acolo.

Scot şi eu până la urmă din buzunar un pumn de clopoţei
palmierul coboară din vârf găleata cu privighetori
poetul mă calcă pe picior că încă nu
dar eu
nici tu una, nici tu două
ca fluierat de tren
las vacarmul să meargă
şi ridic drept în faţa lui
să se vadă bine pe sine
următoarea oglindă:

Civilizaţia tandreţii începe de fapt la Theba
unde Popescu prin înrudire poetică
os de labdacid
face
la raza lecturilor publice
dovada că tragicul existenţei
odată ademenit în operă
trece uşor în întâmplare bufă.
Mă sprijin de această lumină
ca de neputinţa desideralizării
unei femei cum este Andromeda
pe cer.

IUBIREA ŞI ORIENTUL

LA ZODIAC, BIRJAR!

Editura Phoenix, Bucureşti

1994

TROMPETA SOVIETICĂ

Pe o stradă în pantă
interminabilă
în frunte cu domn' inginer
împingem cu toţii tractorul acesta
înspre cenzură.

Să hotărască ăia de acolo
în ce măsură
în timp ce ară
tractorul are dreptul să scoată şi un ziar
unde nu vine vorba decât despre democraţie
ca-n orice cârciumă deschisă în faţa bisericii.

Cât despre tractorist
acesta nici măcar nu ştie să citească!
Produce presă precum ploşniţa parfum de whisky:
„Constant, continuu şi-n cantităţi de masă."

Iar în ziar scriu unii despre alţii
se-mproaşcă între ei din cerneluri
de se-nţelege-n populaţie o trâmbiţă continuă
din cele gălbui
sovietice
sufli-n ele să prosteşti Berlinul.
Muncim, împingem, ostenim.
O mamă ne aplaudă de la balcon
un frate se mişcă afirmativ
dă, aşadar, din cap atât de repede
că încă vreo zece ca ăsta
şi ar scăpa ţara de exagerări.

Fiindcă panta e complexă
noi răsuflăm din greu
domn' inginer plânge.
Mai speră-n postul de cenzură

cu săruturile lui imparţiale
direct pe gurile de ziarişti
să se deschidă la ore fixe
joia bunăoară de la două la trei.

Căci altfel
până şi tractorul acesta
vechi şi fără scriitor pe capră
ajunge să presare pe traseu ediţiile speciale
o dâră albicioasă
insistentă
de-a lungul căreia urcând
poate citind
ar fi-n stare să ne-ajungă din urmă
orice sobor de preoţi.

LA ZODIAC, BIRJAR!

Demersul astrologic amorsat în acest punct
dimpreună cu imersiunile şi emergenţele astrografice aferente,
caută să prevadă ceea ce a fost, nu ce va fi,
întrucât ştiut este că trecutul a devenit mult mai imprevizibil
ca viitorul.

BALANŢA

Ocnele din adâncul zodiei

Crede exegetul Franco Berdi că, la Santa Maria delle Grazie, pe un perete, Leonardo a închipuit *Cina cea de taină* după o simbolică a zodiacului. Apostolii, fiecare-n prelungirea câte unei constelaţii, se adună în grupuri de câte trei. Al treilea grup se deschide cu figura lui Ioan, înalt, venusian, în penumbră. Fiu al Cumpenei, când noaptea asistă la refluxul ţărmurilor luminii.

23 septembrie: Sub semnul lui Venus, linia echinocţială. Don Quijote o căuta pe Ebru, ca pe mare, în luntre, cu Sancho. Trecerea liniei avea să se resimtă dintr-o dată: toţi păduchii urmau să dispară de pe pielea lui Sancho.

25 septembrie: William Faulkner. Nu mai aveam răbdare, voiam să votez. O dată la patru ani, în prima marţi după prima luni din noiembrie, votam în gând. Unde? În Jefferson, Yoknapatawpha.

26 septembrie: Martin Heidegger: „Când mergi prin pădure, mergi prin cuvântul PĂDURE."

26 septembrie 1575: Corabia El Sol, în cursă de la Napoli la Barcelona, surprinsă în dreptul coastelor Franţei, de piraţii albanezului Mami. Fraţii Rodrigo şi Miguel de Cervantes sunt vânduţi ca sclavi în Alger.

26 septembrie 1604: Francisco Márquez, cenzor al Inchiziţiei, cu lumina lui verde în faţa trecerii către tipar a manuscrisului *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*.

27 septembrie: Începe acţiunea din *Zodia Cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă*.

28 septembrie: Brigitte Bardot. Spune că-i plac în viaţă trei lucruri: *cognacul dinainte şi ţigara de după*. Visa ca Picasso să-i facă portretul. Creşte o mulţime de câini, mulţimi de pisici. Capul ei cândva pe bancnotele Franţei.

28 septembrie 1580: Miguel de Cervantes, tentativă de evadare. Sosită din Spania, barca fratelui său Rodrigo, răscumpărat cu puţin timp înainte de părinţii

care nu avuseseră bani decât pentru unul din fii, brăzdează nervos apele din largul Algerului, sperând în apariţia evadatului.

29 septembrie: Miguel recapturat de mauri într-o grotă a falezei. Ferecat în lanţuri.

30 septembrie: Truman Capote. Are el un oraş pierdut şi un negru mărunt cu o găleată plină cu miere de pin. Asta undeva pe lângă nişte mlaştini cu flori mari, tigrate cu galben, într-o direcţie, către nord-vest, când vii dinspre lacul Pontchartrain.

2 octombrie: Unul rău, soro! Goma! Născut în Basarabia. Cunoaşte la fix Piteştiul şi Gherla, oraşe d-astea liniştite d-ale noastre, de le aleargă el prin cărţi şi prin Occidenturi!

4 octombrie: Sputnik! Primul satelit al omenirii lărgind hotarele Pământului! Puterea Sovietelor în Cosmos! Chiar de ziua preşedintelui Eisenhower, 1957.

6 octombrie: Petre Ţuţea, băiatul popii din Boteni. Fără rost s-a simţit o singură dată în viaţă, la ieşirea din ocna de la Aiud. Stătea pe peronul gării cu prinţul Alexandru Ghica, 23 de ani de puşcărie sub toate regimurile. Bani de drum, de unde să aibă? Ţuţea: *Prinţe, eu, ca băiat de popă, mult am mai mâncat la pomeni, dar de cerşit, n-am cerşit niciodată. Cred că numai ascendenţei dumneavoastră voievodale îi revine înfruntarea unei asemenea ipostaze!*

7 octombrie: Se naşte Miguel de Cervantes, la Alcalá de Henares, fiu al lui Rodrigo de Cervantes Saavedra şi al Leonorei de Cortinas.

7 octombrie 1571: La Lepanto, soldatul Miguel de Cervantes, bolnav, scos la cererea sa din infirmerie ca să lupte pe puntea vasului La Marquesa, e rănit de trei gloanţe turceşti în braţul stâng. Şi-l va pierde.

9 octombrie până la 17: În 1944, la Moscova, cu creionul, pe şerveţele, Churchill vânzând România în schimbul Greciei. Sir Winston: „N-am fost oare prea cinici cu soarta acestor popoare? Ce-ar fi să ardem şerveţelele?" Tovarăşul Iosif Visarionovici: „Păstrează-le dumneata."

10 octombrie: Giuseppe Verdi.

11 octombrie: Moartea colonelului Aureliano Buendía - Macondo, an de an.

13 octombrie: Vasile Voiculescu. Zahei Orbul, iubind noaptea, *sub Jove*, o femeie clandestină. Aluniţa din josul unui sân, pe cerul degetului său, dezvăluindu-i-o pe Kaliopi. Ia asupra sa păcatul aproapelui, minte că el a ucis-o. Apoi, ocna.

13 octombrie 1917: Ultima apariţie a Fecioarei la Fátima. A proorocit atunci că omenirea va redeveni fericită abia când Rusia se va întoarce la creştinism.

14 octombrie: Până la urmă, tot s-a întâmplat ceva şi-n ziua aceasta. Povestea o spune o tapiserie ca o bandă nesfârşită, înfăţişându-l mai întâi pe Harold, întronat cu de la sine putere şi purtând o cometă deasupra capului. Urmează cele cinci corăbii ale pedepsei plutind către coastele Angliei. Se-ncinge bătălia, iar o săgeată îi smulge un ochi lui Harold. Deasupra câmpiei de la Hastings, cometa pluteşte trei zile.

16 octombrie: Oscar Wilde, în faţa aripilor drapate cu becuri roşii, fireşte, la Moulin Rouge, suspina: *La France, seulement la France*.

17 octombrie: Tot mai puţină lumină. Pisici tolănite prin curţi, căutând să ia forma petelor de soare rămase.

19 octombrie: Întâlnirea mea cu OZN-ul. Eu în copilărie, el pe cer. Argintiu şi sferic. Alerga cu iuţeală dintr-o parte într-alta. Oraşul, cu oameni cu tot, se clătina în

aceleaşi direcţii. Telefoane la postul de radio local: *Să nu credeţi, cetăţeni! E un balon meteo care... Nu cumva să credeţi! Mâine e o nouă zi de muncă!*

20 octombrie: Arthur Rimbaud: „Oisive jeunesse / À tout asservie, / Par délicatesse, / J'ai perdu ma vie."

21 octombrie: Trafalgar, pe mare, în amurg. Flota franceză împrăştiată, decimată. Amiralul Nelson ucis. Steaua din pieptul său, cu razele ei supărătoare, o luase la ţintă un marinar francez. Două corăbii provensale, ultimele din flota franceză, înfruntând crepusculul acela. Unul din căpitani, nesperând nimic, dar rostind în faţa oamenilor săi, ca la el acasă, foarte apăsat sunetul **S**: *Voulesss-vousss battre?* Şi rămânând pe mare.

22 octombrie: Catherine Deneuve. Capul ei pe bancnotele Franţei înlocuindu-l pe cel al Brigittei. Femeile Balanţă în chip de *Marianne nationale*.

22 octombrie 1581: Miguel de Cervantes, plecat din Napoli în septembrie 1575, debarcă în sfârşit la Barcelona.

22 octombrie: James Asher. A studiat profund Textele Sfinte. A trăit între 158l-l656 şi a fost episcop în Irlanda. În urma adâncilor sale studii, a înţeles că Dumnezeu ar fi făcut lumea în anul 4004 î.Chr., în ziua de 22 octombrie, la ora opt dimineaţa. Cu lumina aceea, câtă mai rămăsese, în ultima zi a cumpenei.

CASA

Pe dreptunghiul nostru de iarbă presărat cu arbuşti
unde vară de vară se ţine olimpiada poeţilor
(că se întrec şi dânşii-n alergări)
acolo înălţăm şi noi casa de cultură a cartierului
construcţie cu multe decoraţii
iar pe dinăuntru c-un front de catedre care la unison
predau engleza şi menajul
predau şi omul!
Strălucitoare casă.

Cu săli speciale pentru tras chefuri cu filozoafele
să li se soarbă exaltarea
când nu se pot abţine să nu ţipe:
Thales cu Apa!
Anaximandru cu Aerul!
Ajungând şi la formule de magie:
Hegel cu Ideea!
Marx cu Materia!...

Iar în jur
cartierul să se rotească discret
după legile deplinei circumcizii.
O, ferestrele cum se închid deja de la sine
asupra evenimentelor!
Ospitalieră casă.

Să intre chiar şi fără invitaţie
orice Homo Dialecticus
urcând scările în sensul că le şi coboară totodată
să vină alţii în turnee cu literaturile lor

şi să ne dea complexe fertile
şase fanfare deodată
din trâmbiţe să cânte
să cânte şi din tobe
nimerind aceeaşi execuţie
pe simplă partitura mirărilor noastre
desfăşurate-n evantai.

Căci iată-ne şi pe noi la casa aceasta
de fapt în lipsa confesorului
mărturisind aici la întâmplare că scriem
lucruri spuse cândva şi de alţii
şi că petrecerea decade
ca neţinută-n pură ficţiune.

În oglinzile imense
nimeni.
Doar pâlpâiri.
Tot un secol al luminilor
mai pe sfârşite
cât să ne facem spiritismul
ghicind din mişcările mesei
care e din noi mai impur
cât să pricepem de la animale
cum se relaxează ele după spaimă
dispar
una cu mediul
singură privirea se lărgeşte
continuu
dincolo de ziduri
la infinit
şi nu întâlneşte pe nimeni.

SCORPIONUL

Lagărul nostru se-ntinde cât lumea

23 octombrie: Stimată Redacţie,

o denunţ pe fiica mea care ştie că iubitul ei, de care nu o dată am încercat să o despart, pune la cale fuga ilegală în străinătate, împreună cu un alt element duşmănos din acelaşi strat social cu el. Cer măsuri. Eu pot în continuare să vă mai spun, ca mamă, că am puţin peste 40 de ani şi că ochii mei sunt căprui.

24 octombrie: Distinsă Securitate,

nu mă mai interoga! Vezi stenograma discuţiei de ieri, din bucătărie, începând cu cuvintele: *Mamă, îţi raportez...* Picioarele mele continuă să fie lungi şi orbitoare încât, în jurul lor, pe o anumită rază, se pot citi documente complexe.

24 octombrie 1955, în larg:

La bordul navei norvegiene Else, cele două elemente duşmănoase înaintau spre sud. Tinerii se strecuraseră noaptea prin port, înotând mult pe sub apă şi trecând dincolo de corpul vasului pentru a nu fi reperaţi de reflectoare. La adăpostul întunericului, marinarii îi trăseseră pe punte cu nişte parâme. Se cunoscuseră-n aceeaşi zi, în eternul Tomis, punând totul la punct la bufetul, firește, *Victoria*.

25 octombrie: Onorată Anchetă,

sunt pensionar, om liniştit, îmi îndeplinesc îndatoririle. E adevărat că mă plimb adesea în preajma portului, dar nu am bănuit nimic. În schimb, pot să vi-l denunţ pe acest câine pe care îl posed. Are tendinţa de a se opri şi de a face în dreptul afişelor de importanţă ale societăţii. Am tras de el de nenumărate ori, a tras şi el de mine. Sunt pensionar, sunt slăbit, am muncit. L-am lovit, m-a muşcat. Acum animalul simte că nu a făcut bine ceea ce a făcut şi refuză mâncarea. Zace melancolic. Împărţim aceeaşi odaie. Bănuiesc de unde îi vin aceste porniri. Recunosc că nu i-am cercetat cu atenţie genealogia. Străbunicii lui provin dintr-o ţară capitalistă. Am temeiuri să cred că acea ţară este Norvegia.

În larg: Doi ani pe mare pentru evadaţii din octombrie: Canare, Lisabona, Guadelupa, Terra Nova, Amsterdam, Sao Tomé, Rio, Capul Bunei Speranţe. Triburi

în flotile de pirogi, nomazi ai apelor, pe coasta de vest, la Madagascar. Femei pe coasta Malabar. Faruri singuratice de-a lungul Barierei de Corali. Arafura, Borneo, Coromandel. Polinezieni pe mii de mile, în bărcile lor, căutându-şi insula pe faţa mării, după imaginea de frunză a lagunei reflectate verde pe cer.

28 octombrie: Stimată Redacţie,

îl denunţ pe consortul meu legal, tată al fiicei mele, pentru că este abstract cu mine şi cu familia.

În larg: Else încarcă la Rostok, în Republica Democrată Germană, cehoslovace mărfuri pentru China Populară. E însoţit transportul de un delegat ceh. Din vorbă-n vorbă, însoţitorul pricepe ce e cu cei doi tineri evadaţi pe Marea Neagră. Mărfurile le-au descărcat la Tsingtao, un port chinezesc, mai mult un sat de-al lor, de vreo 18 mii de locuitori. Nu aveai ce să vezi acolo. Numărai dintr-o ochire toate ciorile aşezării. Else a ridicat apoi ancora, cu mărfuri pentru Japonia. Urma să se întoarcă la Tsingtao.

1 noiembrie: Monolitică Ierarhie Superioară,

raportez că, în interes de serviciu, am petrecut trei zile şi trei nopţi sub radiaţia pulpelor proaspetei noastre agente GX 23 - G de la giruetă, X de la enigmă şi 23 de la vârsta operaţională pe care i-am fixat-o, ea având de fapt 19. Recomand ca în lecturile de la capătul sus-numitelor raze, să fie reluaţi mai ales clasicii, dar în nici un caz socialiştii utopici!

4 noiembrie: Tovărăşeşti Organe,

îi denunţ pe doi români aflaţi clandestin la bordul vasului norvegian Else, fugiţi din Constanţa şi trecuţi ilegal, cu complicitatea marinarilor capitalişti, dincolo de apele teritoriale socialiste ale patriei lor frăţeşti nouă, România Populară. Organele Republicii Populare Chineze ar trebui să-i fotografieze şi, până când revine vasul din Japonia, să trimită pozele la Bucureşti. Securitatea poporului român cunoaşte, fără îndoială, datele celor doi transfugi, în baza dosarelor cărora vă va remite un bon de confirmare. Sunt delegatul însoţitor al bunurilor livrate de poporul cehoslovac poporului frate chinez.

În larg: Else se întoarce cu mărfuri japoneze la Tsingtao. Evadaţii nu mai coboară. Chiar înaintea ridicării ancorei, nava e luată cu asalt de miliţia chineză. Marinarii se bat, dă şi miliţia. E înşfăcată o uniformă şi aruncată peste bord. O şiră de spinare se frânge, iar chinezul aferent îşi dă duhul. Până la urmă însă, pun mâna pe cei doi fugari şi-i târăsc pe ţărm.

În lagăr: Pe transfugi i-au închis. Abia aici au învăţat ei temeinic engleza ca să se poată apăra la proces. I-au condamnat la ceva neclar şi sever. I-au scos într-o dimineaţă din celulă, ducându-i undeva, pe câmp. Cazmale în mâinile lor, târnăcoape. Au săpat o groapă şi-au fost întorşi cu spatele la ea. Bandă neagră legată peste ochi. Li s-a desfăşurat pe dinainte un lanţ de trăgători, cu arme în mâini. Băieţii au mai apucat să audă detunătura.

7 noiembrie: Unice Superior al Meu,

în calitate de GX 23, îl denunţ pe noul meu prieten, student la medicină care, pretextând că e bolnav, a lipsit astăzi de la defilare. Este limpede că a rămas în căminul studenţesc ca să disece singur cadavre. Cadavre reale nu s-au găsit, numai că din urmele lăsate de acţiunea lui, rezultă că disecţie îşi închipuia el că face. Se

naşte întrebarea: pe al cui cadavru îşi imagina acest renegat că lucrează într-o zi de 7 noiembrie...?

În lagăr: Pe executaţi i-au întins pe pardoseala rece a unei săli uriaşe. Când s-au trezit din leşin, o faţă le rânjea galben a zi bună: *Ni Hao!* Gloanţele oarbe le mai şuierau băieţilor prin creieri. Chinezii i-au trimis sub escortă până la graniţa lor de nord, de unde au fost preluaţi de Puterea Sovietică. I-au suit în Transsiberian, dându-i în mă-sa, de-a rostogolul spre apus. Se declarau spioni americani. Câte un soldat îi păzea. Unul a ţinut să-i coboare neapărat la Habarovsk, pe Amur, să vadă împreună un spectacol de circ. Ceva fabulos: maimuţe, tigri, acrobaţi! Minuni peste minuni! Le-ar fi ascuns el cătuşele-n bandaje. Iubea nespus animalele: cai, pantere, elefanţi! Dar acum era în misiune... Altădată, un soldat i-a forţat într-adevăr să coboare. Omul ştia despre americani una şi bună: Ăştia au ţigări. „Dacă nu scoateţi ţigările, bandiţi de americani, nu aveţi ce căuta într-un tren sovietic!" Ei ce erau să facă ? Au luat trenul următor. Şi aşteptând lângă linia ferată, şi-a amintit unul dintre ei de ghicitoarea din Calcutta. Nici nu-l lăsase femeia să se apropie prea mult, că-i şi vorbise: „Nu-ţi vine a crede, dar ai să te întorci în curând de unde ai plecat! Nu am nevoie de rupiile tale!" Băiatul i-a aruncat câteva piese de argint şi a fugit. L-a ajuns din urmă o voce neobişnuit de puternică, neţinând parcă de fiinţa unei femei: „Am să le dau nenorociţilor din leprozerie! Se vor ruga ei şi pentru tine!"

11 noiembrie: Stimată Democraţie,

i-am reluat pe clasici la lumina picioarelor prescrise de dv. înţelegând cu claritate că teoria e de rahat în faţa practicii. De exemplu: „Dovada că budinca e bună, e faptul că ea se mănâncă." - Fr. Engels.

În lagăr: Din tren au coborât o dată singuri. Pază nu mai aveau. Soldaţii însoţitori se îmbătau repede şi rămâneau undeva în urmă, în golurile de lumină ale Siberiei. Au coborât şi au luat-o înspre sud. S-au gândit că într-un fel sau altul, trebuie să dea de graniţa Persiei. Au bătut stepele... Uscăciune, bumbac, uscăciune. Au întâlnit un măsurător de terenuri: „- Persia, Persia, Iran!" - i se rugau ei bărbatului ca unei icoane. „- Mai aveţi până acolo pe puţin o lună de zile. Asta dacă veţi ocoli ţărmurile Mării Aral, otrăvite de sare şi lipsite de apă." O lună!.. S-au întors la Transsiberian. Au urcat în tren, hotărând să doarmă şi să viseze. I-au trezit din vis cu piciorul.

15 noiembrie: Mult Stimate şi iubite Tribunal Militar,

permiteţi-mi acum, plină de spirit autocritic, să mă demasc. Am devenit conştientă că, timp de mulţi ani, am comis infracţiunea de omisiune de denunţ, acoperind cu onoarea şi cu prestigiul meu trecutul unei anumite persoane care între timp a decedat. Doresc să nu uitaţi că am adus şi certe servicii, denunţând-o şi punând-o la dispoziţia democraţiei pe fiica mea. Persoana decedată este tatăl meu, dar, înainte de război, persoana a fost ziarist.

În lagăr: La Moscova, când trenul nici nu se oprise, i-a recoltat KGB-ul încă din aer, transferându-i operativ în mâinile patriei. Aceasta i-a vărsat direct în apele adânci şi stabile ale Jilavei. „Uite muşte!" - strigau amândoi, uimind celula de sute de oameni „Muşte fraţilor, aici e trai, nu glumă! Chinezii le mâncau fără milă!"

În larg: Căpitanul de pe Else, toţi marinarii, s-au zbătut pe la guvernul Norvegiei, la parlamentele Apusului şi la Naţiunile Unite, până când, după vreo trei ani, şi-au scos foştii camarazi din puşcărie. Nu s-au revăzut însă niciodată. Chiar şi

amintirea navei s-a dizolvat cu timpul într-un simplu nume, poate un surâs - Else... O auroră nordică, o privire, un fel de asfinţire, o fată frumoasă în cele din urmă, nespus de zveltă peste care ninge şi ninge, iar graţia ei luminează prin toate ceţurile, cât să adune rătăcirile cu pânze de pe toate mările spre un port de plăcere.

O NIMICA TOATĂ

Am înfiinţat printre copiii de la bloc
o mică organizaţie de apărat spaţiul verde
şi prin aceasta morala.
E mai bine astfel căci ei ţipă teribil
la presimţirea oricărui pericol
aşa că nu e picior de om nici de arici
care să calce-ntre gard şi perete.

Ba chiar am pe unul care-n trompeta de hârtie
vesteşte întruna sfârşitul lumii
c-aşa l-a învăţat bunică-sa
penticostala.

Plantele în frunte cu un pom
îşi văd de primăvară şi de toamnă
iar cu morala e aşa că bunăoară o fetiţă
îşi critică întotdeauna mama
când aceasta urcă scările indiferentă.

Sunt duşi ca exemplu şi pe la alte blocuri.
Trompetistul susţine pe acolo
că ar vrea să se facă tanchist
ştiu că nu dintr-o chemare anume
ci în memoria unui bunic birjar.
Eu, spune şi fetiţa,
vreau în viaţă să mă fac cu funcţii.

Mă iubesc s-ar crede ca pe-un tată.

Nicidecum.
Poate ca pe un taximetrist de lux
care le ştie pe toate
sosit cum e direct din circulaţie
şi dându-le pe mână o joacă uşoară
cu jucării ce-i drept nevăzute
dar care funcţionează.
Funcţionează, funcţionează….

SĂGETĂTORUL

Nu admit ca un georgian să săgeteze un alt georgian!

22 noiembrie: Cine a tras / la Dallas, Texas? (folclor FBI). Cine-a tras în noi / pe douăzeci şi doi? (psihanaliză KGB).

23 noiembrie: La ora unu din noapte, la întâmplare, singur, pe ceaţă, prin cetatea Sloboziei, un fel de Libreville, al Bărăganului:

- Caut, îi spun miliţianului, îl caut pe Dumnezeu!

- Eu, vedeţi dumneavoastră, în privinţa credinţei, am acasă doi copii. Dar, în cazul de faţă, nu c-aş refuza munca de teren, însă numai superiorii mei, numai dânşii materializează.

24 noiembrie: Henri de Toulouse-Lautrec. De mii de ori îl purtase şi pe el strada aceea, destul de îngustă, Rue Blanche, urcând la pas prin Montmartre, dinspre Biserica Trinité înspre Moulin Rouge. La stânga, în vârful colinei, stă bazilica Sacré Coeur. La dreapta, Parisul curge spre Place Pigalle.

25 noiembrie: La Gara de Nord, pe frig, întrebând de vagonul 1A: *Lângă locomotivă* - mi se răspunde -, *nu ştii că vagoanele se pune în ordine cronologică*?

23-27 noiembrie: Cam asta era vremea la care Ţepeş se uita la pomii desfrunziţi şi-l suspecta pe episcopul de Râmnic.

27 noiembrie: Povesteşte comisul la 1793: *În seara aceea, aflându-mă eu la dumnealui serdarul Ioniţă, la Ploieşti, la o ulcică de vin, zărit-am amândoi deodată că luna prinde a-şi tulbura neclintirea. Se mută de la loc şi începe a umbla pe cer. Iară îndată îngheţat-am de spaimă şi de bătaie de inimă. Şi nu de la vin am văzut noi toate acestea, nici din visare, ci aievea.*

30 noiembrie: Rică Venturiano: „Madam, cocoană! Ai mizericordie de un june român în primăvara existenţii sale! De-abia douăzeci şi cince de roze şi jumătate înnumăr, douăzeci şi şase le împlinesc tocmai la sfântul Andrei! Scapă-mă! (...) Am scăpat până acum! Sfinte Andrei, scapă-mă şi de acu' încolo: sunt încă june! Geniu bun al venitorelui României, protege-mă; şi eu sunt român!"

1 decembrie: Parlamentul Angliei îi adresează regelui Carol I Stuart *Mustrarea cea mare*.

2 decembrie: Acriviţa Popescu, fiică de popă, soţia lui Lae Popescu şi nora popii de la biserica de-a dărâmat-o Pache când a făcut bulivaru'... Împlinea 19 ani tocmai la 2 decembrie, de Sfântul Prooroc Avacum, după cum reiese din *Articolul 214*, cel care urma să o divorţeze de Lae.

3 decembrie 1875: Se naşte Rainer Maria Rilke. A scris, a trăit. Semăna, spune Hans Carossa, cu o pasăre rănită. A murit dintr-o septicemie. Se înţepase într-un spin de trandafir.

4 decembrie: Moartea lui Richelieu. Tătarilor le moare şi lor Hanul Ögedei, la 1241. În locul lui se suie Güyük.

7 decembrie: Codul Purpuriu japonez plouând cu bombe peste Pearl Harbour.

5 până la 9 decembrie: Vecina de la 6 întâlnind în spatele blocului o inteligenţă extraterestră. Faţa ei în bătaia infinitului.

9 decembrie: John Milton. Amestecat într-un complot, faima sa avea să-i salveze pe toţi conspiratorii. Regele nu-şi îngăduie să semneze condamnarea la moarte a unui asemenea om. Îşi risipise vederea scriind pamflete antiregale. Ficţiunile sale aveau să risipească paradisul.

11 decembrie: Procesul altui rege: Ludovic al XVI-lea. 11 decembrie: Soljeniţîn. Alexandr Isaievici. Cu *Arhipelagul Gulag*, a ciupit de nas inteligheţia pariziană, dezmeticind-o din visare. Spun alţii că ar fi scos-o direct de sub Marx, întrerupându-i orgasmul.

Alexandr Isaievici: „În lupta cu minciuna, fără excepţie, arta a învins întotdeauna."

13 decembrie: Parlamentul Angliei îl dă în judecată pe regele Carol I -l648.

13 decembrie 1821: Flaubert. O lumină verde la o fereastră, în Normandia, a călăuzit pe Sena, vreme de peste 30 de ani, vasele mai noctambule. Se întrebau marinarii oare ce-o face, noapte de noapte, lângă lampa lui cu abajur, nebunul ăla care nu are somn...? Şi lunecau mai departe.

Gustave Flaubert: „On me croit épris du réel, tandis que je l'exècre."

Realitatea o ura şi personajul său Sénécal: „Îi cunoştea pe Mabli, Morelli, Saint-Simon, Fourier, Comte, Louis Blanc, într-un cuvânt, întreaga galerie de scriitori socialişti care cer pentru omenire viaţa de cazarmă, voind s-o distreze într-un lupanar sau s-o îngenuncheze în faţa unei tejghele. Şi, din amestecul ideilor lor, îşi făurise un ideal de democraţie sănătoasă având dubla înfăţişare a unei gospodării ţărăneşti şi a unei filaturi, un fel de Lacedemonă americană în care individul n-ar trăi decât pentru a sluji societatea, mai puternică, absolută, fără prihană, mai divină decât Dalai Lama şi decât însuşi Nabucodonosor."

Flaubert: „Ceea ce mi se pare frumos, ceea ce aş vrea să fac este o carte despre nimic, o carte fără legături cu exteriorul, care s-ar susţine singură, prin forţa internă a propriului stil, tot aşa cum Pământul, fără să fie susţinut, stă în aer."

Flaubert: „Mă sinchisesc mai mult de un vers decât de viaţa unui om."

13 decembrie: Debutează acţiunea din *Misterele Parisului*.

13 decembrie 1941: România declară război Statelor Unite. 13 decembrie 1941: României, Statele Unite nu-i declară nimic.

14 decembrie: Începuturile decembrismului în Rusia - 1825.

16 decembrie: Partida de ceai de la Boston - 1773. Travestiţi în indieni, locuitorii oraşului ocupă vasele engleze şi aruncă ceaiul în mare. Tot pe 16 a început şi la Timişoara. Cu 300 de ani mai devreme, la 16 decembrie 1689, acelaşi Parlament Englez adopta *The Bill of Rights*.

17 decembrie: Se trage la Gdansk în 1970. 19 ani mai târziu, în josul hărţii lagărului socialist, aceleaşi obiceiuri.

21 decembrie: Iosif Visarionovici Stalin. Îl chema de fapt Djugaşvili. S-a născut în Georgia, în oraşul Gori, şi nu cum spuneau unii, chiar şi el însuşi, în satul Didilolo. Şi-a vizitat o dată ţinutul. Lavrenti Beria, şeful NKVD-ului, gruzin şi el, îl pune pe comandantul miliţiei locale să tragă în Stalin, dar aşa, mai pe deasupra maşinii, cât să-l sperie niţeluş. Maşina trece, ăla poc! Beria îşi apără stăpânul cu propriul său corp şi sloboade o rafală de automat într-o tufă de o ştia numai el. Cade în genunchi la picioarele marelui Homo Sapiens: „Nu pot să admit ca un georgian să tragă asupra altui georgian!" 21 decembrie 1989: Bucureşti, de ziua lui Stalin.

CU ZECE MII PATRU

Bou-vagonul nostru înaintează.
Un interval prelung şi drept
împarte voioşia generală
în banchetele de lemn din dreapta
şi în acelaşi lemn pe partea stângă.

Ferestrele dau asupra unor bivoli
cărora orăşenii le spun cai
alţii în schimb între noi
nici nu ating treapta vorbirii
verbele însă li se conjugă singure
denumind acţiuni
şi ce acţiuni!
Cu târnăcopul şi pistolul.
Cu tăiatul capului sau pajurei!

În timp ce mulţi aţipesc.
Capetele lor se leagănă-n adierile visului
iar unii
tot în vis
colectivizează capra ţiganului
organizându-l astfel ca om.

Seara pătrunde în vagon
apoi iese
pătrunde din nou
în funcţie de şarpele liniei.
Unii nu scot o vorbă.
Joacă întruna table

simbolizează ei prin asta ceva
necrezând nimic din ce se petrece:
pietrişuri, luna, ploaia traversată,
brazi, o casă pe o culme, poduri.

Trenul
odată cu noi
îşi târăşte şirul de veceuri.
Dâra câte unuia funcţionează.

Gândirea ni se trezeşte şi ea.
Descoperă numărul par
al şezuturilor noastre pe banchete.
Părţi ale gândirii citesc ziarul
cititul se umflă în noi.

Creşte de la o zi la alta viteza vagonului
nu se mai văd fazanii însoţindu-ne
să prindă musculiţele din aburul locomotivei
descreşte amintirea gărilor
gândirea se luptă să facă o frază
dă să-nveţe greaca şi germana.
Cei care n-au nevoie de vorbire
ajung la idee doar prin poziţia corpului.

Trenul nostru străfulgeră umbrele munţilor
taie fusele orare
ne pornim cu toţii să credem direct în Dumnezeu
fără nici o tranziţie
ca la casa de copii
unde părinte ne este statul.

Garnitura coboară la marginea mării.
Iar marea
ba se îndepărtează
ba se-ntoarce
cu golfurile sale gata să intre sub şine.

Se aude dangătul roţilor
făcute cum sunt din metale
mecanicul are şi dânsul un dangăt al său
făcut din oase tremurate
iar veceurile dintr-odată
pornesc toate să ţârâie
continuu.

Alergăm pe linia spumei
maşina coboară în valuri
cei care nu cuvântă
urlă
direct în greacă şi-n germană
holbându-se la muntele de apă din stânga
la muntele din dreapta
la miimea de secundă rămasă
cât de gigantice sunt
cum strălucesc asupra noastră
şi cum se banalizează.

CAPRICORNUL

Tropicele ca obiecte ideale

22, în general: Faste zile şi nefaste pentru comunism. 22 aprilie: Lenin. 22 august: Deng Xiaoping. 22 iunie: Hitler în Rusia. 22 martie: Ceauşescu la putere. 22 mai: cetăţenia română retrasă regelui României. 22 iulie: guvern comunist în Polonia. 22 ianuarie: află universul de moartea lui Lenin pătrunsă-n univers cu o zi înainte. 22 noiembrie: Kennedy asasinat. 22 octombrie: dimineaţa în care Dumnezeu pentru buni şi pentru proşti, pentru răi şi pentru drepţi, se spune că ar fi făcut lumea.

22 decembrie '89: O bună prietenă, din plictiseală, chiar iubită întâmplătoare, discontinuă, brună, recurentă, miercurea iluminată, duminicile casse-noisettes, dând năvală la mine, căzând în genunchi: *Ascunde-mă! Iartă-mă! Va fi haos! E mâna lui Gorbaciov! Au înnebunit cu toţii! Sunt securistă! N-am să mai mint niciodată! Iartă-mă! Mă omoară!*

23 decembrie: Jean-François Champollion. Ca să se nască, au chemat vrăjitori, i-au făcut farmece. A descifrat sufletul Egiptului, hieroglifele.

23 decembrie: *Nu ca să descifrez ceva mă uitam la tine în hârtii... Dar parcă erau prea multe maşini de scris în casa asta!*

24 decembrie: *Şi dacă eu am lucrat unde am lucrat, crezi că nu ştiu colinde?* Îşi ia avânt pentru *Steaua sus răsare*, dar melodia-i patinează mereu pe *Republică, măreaţă vatră!*.

26 decembrie: Mao Tse-Tung. Ţinea ciorile în văzduh prin simpla sa existenţă. Pământul plin de chinezi bătea în nişte tinichele totale, încât amărâtele de înaripate nu mai cutezau să coboare. Ciori să moară în cer!

27 decembrie: *Dar de ce mă spionai?*

28 decembrie: *Nu te spionam. Cum să fac eu una ca asta…? În schimb, pe mine voiau să mă omoare! Cum cine? Civilii ăştia ai voştri, vecinii! Mi-au cântat cu trompeta din apartamentul de deasupra, noaptea, la trei! Mi-au cântat şi cu*

acordeonul la uşă, la 3,45! Ştiau unde lucrez de la tâmpitul de administrator al blocului. Iartă-mă, că nu ţi-am vorbit despre noul meu loc de muncă! Voiam să nu fii crispat, să te simţi la largul tău, să te desfăşori... Sărută-mă!

29 decembrie: Paula Ottilia Elisa, principesă de Wied.

29 decembrie 1843: Se naşte la castelul Mon Repos pe Rin, viitoarea poetă-regină Carmen Sylva.

31 decembrie: Bunicul, la beţie, bântuit de amintirea porcului pierdut. Fugise cu paiele aprinse, dispăruse fără urmă. Mă îndemna: *Săi, nepoate, pe bicicletă şi după dânsul!*

1 ianuarie: N-aveam bicicletă.

Noaptea Anului Nou: Alma, cinci ani, cu tot scandalul de pe lume, ca să stea ea trează şi să vadă când şi pe unde vine Noul An. Părinţii, pereche de palme, televizorul, discursul. Fetiţa resemnându-se şi-ntrevăzând în jucăriile posibile, centrul pretutindeni, circumferinţa nicăieri, a mărului din şamponul de mere.

4 ianuarie 1809: Louis Braille. S-a născut la Coupvray, în departamentul Seine-et-Marne. La trei ani, a orbit. La 16 ani le-a creat orbilor un alfabet. A concentrat întregul univers în 64 de semne. Pentru ca raţiunile să comunice, se pare că nu este nevoie de mai mult. Niciodată spiritul nu şi-a făurit un cod mai simplu şi mai clar. În timpul vieţii sale, Louis Braille nu a ieşit pe străzile Parisului din Aşezământul pentru Orbi decât ca să cânte la orga bisericii Saint-Nicolas-des-Champs. A fost contemporanul lui Champollion şi a codificat universul asemenea lui Mendeleev.

4 ianuarie: *Vezi, la aşa ceva ar fi trebuit să te folosim noi pe tine: să verifici scrisorile braille trimise în străinătate. N-ar fi fost mare lucru, te învăţam eu: extrăgeai pasajele necorespunzătoare, notai semnătura, adresa, făceai un raport… Mă rog, meserie! De restul ne-am fi ocupat noi!*

6 ianuarie: Al Capone.

8 ianuarie: Iuliu Maniu. La peste 75 de ani, în temniţa comunistă de la Sighet, povestea că, în tinereţe, fusese şi el îndrăgostit. De o fată frumoasă, o unguroaică din Şimleul de Silvania. Cu neputinţă să o ia de soţie, de vreme ce el se bătea pentru drepturile românilor. I-a făgăduit însă că nu se va căsători niciodată. Şi nu a minţit.

9 ianuarie: *Cum se poate ca tu, licenţiată în litere, să nu fi auzit niciodată de Soljeniţîn?*

10 ianuarie: *Ba, am auzit, dar nu aveam voie să vorbim despre asta cu civilii*.

13 ianuarie: Jean-Baptiste Poquelin. Când Molière a murit, episcopul Parisului a refuzat să aprobe înmormântarea blestematului de artist în pământul sfânt al cimitirului. Regele: *Până la ce adâncime e sfânt pământul ăsta*? Episcopul: *Până la patru picioare*. Ludovic: *Îngropaţi-l la cinci*!

15 ianuarie: Într-adevăr, *ca nouri lungi pe şesuri*... Iar linia Tropicului, firul ideal al Capricornului atingând zăpezile Anzilor Cordilieri, înălţându-se discret şi lunecând pe deasupra.

17 ianuarie: *Şi de ce nu puteam eu să devin un obiectiv pentru voi?*

18 ianuarie: Rudyard Kipling. Cum să nu dorească fiecare să scrie el *Cărţile junglei*? - liane, şerpi, tigri, draci, ţânţari, pantere, lipitori, scorpioni, broscoi, maimuţe, mâncători de oameni, muşte, putrefacţie, extaz, fosforescenţă, albăstrime, pestilenţă, tot ce scapă uneori la lumină, devine incredibil şi ia curând forma blândă a literaturii.

18 ianuarie: *De ce să fii tocmai tu un obiectiv pentru noi? Drept cine te crezi? Voi civilii ăştia vă închipuiţi...*

19 ianuarie: Noi, umanitatea civilă, nu ne mai închipuim nimic.

CELĂLALT

Bufonul regelui
dat afară ca singur intelectual al curţii
se plimbă şi iar se plimbă
conştient că este admirat.
Băcanul îl înţelege
telefonistele se apără
copacii încă i se-nclină
un câine se porneşte să mi-l latre
profesoara curăţă cartofi
mă rog
opinie publică.
El intră în cârciumă
cere una mică
şi se pune pe aşteptat.
Pe aşteptat întrebări.
O oră. Două. Trei ore.
Un bărbat la masa lui. Al doilea. Al treilea bărbat .
Aşa, gândeşte bufonul,
aşa se reface orice coadă de şopârlă.
Bărbaţii se privesc între ei
nu ştiu unde să-şi mai pună mâinile
se prostesc cu solniţa pe faţa de masă
în fine
se ridică şi pleacă.
Iese şi bufonul
cu două fose nazale
încheind tot mitul intelectualului tânăr.
Se plimbă
ocolind bălţile cu-atâta grijă

de parcă i-ar preda citirea
Ioanei d'Arc.

VĂRSĂTORUL

În amonte, mereu împotriva curentului, până la cer.
Capete de oameni pe acele unde.

20 ianuarie: O sanie, un punct de vedere, un bici. Ger să fie! În rest, dă-i cu libertatea, dii!

21 ianuarie: Moartea lui Lenin. Voiau să pună balsamuri în el. Gândise mult: libertate, burghezie, vânzare, funie, necesitate. I s-a înţepenit de aceea capul de trup. A trebuit să i-l taie cu fierăstrăul. Fierăstrău deja sovietic. L-au îmbălsămat şi l-au culcat în cavou. Continuă să guverneze de acolo. A vrut careva să-i fure capul şi să-l vândă la americani. De mai bine de 80 de ani se tot mumifică, de şi mai mulţi ani tot guvernează. Andrei Sineavski: „Uniunea Sovietică e o piramidă, o construcţie de blocuri masive. Înăuntru, e mumia lui Lenin. Afară, vântul deşertului. Dacă unul din aceste blocuri se va desprinde, va antrena după sine ruina întregii construcţii."

21 ianuarie: Lui Ludovic al XVI-lea i se taie capul. Cu ghilotina - ascuţime de spirit pariziană. Îl capturaseră pe rege după imaginea capului de pe un ludovic de aur. Voise să-şi achite nota la un han. Era mic şi grăsuţ. Iubea vânătoarea şi lăcătuşeria.

23 ianuarie: Marţea albastră, miercurea albă, libertatea stârneşte ameţeli în proşti, mi-i suie pe acoperiş, îi plimbă lin pe muchia prăpastiei, ninge fantastic. Sfârşit prelung de ianuarie: Libertate în Samoa de Vest, independenţă în 1962. Aborigenii simt nevoia unui guvern, îşi făuresc un prim-ministru: pe Fiame Mata'afa Faumuina Mulinu'u al II-lea, prim-ministru pe viaţă.

27 ianuarie: Venim cu bagajele de la gară. Le aşezăm pe trotuar. Căutăm Strada Mozart. Amicul se desprinde de mine ca să citească plăcuţa colţului de stradă: *Wolfgang Ama... Nu-i asta!*

27 ianuarie: Wolfgang Amadeus. Un explorator francez ajunge în jungla Amazoniei. Le pune indienilor muzică de tot felul, dar ei nu vibrează decât la Mozart. Nu se mai tem. Chiar şi femeile ies din colibe. Şeful tribului: *Pentru că şi*

voi aveţi o muzică sacră, mi se îngăduie să-ţi dezvălui mistere. Şi-i istorisi omului alb un mit teogonic pe care, altfel, acesta nu l-ar fi cunoscut niciodată.

27 ianuarie 1969: Moscova, Londra şi Washingtonul împărţindu-şi cerul. Se semnează un tratat de principii în vederea exploatării Lunii şi a altor corpuri astrale. Nimeni nu le atinsese încă.

28 ianuarie: Challenger. Navă pe valurile Vărsătorului, aprinsă de oglinzile Syracusei cereşti.

30 ianuarie: Carol I Stuart. I se taie capul. Cu securea, din ordinul lui Cromwell.

30 ianuarie: Reichstag-ul în flăcări. 30 ianuarie: Mahatma Ghandhi asasinat. 30 ianuarie: Se naşte Caragiale în satul Haimanale, proclamat între timp oraş sub numele său, al lui Nenea Iancu. *Dacă n-ar fi fost ăsta, declară un cetăţean al urbei, azi ne-am numi tot Haimanale.*

31 ianuarie: Demarează aventura spaţială a Americii, primul ei satelit ajuns teafăr în cer - 1958. Cel dinainte sfârşise pe rampă.

31 ianuarie 1952: Democraţie populară, libertate! Îi arestează pe orbii de la Vatra Luminoasă. Se revoltaseră împotriva mizeriei, a prostiei şi a plictiselii. Îi vârâ într-o dubă. Nu mai e nevoie să-i lege la ochi. Îi duc aiurea prin câmpie şi-i basculează la dracu', între nişte ziduri. În puşcărie nu sunt buni de nimic. N-au cum să ridice cu ei piramide, nici cum să sape canale. Li se descoperă însă capul. *Orbii, stimaţi tovarăşi, poartă cu dânşii câte un cap!* Li se vârâ înăuntru următoarele: 1. Cine a inventat? 2. Care a scornit? 3. Cine a descoperit? 4. Care dracu' a făurit...? Şi urmau nişte sfinţi cu nume greu de pronunţat, revoluţionare, de li se spărgeau orbilor în cap toate icoanele.

1 februarie: Osândită cu zile bune înainte, arde în înalturi naveta Columbia, aprinsă de la propriile sale oglinzi, sub ochii înlăcrămaţi ai Syracusei cereşti.

3 februarie: Se naşte Gargantua. Taică-său, preacinstitul Grandgousier şi maică-sa Gargamella chefuiau la iarbă verde. „Tăiaseră vreo trei sute şaizeci şi patru de mii paisprezece boi graşi din frigăruile cărora Gargamella zvântase vreo şaisprezece boloboace, două buriaşe şi şase chiupuri. Drept acestea, prinseră a o lua chinurile facerii. Iar fătul săltă şi pătrunse în vâna găvană şi, aburcându-se prin primez, până deasupra umerelor unde zisa vână se despărţeşte în două, o cotigi la stânga şi ieşi prin urechea seneastră. Îndată ce se născu, nu ţipă precum ceilalţi copii, ci cu glas mare chirăi: Bea, bee, a bea, aş bea..."

4 februarie: Moartea lui Ivan Ilici. Îl măcinase o boală, dar nu se ştie care. Întreaga viaţă se simţise atras de persoanele sus-puse *ca musca de lumină*.

5 februarie: Înfiinţarea Federaţiei Naţionale a Sindicatelor din Thailanda - libertate! 1957, puterea poporului! Din federaţie face parte şi sindicatul femeilor de plăcere - pluralism!

5 februarie 1959: Turbate lupte intertribale în Congo-Brazzaville. Libertate! Cinci ani mai târziu, triburile păşesc în primul lor cincinal: Progres!

7 februarie, Lisabona: Ninge stupefiant, cu fulgi cât nuferii. Deasupra mării, soarele stă să apună. Crepusculul dă să străbată ninsoarea. Mici curcubeie se ratează clipă de clipă.

11 februarie: Anul 1299: Întemeierea statului otoman. 1979: Republica islamică în Iran. 1870, cel mai islamic eveniment: Republica de la Ploieşti. Apoi unul şi mai islamic: Ialta -l945.

15 februarie 1948: Romulo Gallegos, scriitor, devine preşedinte al Venezuelei. Încearcă reforme, îl răstoarnă militarii, nouă luni mai târziu.

15 februarie: Zi în care, pentru întâia oară oficial, la Ottawa, este înălţat drapelul canadian: alb, în mijloc cu frunză de arţar roşie.

16 februarie 1959: Fidel Castro îşi formează guvern. E cel mai tare. Debarcase de pe goeleta Granma la 2 decembrie 1956, începând lupta cu 82 de oameni în Sierra Maestra. Şi a făcut comunism! La 90 de mile de Statele Unite!

17 februarie: Giordano Bruno, singur, pe Campo dei Fiori. Îi încurcase capul său. Pe acela îl căutau.

17 februarie: Cromwell. L-au dezgropat şi i-au tăiat capul. Cu sabia. I-au proţăpit capul în vârful catedralei Westminster.

18 februarie: Fumul tuturor câmpurilor fără flori plutind deasupra capetelor retezate şi a celor înşirate-n aşteptare, tot mai departe.

O NOAPTE FĂRĂ CĂRŢI

Ar fi nevoie de ceva special...
Iubitele sunt încă impure:
au fost pioniere
au adunat castane
au prins fluturi în interesul regimului
sprâncenele lor chiar şi astăzi
se arcuiesc mereu în jos
ca la nevoie să le şteargă din urme.

Iar în timp ce noi ne estompăm
când lunecăm adică beţi sub masă
linia iubitelor instituie o literatură sacră
de neatins
semnificând negreşit ceva în legătură cu noi
ceva măreţ
la distanţe logice cum stau unele faţă de altele
ca parii din gardul Academiei.

Iar la mijloc
cărţile noastre
inexistente
dar foarte probabile
promisiuni de mai bine
într-o grămadă răsunătoare
cât beciul de o sută de ani
al bibliotecii.

PEŞTII

Singur prin infernul zodiacului

19 februarie: Zi cu ceaţă luminoasă prin Micul Paris, capitala Belgiei Orientului, poveste, cu ochii mari, foarte deschişi la vântul şi la timpul, la sudul şi la estul, la marea care clatină, gata s-o trântească asupra noastră, Poarta Levantului.

19 februarie: Brâncuşi. Bunicul său ridicase deja, în lemn, cu barda, o biserică, peste drum, drept în faţa casei lui, în cimitirul Hobiţei.

20 februarie: Singur, ca la trei ani şi jumătate, prostit de uriaşa lume a plantelor goale, mirat continuu, sortit mirării şi aruncat în grija domnişoarei de 11 ani, să-mi împrăştie cu mătura mirarea şi să o muşc de gleznă.

21 februarie: Razele soarelui îngăduite să pătrundă în Templul lui Ramses al II-lea, numai acum, de ziua naşterii sale şi la 22 octombrie, de ziua încoronării.

22 februarie: Singur şi aiurea, cu nasul aproape de luciul gheţii, urmărind liniile... Ale ei, liniile patinelor. Aveam 9 ani, ea 17, în pulover alb, de lână, orbitor şi-n pantaloni roşii, lunecând în cercuri-cercuri prin asfinţitul propriei sale virginităţi: *Puştiule,* îmi zice*, ţâcă! Ce te uiţi la picioarele mele? Sus de acolo!* Iar cerul se oglindea tot mai îngust în tăieturile patinelor.

23 februarie: Petrograd, când ninge peste stilul său vechi şi peste femeile revărsate în stradă, de ziua lor universală, urlând şi dând brânci la vale timpului, amestecându-l cu ninsoarea, un bulgăre timid, apoi o avalanşă infernală, revoluţie aprinsă de femei!

24 februarie: Singur şi aiurea, pierdut undeva, prin risipirile copilăriei, la 14 ani, pui năuc de bogdaproste, în zorii utecismului, iar dinspre cei 22 de ani ai ei, arătat insistent cu degetul: *Ăsta, când era mic…!*

27 februarie: Lawrence Durrell, cu siajul fosforescent al bărcilor, noaptea, pe Mediterana, între insulele Greciei de Răsărit.

29 februarie: Peştii zodiei trecând unul pe lângă altul, în direcţii opuse, indiferenţi. Realitatea aşadar începând să demonstreze că nu mai este nevoie de ea.

Întocmai! 1 martie: Alexandru al II-lea asasinat. 2 martie: Gorbaciov. 3 martie: Iliescu. 4 martie: cutremur. 5 martie: Stalin mort. 6 martie: Groza la putere. 7 martie: Hitler în Renania. 8 martie: revoluţie la Petrograd. 11 martie: Hitler în Austria. 13 martie: revoluţie la Viena. 15 martie: revoluţie la Buda. 15 martie: revoluţie la Praga. 15 martie: revoluţie la Pesta. 18 martie: Comună la Paris. 18 martie: demisia lui Bismarck.

Lapsus. 16 martie: Columb în inima Arhipelagului Bahamas.

Retro - 28 februarie: Singur, ca-n copilărie, aproape de colţurile surâsului ei, mereu în pulover alb şi-n pantaloni vişinii, la 31 de ani, eu la 23, mai înalt decât ea, rezumându-ne unul la altul, la peste o mie de metri, în chilia unei mânăstiri, printre pini, când ninge, sub ochiul muntelui.

9 martie: Mircea Eliade. Înainte de a muri, i-a ars biblioteca. Urmaşului său, continuatorului, înainte de a fi ucis, i-a dispărut biblioteca de pe ordinator.

14 martie: Singur şi aiurea, la 13 ani, în amurgul pionieratului, nebăgat în seamă de cei 21 de ani ai ei şi răzbunându-mă amarnic pe porcul curţii, contestându-i cu praştia forma aerodinamică, în propriul său coteţ, persecutându-l.

18 martie: Astolphe de Custine. Marchiz. A călătorit în Rusia în 1837-'39. A scris în cartea sa: „Rusia este sclavul în genunchi visând la dominarea lumii!" Era să provoace un scandal diplomatic. L-au susţinut Georges Sand, Jules Michelet, Prosper Mérimée, Victor Hugo. Mai scria: „Când copilul vostru se arată nemulţumit, când fiul vostru vă contestă, să-i spuneţi: du-te în Rusia!"

19 martie: Desprimăvărare. Noapte călduţă, bună de plimbări fără noimă, de beri şi şvarţuri până-n zori. De viziuni ca aceasta: „Ştii ce-ar trebui la noi, nene Iancule? O tiranie ca-n Rusia!"

19 martie: Singur, ca la aproape trei ani, mai mult risipit decât aiurit, prin curte, sub supravegherea domnişoarei, dar admirând din toată inima porcul, cât este el de alb şi cât de rotund, ce strălucitor şi ce puternic, un ideal! Îndesat, pe patru picioare, gata să-şi ia zborul prin acoperişul coteţului, iar pe urmele lui închipuirea, odată cu porcul, spre stele.

20 martie 1989: Zi în care s-a trecut din ciclul zodiacal de 200 de ani al Peştilor în cel al Vărsătorului. Aici rotirea merge în sens invers. În anii unor asemenea schimbări sau în preajma lor, se cutremură vremurile, cad coroane de împăraţi şi capete de regi, se prăbuşesc cetăţi şi imperii, descresc unele puteri şi cresc altele noi. S-au mai produs schimbări de ciclu zodiacal la 1789, iar înainte, la 1589, un an după risipirea pe mare a Invincibilei Armada, ridicată atunci de cea mai mare putere a lumii. Din Gemeni în Taur s-a trecut la 1389, când, la sfârşitul bătăliei de pe Câmpia Mierlei, a început să se încline asupra noastră, abia întrezărită, îndepărtată, ameninţătoare, enormă, Poarta Levantului.

ÎMPĂRŢIREA DREPTĂŢII

În sala tribunalului
formaţia muzicală a închisorii
îi trânteşte o căzăcească
allegro barbaro
de dansează îndrăcit apărarea
în braţe cu acuzarea
sexele lor sunt opuse
iar ca organe
se reflectă perfect unul pe altul
de dimineaţă până spre amiază.

Abia acum judecătorul are şi el timp
să se gândească la Montesquieu
L'Esprit des Lois - mesdames et messieurs!
Da, da, Spiritul!
Nu precedând ci succedându-i experienţei
dovadă şeful orchestrei care din puşcărie
urmează prin corespondenţă dreptul
la şapte universităţi deodată
cele mai îndepărtate
mai faimoase.

Arată el cam vărgat
asemenea întregii sale trupe
şi e mai chel ca o prună
ceea ce nu înseamnă că în boxa acuzaţilor

nu ştie s-atingă iluminarea
adresându-se în minunate cuvinte:
Onorată instanţă,
vă rog să ţineţi seama de faptul
că sunt un element tânăr
deci apt de a fi reeducat
şi că am acasă o mamă în vârstă şi bolnavă
care dacă ar fi ştiut ce aveam de gând să comit
m-ar fi oprit la timp
şi nu m-aş mai găsi acum
în faţa dumneavoastră.
Trăiască...!

Da. Capacitatea lui craniană
deasupra celorlalte capacităţi
va absolvi şi singură-ntr-o bună zi
o şcoală din şapte
devenind cel dintâi procuror interior
ca să fie şi acolo
cine să-i înfunde şi mai straşnic
pe vieţaşii mai devianţi.

Nu e nici o ruşine că deocamdată
cântă doar în sala tribunalului
bine flancat de gărzi.
Important e că apărarea
dansează înainte cu acuzarea
chiar dacă aparţin acum aceluiaşi sex
şi nu se mai oglindesc una într-alta.

BERBECUL

Lumina care se umflă

Sferă de foc, lână de aur, Berbecul ia cu asalt cerurile, câte o rază îi cade, se preschimbă în cădere în femeie, loveşte pământul sub forma unei Linii Hellespontice, o depănare prelungă printre stânci, între două lumini mai mari.

Şi cu cine să lăţească el ziua asupra nopţii? Cu cine? Cu toţi nebunii zodiacului convocaţi într-o iluminare şi trimişi în jurul Soarelui, mai cu seamă dintre cei cu rachetele şi cu poeziile, dar şi cu pianele: Werner von Braun, căţeaua Laika, Apollo 13, Vostok în burtă cu Gagarin, cosmosul în limba rusă, Naveta Spaţială de Florida.

Apoi, Villon şi Baudelaire, Nichita şi Andersen, Barbu şi Barbilian, Samuel Beckett, Goethe şi Moartea la Weimar, Johann Sebastian Bach, Rahmaninov, plus câţiva sibieni: Topârceanu, Goga, Cioran.

Cât despre muzică, trecuse atât de multă peste Johann Sebastian Bach, încât, înainte de a muri, el a găsit cu cale să orbească. I s-a întors lumina pentru câteva minute dând să se umfle la loc, să cuprindă toată zona inundabilă a privirii, în mijloc cu o floare nespus de intensă, roşie, aprinzându-se întruna şi stingându-se. A lunecat Bach înapoi în orbirea lui şi a murit. Se născuse la 21 martie. Iar într-un 22 de martie, şi tot murind, Goethe cerea: „Lumină! Mai multă lumină!”

Asta este, Europa rămâne tot un continent mărunt cu accese la cer limitate. Câteva culori, şi alea risipite aiurea pe hartă, la Penemünde bunăoară, pe Baltica, unde Werner von Braun, născut într-un 23 de martie, sparge cu rachetele sale tihna păsărilor mării. Dar nu reuşeşte să îi bage în cap lui Hitler de ce rachetele ajunse-n stratosferă, lipsite de oxigen, au nevoie de combustibili speciali. Capul nu-l luminează, însă bucuria ţopăie prin Führer: „Oricât! Plătesc oricât!”

De un singur lucru se temea von Braun: trăia în Transilvania un alt nebun. Brevetase încă din 1942 o rachetă, UDOVIL! Nicolae Văideanu făcuse exerciţii. Maşina funcţiona.

Numai cărţile orbilor se mai rotesc. Se deapănă încet de pe un mosor pe altul. Cartea se învârte şi vorbeşte de una singură, înşiruind urechile orbilor în ghirlandă în jurul benzii magnetice. Pe cele patru piste ale benzii, literatura se depune în straturi. De pildă, toţi născuţii lui 31 martie la un loc: la bază e Baudelaire. Vine Ion Barbu, apoi Nichita. Stratul de sus e gol. Ar putea să-l ocupe Vanga, Vanghelia, oarba din Macedonia, care trebuia să vină pe lume la 31 martie, dar nu a fost să fie. S-a născut prematur, la şapte luni. Iar treizeci de ani mai târziu, într-un sfârşit de martie 1941, în Macedonia ei iugoslavă, câteva zile înainte de pornirea războiului, fără de veste, a început să prezică. A văzut oameni ce aveau să nu se mai întoarcă, oraşe şi regi care urmau să cadă. Nu a dat greş niciodată. Vorbeşte cu nepământenii. Spune că din 1978 încoace, pe cerul nostru e o forfotă grozavă de aparate de zbor, că omenirea îşi va regăsi minţile şi armonia când nepământenii vor intra în comunicare cu noi. Ei vin din lumea numită VAMFIM.

Iar pistele cărţii, straturile literelor, ar putea să cuvânteze toate deodată:

„Hypocrite lecteur, mon semblable, mon frère."

„Ai crezut că plouă soare."

„Bolnav m-am dus la Preşedintele Baudelaire."

„Planeta se numeşte Vamfim şi este a treia lume de la Pământ."

Început timid de aprilie: pui de căţea, căţeaua Laika, fătată primăvara în Rusia, suită mai târziu în cosmos şi lătrând de acolo la noi: *Tot n-aţi terminat cu misticismul?! Republici întregi, de la Rostok la Vladivostok, prosternându-se cu fruntea în ţărână şi cu fundurile în văzduh*: *Boje moi! Boje moi! Laia! Laika! Laiuşka! Bolşoi Gheroi!*

2 aprilie: Hans Christian Andersen. Publică în 1855 *Povestea vieţii mele*. Aminteşte acolo de prezicerea unei ţigănci cum că Odense, oraşul în care el se născuse, se va ilumina cândva în cinstea sa. La data apariţiei cărţii încă nu o făcuse. Avea să se ilumineze în 1864. Prezicătoarea nu minţise.

Lumină de aprilie: Werner von Braun, după 1950, trecut deja la americani. Sparge liniştea din Texas cu rachetele sale, făcând-o să leşine, chiar în timpul ceremoniei, pe vaca premiată Lily Flag.

Tot lumină de aprilie: cetăţeanul Văideanu Nicolae în aceiaşi ani '50, trecut deja la socialism şi băgat ca nu ştiu ce la Combinatul Siderurgic Hunedoara, îşi construieşte până la urmă racheta. I-o face combinatul. O lansează, iar ea cade într-o vâlcea din apropiere. Piesele comandate i le finisaseră aiurea cu bună ştiinţă... *Cine-i ăsta bă, să-şi facă rachete pe munca noastră? Ia să înălţăm noi, băieţii de comitet, un turn de control până la cer! Să afle poporul suveran unde pleacă ăştia cu rachetele!*

7 aprilie sau ziua a 14-a a lunii evreieşti Nissan: noapte pe Marea Ionică, sub domnia împăratului Tiberiu. O corabie de negoţ cu felinarele aţipite pe catarge lunecă încet de-a lungul coastelor insulei Paxos. Din insulă, din întuneric, se ridică un glas: *Thamun!* Îl striga pe timonierul egiptean, om de condiţie umilă, răzbit acum de spaimă şi neîndrăznind să răspundă. *Thamuun!* - se înălţă încă o dată glasul ce nu părea a ţine de neamul omenesc. Pilotul tremura. *Thamuuun!* - vui şi a treia oară

strigătul asupra mării. *Ce vrei cu mine?* - se înfioră egipteanul. *Când vei ajunge la Pelodes, vesteşte că Marele Pan a murit.*

Aprilie: Asupra Angliei, ultima rachetă semnată von Braun cade la 7 aprilie 1945 . Iar ultima rachetă a lui Văideanu, modelată de mâna lui, se înălţa pe un soclu sau pe o rampă, ce mai contează, în curtea casei sale din Orăştie. În oricare lumină, din oricare aprilie al aceleiaşi Europe.

12 aprilie 1961: Apoteoză! Primul om în cosmos! Nu atât om, cât cetăţean sovietic! Nu atât cetăţean, cât ofiţer al unei mari armate! Iar cosmosul, în infinita sa mizericordie, adresându-ni-se nouă, umanitate nevrednică, în însăşi limba rusă: *Zdrastvuite!*

12 aprilie 1961: La stuf, pe zi luminoasă, cu cerul brăzdat de neliniştile migraţiei, cu delta scăpărând în jur din toate lagunele. Puşcăriaşii scoşi la program, încolonaţi, înţepeniţi la ordin. Tinetele înfipte în faţa lor, puţind necruţător, pline ochi, preţ de vreo cinci ore. Se adaugă la lumina lumii, luminozitatea cheliilor de puşcărie politică. Brigada 23 intelectuali, brigăzi de ţărani, brigăzi. Era aşteptat cineva măreţ care până la urmă a şi venit: un general, un universal, un cosmodrom, un homo intergalacticus, negru, lucitor, luxuriant, ţiganul absolut, uniforma totală, bestial cât paleozoicul, un ecuator ceresc, o placă tectonică, o năvălire hunică, o gaură neagră în curul lumii: „Cum, sunt printre voi savanţi, profesori universitari, generali, scriitori si cântăreţi la operă şi niciunul nu are nimic de spus despre această uriaşă realizare a noastră? Aţi fost închişi şi nimiciţi ca să putem să dezvoltăm adevărata noastră ştiinţă! Iată, - ne arată el cerul săgetat de zborul unor rândunele total analfabete -, pe sus, acolo, undeva, un ofiţer al celei mai înaintate armate din lume zboară singur ca îngerii în jurul pământului şi voi, bandiţi si reacţionari cum sunteţi, tăceţi!”

Tăceau cu toţii. Se ridică până la urmă un ţăran. Urcă pe estradă, înţelege pesemne salutul din cosmos, marele *Zdrastvuite!* Răspunde şi el: „Să trăiţi! Eu atât am vrut să vă întreb: când scăpăm noi de tinetele acestea?”

12 aprilie: Versetele de puşcărie de mai sus – I. D. Sârbu, *Adio, Europa*.

12 aprilie 1961: Adio Europa, adio America, făcea şi Werner von Braun, văzând cum i se împrăştie visul, cum se pocnesc americanii cu capetele de ziduri în plină stradă, de furie şi neputinţă, cum urlă Kennedy ca turbat că primul om pe Lună va fi un american!

12 aprilie al oricărei lumi: Secolul şi racheta, rampa şi casa lui Văideanu, după moartea omului, rase de buldozer.

12 aprilie 1981: Naveta spaţială americană. Din cosmos: că să fim sănătoşi, să stăm liniştiţi. Cuvinte care, rostite altădată pe ruseşte, ar fi fost adevărate cuceriri spaţiale.

13 aprilie - Vanga despre Gagarin: „Nu a ars şi nu a murit! A fost luat, răpit!! Nu pot să spun unde.”

13 aprilie: Cu Apollo 13, povestea spaţială a Berbecului se cam încheie. S-a întors din drum precum racheta lui Văideanu. Îl ajunsese pesemne pe cer mânia poporului suveran.

Ar mai fi de adăugat **19 aprilie** cu François Villon. Nu se ştie când s-a născut, în 1431, dar ziua poate să fie întâi sau 19, pesemne tocmai intervalul de care are nevoie, de-a lungul constelaţiei, lumina ca să tot lunece între starea de corpuscul şi

povestea de undă... Şi să descifreze, în rotaţia ei, literele firmamentului, rotirea literaturii oarbe a cerului: Alpha Centauri, Beta Hydri, Gamma Leonis, Delta Pavonis, Epsilon Eridani, Sigma Draconis, Tau Ceti, Zeta Tucanae.

20 aprilie: Hitler!

FĂRĂ DOAR ŞI POATE

Pe dumnealui îl reprezint fără-ndoială
pe omul obişnuit
gata oricând şi oriunde
gata să accepte instructajul.
Din partea mea firește
câtă vreme peisajul cel mult îl duce până la colţ
dincolo de care începe gara
adică iluzia
şi apoi numai în faţa mea are el har să priceapă
nu notând câte ceva sau scărpinându-se
ci automat
lumină din lumină
timp în care eu îl protejez
de substantivele mai dificile
acreditându-l totodată
pe lângă alternanţa iarnă-vară
contemporani cum suntem
paraleli
şi cum purtăm acelaşi nume.

Căci R. S. Ruba se cheamă omul de rând
în beatitudinea sa
iar instructorul din mine
cultural

sub tensiune
stă pe punctul să-şi înceapă meseria
îndoctrinându-l cu mici cuburi colorate
ca pentru început
vorbindu-i cu entuziasm
pe baza acelei diplome a lui
„Bon pour l'Orient”
literă de aur pe fond alb.

Iar Ruba nu e nici bun nici rău
ci atât de neevoluat
că dincolo se află de bine şi de rău.
Îl pun să repete silabe.
Le repetă atât de corect
că pot să-l întreb în linişte
cum i se pare lumea
acum
după victorie:
- Fru... îîî... fru…!

- Frumoasă, îl ajut -
şi îl măsor de la distanţă
mic
legănându-se uneori fără rost
greoi
capabil ca şcolar întârziat
să-i facă logodnicei mele copii
cetăţean
mă laud cu el instinctiv
colportând de colo-colo
să i-o explic
realitatea
lui
când puteam de pildă să mă călugăresc
măcar astfel convertind încă un suflet
la ale depărtării.

TAURUL

Naşteri, răposări, asasinate, revelaţii, avansări, atentate, în final cu Big Bang

21 aprilie: Taurul pe câmpie atât de furios, că nu mai e nevoie de altă confirmare a fugii Universului spre roşu.

22 aprilie: Se naşte Lenin. Vine pe lume Republica Sovietică Caucaziană. Moare Mircea Eliade.

23 aprilie 1564: Se naşte Shakespeare. 23 aprilie 1616: Moare Cervantes - într-o sâmbătă. 23 aprilie 1616: moare Shakespeare - într-o marţi!

25 aprilie: Se naşte *Oul Dogmatic*.

26 aprilie: Moare Vasile Voiculescu. L-au ridicat comuniştii când avea 74 de ani. A ieşit din puşcărie după patru ani. A mai trăit 364 de zile.

27 aprilie: Magellan asasinat în mica insulă Mactan din Filipine, cu lănci de bambus, de luptătorii lui Si Lapu-lapu. 27 aprilie: Puci comunist în Afganistan.

28 aprilie: Începe acţiunea din *Învierea* de Tolstoi. Răsare pe lume Republica Sovietică Azerbaidjean. Se naşte Saddam Hussein. La 7 octombrie 1960, student fiind, îl atacă pe generalul Kassem, tiranul Irakului. Este rănit de garda generalului. Scapă ca prin minune. Fuge în Siria.

29 aprilie: Coborând din zeiţa Amaterasu, din lacrima Soarelui, se naşte Hirohito, mai târziu, împărat peste Ţara de la Soare-Răsare.

29 aprilie: Se naşte Hirohito, viitor biolog al mării. O specie de creveţi îi poartă numele.

30 aprilie: Executarea marchizului de la Mole. În *Roşu şi negru*. 30 aprilie: După muzică de Wagner, Radio Hamburg anunţă moartea lui Hitler.

30 aprilie: Sărbătoarea Sfintei Fecioare Walpurgis. În Noaptea Walpurgică, la sabatul dracilor şi al vrăjitoarelor, Faust i se plânge lui Mefisto că, din gura frumoasei cu care dansa, tocmai ţâşnise un şoarece roşu. Mefisto: „Şi ai fi fost mai fericit dacă ieşea unul sur?"

1 mai: Se spune că i-au împuşcat în stradă pe demonstranţii de la Chicago. S-a tras de fapt pe 4 mai, dar sărbătoarea-i sărbătoare!

Profesoara de istorie: *Bucuraţi-vă, mă, zăpăciţilor de ziua de întâi mai, că-i o sărbătoare americană, nu sovietică!*

2 mai: Mai mult un reper la marginea mării decât o rotire a Pământului pe cer.

4 mai: Moare Tito.

5 mai: Kirkegaard. Marx. Freud.

6 mai: Moare Lucian Blaga.

7 mai: Se naşte tovarăşul Tito în chip natural, direct din mamă de om... Pentru că dânsul se mai naşte o dată oficial şi propagandistic, aniversându-se la această din urmă dată, 25 mai, de ziua tineretului comunist iugoslav.

7 mai: Germania capitulează la Reims, în faţa puterilor apusene. Prinde să se înfiripe o zi a victoriei.

8 mai: Încep, în Dealul Spirii, durerile facerii Partidului Comunist din România.

8 mai: Germania capitulează în Germania, în faţa puterii sovietice. Orele 23^{16}. Ziua victoriei se întăreşte.

9 mai: Ziua victoriei sporeşte şi mai tare, în funcţie de fusul orar al Moscovei - ora 1^{16}, semnarea aceleiaşi capitulări.

9 mai: Se naşte Lucian Blaga.

10 mai: Se naşte independenţa României, apoi regatul. După izgonirea regelui, vin unii care împing independenţa pe 9 mai. Şi astfel devine ea mai străveche cu o zi.

11 mai: Prin fecundarea unor organe ale social-democraţiei, se naşte în sfârşit, şi tot în Dealul Spirii, Partidul Comunist din România. Nici nu se iveşte el bine pe lume, că-l şi arestează. „S-a terminat cu comunismul în România!" - urlă ministrul de interne Constantin Argetoianu. Era în 1921, dar noi ştim ce ştim:

PARTIDULUI

Partid iubit, de ziua ta,
noi dăm cu secera-n ciocan
şi cu tomata-n pătlăgea
şi cu cotoiul în motan.

Noi dăm din mâini şi din congrese,
din vechi sirene răsunăm,
de la urechi şi până-n fese
cu organismul te cântăm.

Căci pentru noi, tu eşti şi-ai fost
o mamă bună, tractoristă
şi brigadier, şi şef de post

şi pubertate utecistă.

Ne-ai pus în mână o lopată
şi-n creier ne-ai băgat ştiinţă,
când revoluţia era fată,
organul tău a fost putinţă.

Şi d-aia-n zi de mari victorii,
noi te sărbătorim cu drag,
'telectualii, turnătorii
şi tot ce mişcă în Gulag.

12 mai: Poemul citat marchează un moment semnificativ în istoria noastră literară, reprezentând debutul artistului în specia omagială.

13 mai: Cea dintâi apariţie a Sfintei Fecioare la Fátima.

14 mai: Ia fiinţă Tratatul de la Varşovia.

16 mai: Sfântul Brendan. Irlandez. În secolul VI, înaintea tuturor, a traversat Atlanticul în bărci de piele. Manuscrisul *Navigatio Sancti Brendani* povesteşte cum a poposit el pe o insulă unde a aprins focul, pentru ca în curând, insula să se scufunde, căci era vorba de spinarea unei balene. Se mai arată cum dintr-o altă insulă ţâşnea foc şi săreau pietre încinse în urma micii flotile ce luneca spre vest. Iar în apropierea Americii, trebuie să fi simţit cu toţii, din depărtare, de pe mare, mireasma pădurilor de pin din Terra Nova.

19 mai: Paul Broca. A cucerit regiunea limbajului din creier. A întemeiat la Paris, sub Napoleon al III-lea, un cerc de studii şi dezbateri ştiinţifice: biologie, istorie, medicină, antropologie, astronomie, filozofie, geografie, poezie. Spiritele se întruneau din când în când. Regimul le planta la discuţii câte un jandarm care să vegheze ca nu cumva să se atingă subiecte necorespunzătoare. Pe jandarm îl devasta o plictiseală bubonică. Într-o zi, unul din ei a cerut voie să iasă la o plimbare, cu condiţia ca, în absenţa lui, să nu se discute subiecte ostile intereselor Franţei.

Doctorul Broca, meditând pesemne asupra regiunii vorbirii din creierul de jandarm: „Nu, prietene. Stai jos şi câştigă-ţi leafa!"

Paul Broca: Creierul său s-a lăsat pe sine moştenire ştiinţei, spre studiu. Pluteşte într-un borcan.

20 mai: Prinde fiinţă Republica Sovietică Turkestan.

21 mai: Tudor Arghezi. Ajunsese pentru ceva studii la Geneva. Locuia într-o pensiune plină de ruşi. Izbucnise revoluţia din 1905. Se perinda pe acolo şi un general al ţarului, bărbat mai în vârstă, plete şi mustăţi albe, politeţe impecabilă, pinteni pocniţi în faţa doamnelor, plecăciuni, bezele. Arghezi îl tot sâcâia cum că în Rusia se întâmplă ceva, ce se întâmplă?

În faţa tuturor, la masă, s-a enervat într-o seară şi generalul:

„- Rusia e un cazan imens în care fierbe căcat! Iar noi toţi, în frunte cu majestatea sa ţarul, miniştrii, prinţii, marii duci, generalii, stăm deasupra şi apăsam pe capac. Dacă acest cazan va sări în aer, va umple Europa voastră de că-cat! Ai înţeles, jeune homme?

- Vă mulţumesc, domnule general."

IUBIREA ŞI ORIENTUL

Pe o câmpie, îi spun,
adunaţi
nu foarte mulţi
căutând întruna
(cuplajul meu telefonic ridică receptorul
auzul lui se-mprăştie pe fir)
căutăm cu toată mirarea, şoptesc,
efectul cărţilor noastre pe cer…

Adunaţi laolaltă - nu toţi:
destui!
Tot de-ai Constelaţiei
fetele şi băieţii Premiului Herder
ai lagărului nostru cum s-ar zice
înghesuindu-ne puţin
că poate s-o transmite cultura câte unuia
până la celălalt
intrând uşor unii într-alţii
ce mai!
O mână de oameni.

Singurateci?
Nu tocmai
Dar zilieri...

Zilieri ai minunii
care totuşi există
se-nvârte însă atât de repede
că nimic nu mai rezistă înăuntru
(urechea de pe fir
trage mult aer în piept).

Plouă.
Tot cărţile noastre!
Efectul celor încă nescrise
ploaie fină
constantă
de se zvârcolesc bivolii cu totul
intră animalele în agitaţie
porcul
ba chiar şi unii oameni
urlă.

Precum locatarul acela
când i-am deschis în faţă
normal
manualul de clasa a şasea...
Şi dus a rămas
până-n ziua de azi.

Ploaie liniştită.
Aproape un fum.
Dau cu ea ca pensulă
egalizând clădirile şi cetăţenii.
Egalitatea în creştere mă bucură.
Vorbesc înainte la telefon cu Ea
frumoasă
foşnitoare
în centrul cercului de ateism
devenită obiect al adoraţiei
iradiantă
inexistentă
o pată-n propaganda vizuală
înconjurată toată de atei
fecundată prin urmare in vitro
luminiscentă.
Pe o câmpie - îi spun -
şi ţip imediat în microfon:
cîm-pi-e!

Unde desigur

ne uităm unii la alţii
dar o şi pregătim
o punem să care
peste hârtoape, garduri şi şanţuri.
Cum pe cine?!
Pe dânsa
animalitatea din noi
superioară
la instrucţie severă
de la Baltica la Marea Neagră
Tierra de todos los desdichados!
(Cuplajul meu se sperie
gâfâie cu multă salivă.)

Cobor şi eu receptorul în furcă.
Apoi mă îndrept de spate.
Calc la haine ore întregi
frazele-mi stau pregătite
m-apropii de ateii de la cerc
o cută nu arată costumul
mă organizez
şi-mi vine realmente mai uşor
să mă denunţ de unul singur.

GEMENII

Civitas Solis

22 mai - *Declaraţie*

Domnule anchetator, adică cetăţene, ca să fim mai egalizanţi între noi ca oameni, să ştiţi că este perfect adevărat, nu ne opunem, că noi ne-am îmbătat parţial, pentru că aşa a pus creştinismul ziua de Sfânta Elena, cu o zi înainte de când vorbim şi am rămas aşa de ieri. Noi nu avem nimic împotriva acestor zile de sărbătoare, care înainte, când făceai te pedepsea, noi suntem pentru aceste zile la rang de televizare, cu popi în ele, ca să se ştie peste tot. Aşa că noi vă spunem, prin declaraţie, ca să nu daţi la ziar că am fost beţi în anumite proporţii, de exemplu, Gheorghe mai tare. Noi suntem doi cetăţeni şi, ce ne-aţi dat aicea ca pedeapsă, noi nu putem face pentru că sunt multe complexităţi şi ne încurcă. Aflaţi că noi suntem cetăţeni liberi ca tot omul, iar pedeapsa care ne-aţi dat-o, noi nu o recunoaştem, ci foame ni se face când vrem noi. Nu acceptăm să stăm închişi la cultură şi o literă nu desenăm din tot ce ne-aţi impus cu forţa. Drept care aflaţi de la noi ca oameni simpli, dar plini de calificare manuală şi pe utilaj, Gheorghe cunoaşte calificare mai tehnică: noi de dumneavoastră nu ne temem, să ştiţi! Daţi-ne drumul! A trecut de atunci o zi întreagă! Puneţi-i pe alţii să scrie declaraţii!

24 mai, Iosif Brodski, Stockholm, ceremonia Nobel, declaraţie: "M-am născut de cealaltă parte a Balticii, dincolo de foşnetul ei cenuşiu. Urmăream aceiaşi nori ca şi dumneavoastră, ne uda aceeaşi ploaie, uneori radioactivă, scrutam aceleaşi întinderi de apă, ne plictiseam contemplând aceleaşi specii de conifere."

Declaraţie

Ne-au împins aici între baionete şi trompete în timp ce avioanele zburau pe deasupra, poate să vă spună şi Gheorghe şi acum ne-am trezit în mijlocul bibliotecii. Ne-au pus în faţă nişte hârtii şi ne obligă să ţinem în mână obiectul *pix*. Iar în jur sunt numai cărţi drepte şi ţepene până sus în tavan, stau cu fundul la noi, iar Gheorghe se uită în fund la ele. Dar mă uit şi eu, nu vă supăraţi şi unde se uită Gheorghe acuma toate cărţile seamănă cu nişte popice. Aşa îmi vine să pun mâna pe capul lui şi să dau cu el ca o bilă! Când m-a auzit spunând acestea, a dat cu pumnu-n masă: „Mă, şi pe mine?!..."

În continuare, o să vă vorbească Gheorghe: „Noi ca să scriem cu forţa nu suntem de acord fără aprobarea nevestelor lângă care de o viaţă întreagă construim. Ce se vede aici din nişte cărţi, e o minciună! Pe toţi pereţii, de jur-împrejur cum ne-mpresoară aşa, iar dacă le scoatem de acolo de sus şi le deschidem, în toate cărţile, vedem că nu este înăuntru decât ce a fost înainte în cap la alţii. Noi nu vrem pentru ca aceste capete care au fost şi la alţi oameni să intre cum am spus cu forţa în cap la noi şi să ne conducă. Noi d-aia ne-am îmbătat şi ne-am aruncat cu scandal peste anchetatorul culturii, ba prietenul Vasile a şi dat cu piciorul în aparatul lui de numărat dracii din om, d-aia ne-am îmbătat ca să nu ni se facă şi nouă."

Acuma iau înapoi cuvântul de la prietenul Gheorghe şi din cuvântul meu personal declar: „Pe mine să nu mă pună cineva să scriu cărţi, că eu mă arunc de la etajul de sus de la cultură şi mai spun ceva: nici pe Gheorghe să nu-l pună! Ori să scrie, dar să nu-l văd eu! Nu ne mai ţineţi aici la anchetă închişi la cultură! Daţi-ne drumul pentru că şi noi avem familii la bloc şi servicii la stat. Cum am mai spus, puneţi-i pe alţii să dea declaraţii şi să citiţi ce scriu ei."

31 mai, Joseph Fouché, reclamaţie: "Executarea Ducelui d'Enghien a fost mai mult decât o crimă, a fost o greşeală."

1 iunie, Cristian Popescu, în mijlocul familiei Popescu, tatălui său, întâmpinare: "Tu ai fost colonel. Eu sunt liniştit. Zodia mea era de mult înscrisă în stelele de pe epoleţii tăi. De aceea, în nopţile de vară, când cerul e senin, iau poziţia de drepţi."

2 iunie, Marchizul de Sade, la puşcăria Charenton, cu capul proptit în zăbrele, la fereastră, în faţa poporului revoluţionar, proclamaţie: "Français, encore un effort et vous serez républicains!"

Declaraţie

Nu permit să fim ameninţaţi cu bătaia din cauza colii albe din faţa noastră! Dacă nu putem, nu putem! Şi nici nu vrem! Un gardian, când ne-a adus la anchetă, soldat şi student, băiat cu multe biblioteci la cap, ne-a spus aşa: *sunt atât de mulţi care scriu, atât de puţini care citesc, că diferenţa dintre ei face cât incendiul din Alexandria...* Dintr-o dată, Gheorghe a păţit un şoc: „domn' student, mai fă o dată cum ai făcut! Că scăpăm noi într-o zi de aici de la cultură şi-ţi fac cinste, îi bat pe toţi duşmanii dumitale, zău dacă nu! Am mai slăbit acuma că m-au tot pus să scriu linii, da' nu intru eu în recuperări? Mai fă o dată domn' student cum ai făcut cu incendiul să ştiu şi eu cine pune foc!"

Studenţii nu au voie să deschidă gura decât o dată pe zi. Nu a mai fost chip să-l urnim. De supărare, Gheorghe s-a apucat să tragă nişte linii pe hârtie şi să plângă: „Mă, Vasile, mă! Oameni mai suntem noi dacă am ajuns să ne pună statul să scriem poezii cu forţa ca pe nişte amărâţi de procurori? Zii tu, Vasile, că eu mă tem de ăla

cu incendiul care, de-atâta stat al meu aici, în cultură, poate să-mi umble la nevastă. Şi au trecut deja două săptămâni!”

5 iunie, Nicolae Iorga, declaraţie: “Dintre toate jocurile politice, nu există unul mai primejdios ca jocul de-a constituţia.”

6 iunie, Thomas Mann, proclamaţie: “Decât o minciună agreabilă, mai bine un adevăr dureros.”

Declaraţie

Dureroase sunt şi încheieturile noastre că ne chinuie mult. Scriu întruna, dar nu am voie să iasă nici scrisoare, nici cerere, nici declaraţie, nici reclamaţie. Am vrut să scriu acasă, am făcut cereri de dat drumul, declaraţii peste declaraţii şi, de reclamat, l-am reclamat pe Gheorghe pentru că s-a apucat să vorbească de unul singur despre libertate! Aici, drept în mijlocul culturii! Şi, pe când se plimba în diagonală prin încăpere, aşa zicea: *Eu mă plimb, nimeni nu ştie / Şi cu minte şi-n prostie / liber mi-s ca cucu-n vie / şi ca cactusu-n pustie.* Dintr-o dată, o carte de sus a căzut buf!, pe podea, iar în locul ei a rămas o gaură cam cât pentru un lunetist începător. Însă Gheorghe nu s-a lăsat. Din momentul ăla a scăpat la poezie şi la ce citise el într-o carte pe ascuns. S-a suit pe o ladă, că aşa zicea el, făcuse şi Jean-Paul Sartre în curtea unor uzine când s-a căţărat pe un butoi, iar de acolo urla la lume: “Marxismul este filozofia de nedepăşit a epocii noastre!”

Aşa şi Gheorghe de pe ladă urlând la univers care în cazul de faţă începe cu mine: *O minune-i poezia / şi cultura când o faci, / ea te prinde ca beţia / şi tu nu mai poţi să taci. / Ţi se urcă înspre minte / şi coboară înspre stână, / intelectual fierbinte, / ai condeiul tău în mână. / Peste câmpuri şi poiene, / ţara se întinde-ntinsă...*

Şi tot aşa până l-au luat pe sus şi l-au eliberat cu ladă cu tot, de 21 iunie, în cinstea zilei lui Jean-Paul Sartre, după ce înainte, 16-l9 iunie, Gheorghe se pornise să aniverseze în versuri zborul în cosmos al Valentinei Tereşkova.

I-au dat drumul. Şi am rămas înăuntru, în cea mai monolitică bibliotecă a unei case de cultură inexpugnabile, am rămas eu, Vasile, singur şi disident. De scris, mi-a fost cu neputinţă. Pot în schimb să vă spun, din acest răstimp de mai şi de iunie, cu miresme destule, un singur lucru: „Stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus.”

SUB CERUL GALBEN

De treburi mult mai spontane ca scrisul
se ocupă oamenii în general
strigă bunăoară darul pe la nunţi:
vecinii o mie cinci sute!
Colegii şaizeci şi şapte de mii!
Prietenii şi mai mult!
Verişoarele 455 de mii de dolari!
Practic
valoarea Premiului Nobel pentru literatură
când de scris de fapt scriu eu
iar lor le trece acelaşi timp
ba cu serialele dintr-o a treia căsătorie
ba cu uimiri îndelungi
drept în faţa anului şcolar.
Asta când nu intră pur şi simplu
cu câinele-n tramvai
cu calul în senat
oameni obişnuiţi
din gândirea colectivă a cartierului
tineri şi vârstnici.

Gândim adică în comun
ceea ce de sus se vede ca o mare de torţe

aprinzându-se deodată şi stingându-se
căci uneori nu mai gândim.
Viaţă intelectuală.
Mulţi şi-o fac trântind doar verdictul că degeaba
tot nu se rezolvă nimic
mulţi despachetează
copiii profesoarelor
se bat cu cei ai doctoriţelor
oameni şi oameni
făcând cu totul altceva
ca eu să pot scrie
direct în minte
fără hârtie în faţă
noapte, zi
ce mai contează.

Ne vine o idee.
Ne concentrăm.
Efortul de gândire lasă până dimineaţa
câte un beţiv în spatele vitrinei
închis de seara fără voie-n magazin.
Efort...
Atâta doar cât ne ajută capul.
Numai că nu întotdeauna ne ajută.
Vine o împuţinare a memoriei
vine spaima în faţa colii albe
şi-ar trebui ca fiecare imobil
să-şi aibă ziua sa filozofică
gândind în locul celorlalte
cât să se vadă din cer o făclie intensă
schimbându-şi mereu poziţia
în liniştea din jur
în întuneric
şi cât să poţi
în chip de Ruba sau de Borges
să treci de la o adresă la alta
evitând orarul cugetării.

RACUL

Birocraţia iubirii

Şase la număr, singuratici, nerecunoscuţi de arsenaluri, neignoraţi de traseele cometelor, nişte galerieni pe o corabie, la margine de mare, la început de horoscop, la capătul istoriei, sub nenumărate prejudecăţile luminii - stelele. Născuţi cu toţii sub Zodia Racului împinşi unul într-altul ca să scrie o singură carte, care se umflă şi se-mpuţinează, creşte şi descreşte, maree asupra noastră şase la număr: Ernesto Sábato, George Orwell, Jean-Jacques Rousseau, Franz Kafka, Marcel Proust, Ernest Hemingway.

Ernesto Sábato, 24 iunie

Ivit pe lume pe cealaltă faţă a Pământului, sub altă constelaţie, adus în jumătatea noastră ca nopţile să poată creşte asupra lui. Scrie despre o lume paralelă, a orbilor, care nu poate fi decât republică, golul tuturor parlamentelor suspendate în care poţi să urli şi iar să urli, în timp ce preşedintele sau brigadierul sau servitoarea, oricum, unul de ai noştri, se bolteşte, îndepărtat pe viaţă. Şi se porneşte a străluci, cu atât mai atroce cu cât strălucirea lui nu are nici un rol în ochii supuşilor! E doar gratuitate luminoasă, lumină pură, propagandă! Desigur, cartea se scrie undeva, de partea luminată a lumii, literele izvorăsc din adâncuri, lăsându-şi urmele în întuneric, pe unde mişună cu precizie orbii purtaţi pe ascuns de strălucirea bolţilor plantare, de-a lungul unei grafii care spune că întunericul există ca să ajungă în cele din urmă la o carte, timp în care preşedintele pe viaţă, deşi mort, prezidează prin propaganda celor trei sute de mii de kilometri pe secundă, acum şi pururea şi-n vecii vecilor.

George Orwell, 25 iunie

E bine ca dobitoacele să aibă un imn! Să se adune ele din cer, din pământ şi din toate planetele şi să-i aducă slavă, de pildă, porcului! Alb, rotund, definitiv, în el se ratează lumina, în el se curbează morala, în el se gonflează ataraxia!

Se aprobă! Domnişoara Ministru, zveltă ca un catarg, nu poate decât să fie de acord cu numita soluţie. Se decretează: *Da, Porcul!* Admiraţie, perplexitate, apoteoză, filozofie, teologie, teosofie, sofosofie, cosmogonie! Domnişoara Ministru, picioarele ei lungi exprimă însăşi constituţionalitatea, în sine şi pentru sine, în esenţă şi în emergenţă, de unde vine o lumină, aşa lentă şi odihnitoare, constantă şi continuă ca o liturghie. Iar când politica asta a Dânsei îşi dă poalele peste cap, sărim cu toţii şi înălţăm zigurate, săpăm canale între zilele săptămânii, timp în care imnul animalelor singur se pune pe note. Câteva popoare de liberţi se pupă cu aprobarea Ministerului. Picioarele Domnişoarei Ministru înnebunesc de verticalitate ca doi stâlpi de ghilotină, iar undeva sus, la mijloc, un vid adânc şi tăios, un întuneric fierbinte cade cu toată puterea pe grumazul osânditului, pe eşafod, în timp ce ochii ei ne privesc din toate tablourile, iar sânii i se înalţă, cu toate constelaţiile rotitoare, alene, asupra noastră, dintre nouri.

Jean-Jacques Rousseau, 28 iunie

Oamenii se nasc buni şi de treabă, iar pe urmă, după înflorire, vin plini de petale la Ministerul Iubirii să-şi exprime bunătatea în public. Aici, Domnişoara Ministru geme adânc şi face copii. Se aude că-i face, dar nu se vede cu cine, în rest, e linişte. Clădirea Ministerului este ea însăşi o operă ornamentală, înconjurată de tulumbe ca de o ghirlandă de apă prin care natura, la nevoie, să ţâşnească asupra societăţii. Stau oamenii buni şi inocenţi şi vor Contract Social! Unul frumos, semnat cu degetul, mult mai aproape de natură decât cu condeiul. Iar din Contract să reiasă că, dacă individul s-a prostit înstrăinându-şi libertatea, trebuie să vină el, poporul, să-l apere împotriva inegalităţilor din natură şi să-l facă proprietarul lucrurilor pe care insul le deţine. Cetăţenii să se ocupe numai de politică, dar cum e nevoie şi de meserii, să se introducă sclavia. Să se afle că ştiinţele au dus neamul omenesc la pierzanie, că teatrul e corupător, banii funeşti, iar statul trebuie să impună o religie chiar şi sub ameninţarea pedepsei cu moartea. Ateii să fie împuşcaţi fără judecată. Asta să rezulte din Contract, iar oamenii buni şi curaţi care nu-l pot iscăli nici cu degetul, s-o facă măcar prin pupături între părţi.

Franz Kafka, 3 iulie

Atunci când există, vidul se organizează singur. Nu are nevoie de impuls. Mişcările sale produc nişte statui imuabile, adevărate insule de neclintire în inima luminii: tribunale, câini, soldaţi, castele, femei prost îmbrăcate, dosare, discursuri, case vechi, surâsuri dincolo de care nu se găseşte nimeni. Kafka ... A scris noaptea pentru că asta îl făcea fericit. Se temea cumplit de literatura sa. A sfârşit în spirala propriului său papirus. În urma lui, se întinde un gol cu numele de Mitel Europa.

Marcel Proust, 10 iulie

În fiecare clipă, realitatea demonstrează că nu este nevoie de ea. O priveşti şi treci îndată în spatele ei, dincolo de perdeaua de ceaţă a imaginii prime. Şi descoperi alte privelişti şi te roteşti şi regreţi. Vine un moment în povestea lumii, a Europei, vine un început de secol XX, când realitatea dă să se retragă. Primele care au încercat să umple golul acestui reflux lent au fost cărţile. Romanele au căpătat şerpuire de fluviu, au dat să se întindă, să inunde totul. Apoi au venit revoluţiile,

discursurile, partidele, sindicatele, cinematograful. Golul continuă să se caşte. Vor împinge înăuntru de acum Mediterana, Arhipelagul Polineziei, Ecuatorul. Şi tot nu se va ajunge la o carte.

Ernest Hemingway, 21 iulie

Greu i-au mai dat Premiul Nobel. Îl ţineau de beţiv, de fustangiu, de morfinoman. Nu-l iubea Ministerul Literaturii! Care, poate că într-o bună zi, va scrie şi el o carte, firește, despre cum trebuie să se scrie o carte. Realitatea, universul se retrage, se duce undeva, se ascunde, aleargă spre roşu pe toate undele luminoase şi neluminoase. Singur nu mai poate să ajungă la o carte. Nici nu-l mai ajută nimeni. Cât despre cărţile de până acum, din discursurile lor nu a ieşit nici un zeu! Nici un înger nu străluminează deasupra bibliotecii. Doar focul din Alexandria indică locuri, singur Ministerul Literaturii funcţionează ca să ajungă la cartea sa.

NICI O PUNTE

Nici o punte s-o arunc între mine şi ea.
Rămânem rupţi unul de altul.
Întâmplările noastre pe cer se contestă cu violenţă
înainte de-a se mai lăsa pe-acoperişuri.
Aici
în golul valului
mă gândesc la ea chiar şi atunci când ţin
beat mort
un strălucit discurs de acceptare a medaliei.
Să fac, îmi trimite vorbă, cultură
ca împăcată sufleteşte
să se ocupe ea cu viaţa simţurilor.
Şi totuşi
vine la gardul de uluci
mă miroase
confirmă că eu am fost acela pe întuneric
nu Zeus
că fi-voi prin urmare
tatăl unui erou.
Tot trupul se derulează înapoi
pe firul acestei amintiri
tot trupul.
Există şi osul semilunar al palmei.

Jumătatea absentă răsare noapte de noapte în altă parte.
Mâna mea deasupra ei oriunde ar fi.
Şi o luminează.

LEUL

Cealaltă faţă a felinei

Aterizează Saint-Exupéry undeva, la marginea de vest a deşertului. După o traversare a Saharei, un beduin întâmplat prin preajmă, admiră de pe cămila sa maşina de zbor.

- Vezi, îi spune Saint-Ex, drumul pe care tu îl străbaţi cu caravana într-o lună de zile, eu îl parcurg în zbor în două ore!

- Allah să te binecuvânteze! Dar, în restul timpului, ce faci?!

Întrebaţi dansatoarele, ceferiştii, animatoarele de turism, iluminiştii! Cu toţii vor să nimerească în Zodia Leului, iar dacă nu ajung până la ea, îşi fac singuri dreptate îngropând oraşul sub lozinci. Legenda creşte, se întinde între gară şi judecătorie, de acolo la centrul de proşti şi înapoi la crescătoriile de tot felul. Alţii, beţi dropie ajung în cele din urmă la birou, muncesc cu privirea pe geam, plâng şi adorm cu capul pe dosarele cu amnistia generală. Afară amnistia continuă, se generalizează, dar cei închişi în dosare rămân închişi şi-n puşcării. Afară trebuie să-l dai pe visător din visul său, ca larg să se desfacă Porţile Siberiei!

Şi când te gândeşti că sunt cu toţii băieţi de treabă, făcuţi de taţii lor direct ingineri, aşa spre îndulcirea luminii în zilele de lucru. Dar ei se înghesuie cu toţii să semene din răsputeri cu celebrii lei ai istoriei, ăia de au cucerit continente şi-au slobozit câte o poezie drept în vârful victoriei: Machedon, Napoleon, Deng Xiaoping sau -pong, Benito Mussolini sau Benzino Napoleoni, Pandele Kilimanjaro...

Indienii de pe Orinocco

Ei sunt de cealaltă parte a Zodiei. Pe ei toţi încearcă să-i cucerească. Nu sunt mulţi. Câteva triburi cu luminile lor, în inima pădurii revărsate peste lume, pe firele şi pe sufletul apelor, apărându-se de univers cu săgeţile de bambus, cu pirogile, cu sarbacana şi currara, cu refuzul sângelui.

Tribul Maqueritare ştie să navigheze pe râuri ca oştirea de îngeri pe raze.

Pirogile lor mărunte urcă spre izvoarele galbenului Orinocco. De o parte şi de alta, zidurile verzi ale junglei pietrifică dimineaţa. *Shori, shori! Yapu shori!* - strigă vreo câteva capete ivite dintre arbori - *shori!* - adică *prietene*.

Tribul acesta, Yanomami, le-ar arăta albilor orice, dar nu şi femeile lor. Când albii dau să-i urmeze spre colibe, ca la un semn, lamele de bambus ale săgeţilor prind să le şuiere pe la urechi. Yanomamii, sunt sedentari, iar pe Maqueritares, cu flotilele lor neliniştite, îi urăsc de moarte.

Nu însă şi triburile Piarroa. Se înţeleg de minune cu Maqueritares şi fac comerţ cu ei. Schimbă mărfuri contra otrăvii currara, moneda cea mai preţuită. Se obţine prin uscarea vaselor liberiene ale plantelor din neamul stricnos. Lansate din sarbacane, proiectilele înmuiate în currara, frâng alergarea oricărui patruped, zborul oricărei păsări .

Piarroa nu folosesc săgeţi ca să nu verse sânge. Mai bine zis, ca să nu cadă picăturile impure pe sol. Animalele fulgerate de currara se jupoaie în râu, tot în râu nasc femeile, aici se ascund ele o dată pe lună. Tribul stă lipit de micile cursuri de apă, nu-l interesează navigaţia, nici intruşii, se apără prin interpuşi de orice fel de vizită, comunică doar cu Maqueritares şi monedele sale înveninate ajung până departe, în platourile Guyanei şi ale Braziliei.

Goi prin Kalahari

Pe boşimani i-a lăsat Dumnezeu pe Pământ de vreo 35 de mii de ani. Astăzi mai trăiesc din ei, în sud-vestul Africii, vreo 150 de mii. Nimic nu s-a schimbat de atunci în viaţa celor ce nu s-au desprins de Kalahari. Umblă goi şi se hrănesc în primul rând cu rădăcini. Le identifică oricum, chiar dacă planta aeriană a fost amarnic păscută de animale. În deşert, apa şi-o procură din adânc, sorbind-o încet, picur cu picur, printr-un pai înzestrat cu un filtru de ierburi. Sug de fapt nu apa propriu-zisă, ci umiditatea solului, câtă mai există. Altădată, ca să străbată deşertul sau să vâneze pe spaţii mari, îşi marchează traseul cu ouă de struţ pline cu apă, îngropate în nisip. Regăsesc întotdeauna depozitele şi merg mai departe. De lei nu se tem. Li se adresează ca unor copii pe lângă care trec: *Staţi liniştiţi! Noi ne petrecem mai departe.* Singură apa îi sperie... Apa sub formă de râu, precum fluviul Orange pe care nu se întâmplă să-l vadă poate o dată la fiecare zece vieţi ale tribului. Nu ştiu ce poate fi aceea o apă în curgere, o masă umedă în mişcare, căci ei nu o cunosc decât sub formă de ploaie sau de picurare din adâncul pământului.

Insula spiritelor

Există un suflet în orice lucru şi nu se cade să faci nimic, fără ca el să fie de acord. Obiectul pe care îl animă nu va reacţiona. Înainte de a construi o pirogă, trebuie să-i ceri iertare sufletului arborelui ales spre doborâre, apoi urmează o mare

ceremonie cu rugăciuni şi dansuri adresată spiritului bărcii, ca să accepte să-i poarte pe oameni, să nu-i răstoarne, să-i ferească de primejdii şi, îndeobşte, să vegheze asupra lor.

Căci oamenii nu pot să facă nici un pas fără concursul spiritelor ce pun în mişcare lumea... Aşa crede tribul Mentawai din insula Siberut, la vest de Sumatra. Puţini au călcat prin jungla lor. Se simt de minune acolo şi nu pot fi abordaţi decât urcând în pirogă de-a lungul măruntelor râuri. Sub casele înălţate pe piloţi, cresc porci mici, negri, mai degrabă pentru sacrificii ceremoniale decât pentru hrană. Comunică la distanţă prin tudukat, un tam-tam din vreo trei sau patru trunchiuri scobite, în care se loveşte după un cod foarte sofisticat, în funcţie de conţinutul mesajului.

Omul alb răsare din pământ

Când acum vreo câteva zeci de ani, băştinaşii din Guineea olandeză au zărit feţe albe la unii oameni sosiţi de aiurea, au crezut că se află înaintea unor morţi înviaţi, ieşiţi din pământ. Căci în întreaga Oceanie, albul este culoarea morţii, a doliului. Încet-încet, s-au obişnuit cu ei. Albii le-au dat topoare, cuţite, chibrituri. Localnicii nu prelucrau decât piatra, cunoscând bine cristalurile ei şi alegându-le de la râu în funcţie de obiectul pe care doreau să şi-l cioplească. După plecarea albilor, s- au adunat la vorbă. Au hotărât că toate câte le căpătaseră, de vreme ce nu cresc nici în pământ, nici în pom, nici nu se pescuiesc din râu şi nici nu se află împrăştiate în jur, pe câmp şi prin pădure, toate acele lucruri ciudate nu pot să provoace decât tulburare în viaţa lor, aşa că trebuie abandonate.

Le-au aruncat în râu. Şi au continuat să se bizuie pe uneltele lor de piatră şi, ca monedă de schimb, pe colierele de scoici.

Saint-Exupéry

Credea că avionul său Lightning e încă cel mai bun. Bombardase poziţii duşmane deasupra teritoriului ocupat al Franţei, s-a văzut urmărit de două aparate germane. Nu se temea. Avea încredere în viteza sa. Doi tineri se aflau la bordul avioanelor nemţeşti. Au tras şi au atins Lightning-ul. Cerul cu avion cu tot şi cu Saint-Ex s-a clătinat, a şovăit, s-a înclinat şi, asemenea Micului Prinţ din stea în stea, a lunecat în Mediterană, la 31 iulie 1944, sub Zodia Leului. În octombrie 1998, un pescar, trăgând la lumină adâncul Mediteranei, a scos în plasa lui şi brăţara cu numele lui Saint-Exupéry. Nu avusese nici o vină. Atâta doar că, atunci când nu zbura, *în restul timpului* adică, scria şi se gândea la cei cuceriţi şi mai ales la cei încă necuceriţi: *Pilote de Guerre* et *Terre des Hommes*.

LOTUL MARTOR

Noi stăm aici nefăcând nimic
având adică aerul că oricând am fi gata
să ne luăm după fetiţe pe stradă
să privim neputincioşi cum începe şcoala.

Stăm
aflaţi în treabă cu fumatul
apoi cu cititul
din nou cu fumatul
de la o vârstă cu scrisul
de la altă vârstă devenim brusc inteligenţi
şi ne gândim exact la noi
la-nfăţişarea noastră adevărată
cu lobul drept din creier
controlând partea stângă a corpului
cu lobul stâng ordonându-i părţii drepte
tot la crucificare ne gândim
deşi oglinda arată altceva
în timp ce afară
departe
asupra altora ca noi

experimentul continuă.

Iar datoria ne-o facem
faţă de trecerea timpului
cu mari planuri matrimoniale
până la bâlbâială repetate an de an
mereu abandonate
şi vorbim mult...
Vorbim întruna ca să nu acţionăm
instigatori la paradisuri verbale
între pereţii căptuşiţi cu cărţi
nu atât pentru citit
cât pentru absorbit
sunetele multor monologuri.

Mărturisim.
Despre ce?
Despre alţii asemenea nouă
care însă nu scriu
egali cu propriile lor închipuiri
căci pentru a visa
e nevoie cel puţin de un corp care să doarmă
ori ei nici măcar nu dorm
lipiţi cum stau de propaganda instituţiei
păzind un loc al neîntâmplării
cu suprapuneri atât de perfecte de plecări şi sosiri
că nimic nu pare să se schimbe
iar Dumnezeul câmpiei rămâne tot clădirea gării
ieşim şi noi la admirat clădiri.

Ba nu ieşim.
Scriem.
Nu pentru că n-am putea trăi fără asta
ci mai mult din obligaţie faţă de şcolile absolvite
scriem despre oricine asfinţeşte
în dosul mimicii personale
a blegirii
în familie
iar peste ani corăbioare jucăuşe
din toţi pantofii lui maronii
şi despre orice cântă
plouă
persistă
driblează
răspunde
machiază

înoată
consistă
retrage
contează
se stinge
apretează
escaladăm până la urmă şi visul
şi dăm peste tenul ei gol.

Lipsa cerului aproape că ne scoate din minţi.
Facem *hmm*…
Şi iar *hmm*…
Facem *aha*!...
Gândul de frică se lipeşte tot de farmacista din colţ
urmat îndată de corpul nostru subtil.
Ne gândim la chiulurile posibile
ca la nişte orbite goale în nesfârşită linia orelor
bune de ţinut în ele
precum în urechile sanitarului clasei
şuruburi, ceaiuri, cuie, sare
şuruburi şi sare.

Iar ei
experimentaţi să-şi iubească femeile
şi le iubesc aşa cum sunt
nişte curiozităţi luminiscente
ieşite cu desprimăvărarea
ascuţimi
având ceva de rază
multă vreme-nchisă-n castraveţi
eroine ale erosului
preotese.
Şi le iubesc
deşi la o lectură mai atentă
ADN-ul lor nu spune nimic despre aşa ceva
cum nimic nu spune despre Dumnezeu
nimic despre antici.

ADN-ul lor e tot un şarpe de al casei
făcut una cu spirala sa
(nici vorbă de papirus)
confirmând însă şcoala
care şi ea se sfârşeşte
cu ferestrele frumos disimulate în oglinzi la Syracusa
că-ţi este imposibil să te apropii
val cum te afli

pornit de tare departe
din adânc
înaintând cu greu
sfâşiat în colţuri de arhipelag
regenerat lacrimă cu lacrimă
acumulând vreme de sute de ani
şi sute de ani visând odihna pe o plajă
îţi e cu neputinţă să te-apropii
să te oglindeşti de unul singur
decât ca lavă incandescentă
ca sfârşit de necrezut al navigaţiei.

Târziu
după escaladarea şi a visului
ne pomenim în faţă cu tenul gol al dimineţii.
Noi care nimic nu ştim mai mult
decât să fim simpatici
noi care cu ochii numai la -
a singurătăţii
noi care numai la steaua -
stăm
şi de la mână la gest
de la-ntrebări la răspunsuri
stăm şi constatăm
desăvârşită lipsa cerului...

Ori râdem
ori plângem.
Iar dacă nu -
murim.
Altă cale de aici unde noi am ajuns
nu are cum să se arate.

Absenţa cerului!
Omul o vede o dată în viaţă.
Şi totuşi
forţăm vârsta mentală
s-ajungă din urmă vârsta corporală
care iubeşte dar cu măsură
aşa că de trei ori pe zi de urechi
o tragem afară din boschet
şi tot de trei ori concediem servitoarea
care se întoarce
pentru că nici ea nu ştie să facă altceva.

Şi vin de data aceasta direct la mine

fetele dintr-a XII-a B
cu politeţea lor de acum celebră
să-mi ceară voie să asiste
la formarea oamenilor din clasa mea.

Le pun în mână câte o lopată şi începem.
Greu se mai lasă azvârlită pe ţărm
umbra aceasta dintre român şi limba română.
Dar încercăm... Tra-la-la! încercăm
când capul
chiar şi tăiat
continuă să plutească încet
cântând de unul singur
dar cât îl ţine gura
până la insula Lesbos.

FECIOARA

Omenirea nu va fi fericită
decât atunci când Rusia se va întoarce la creştinism

Multe s-au făcut şi sub semnul acesta: s-au născut Goethe, Hegel, Tolstoi... Apollinaire, Borges, Maitrey. A erupt Vezuviul, a explodat Krakatoa, s-au înălţat valuri de 30 de metri şi-au măturat marea, insule s-au rupt în bucăţi.

S-au aprins războaie! Cavaleria a pornit împotriva tancurilor pe câmpiile Poloniei şi apa clocotită din Dealul Spirii asupra Împărăţiei.

Au împărţit universul de 23 august şi tot de 23 august noi am defilat, alcătuind cu fiinţele noastre literele tuturor lozincilor. Mulţi au visat. Mulţi l-au ucis pe Atahualpa, chiar de ziua Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul. I-au pus Marelui Inca în mână Evanghelia. Când l-au ridicat în ştreang, Scriptura s-a deschis la pagina cu versetul: "Cine ridică sabia, de sabie va pieri." Alţii tăiaseră într-adevăr în aceeaşi zi, mai de demult, tot cu sabia, capul lui Ioan Botezătorul.

Au mai emis Legea Suspecţilor, au mai experimentat bomba atomică pe fiinţele umane din Urali.

Dar s-a înălţat şi Crucea în Biserica de la Ierusalim! Dar s-a născut şi Fecioara Maria. Dintre toate făpturile cerului Ea este cea care coboară mai des printre oameni, ca fiind de viţă pământeană. S-a arătat bunăoară în Portugalia, la Fátima, sat cu nume ciudat amintindu-l pe cel al fiicei favorite a Profetului. A strălucit privirilor unor copii, păstori şi ei peste capre, mai întâi în ziua de 13 mai, apoi în

fiecare zi de 13 ale lunilor următoare până în octombrie. Numai în august a pogorât în ziua de 19. S-a aprins în acest răstimp vederii multora. Le-a spus copiilor, la ultima ei apariţie, pe 13 octombrie, între altele, că omenirea va deveni fericită abia atunci când *o doamnă frumoasă, Rusia* se va întoarce la creştinism.

Era în 1917, iar peste nici o lună, la 7 noiembrie, ateul Leon Troţki punea stăpânire pe Palatul de Iarnă al acelei *frumoase doamne*.

S-a arătat Fecioara şi-n Bosnia-Herţegovina, la Medjugorje, între 1981-1985 . Pe copiii care o vedeau aici, aievea îi îndemna să le transmită oamenilor să facă orice ca să se ferească de război. Le mai spunea că este cea din urmă apariţie a Ei în secolul XX.

S-a arătat şi-n nordul Transilvaniei, într-un sat de câmpie, neted şi cu apă puţină. Părea că de la ceruri, din când în când, cădea o lamă de lumină pe linia turlei bisericii. Greu îşi mai aminteşte lumea în ce an. Zic unii că-n ’52, alţii în ’55. Cu toţii ştiu însă cum au trimis miliţia împotriva *superstiţiei*, pe securişti asupra *mitului* şi armatele împotriva *vedeniei*. Veneau oameni din toate ţinuturile, din cele mai îndepărtate chiar, de la Dunăre, în căruţe trase de cai, trase de vaci, pe-acoperişuri de trenuri, pe biciclete.

Se arăta în biserică, desprinzându-se din icoană, cu Pruncul în braţe şi lunecând, abur luminos, pe deasupra tuturor, până aproape de intrare. Apoi, întotdeauna cu privirile la oameni, se adâncea din nou în icoană. Spun unii c-au văzut în jurul Ei fulgere, c-au auzit tunete. Satul era înconjurat de trupe. Apa scădea în fântâni. Au pus cinematograful pe zidul bisericii să facă dovada fabricării de *vedenii*. Ţăranii i-au spart razele cu bâta.

Se pare că s-a arătat vreo câţiva ani la rând, de fiecare dată, între Ziua Schimbării la Faţă şi Ziua Adormirii. Îi apăsau pe oameni cu colectivizarea, îi făceau să rătăcească prin puşcării. Mulţi nu mai voiau s-o întâlnească. Nici miliţia n-a ridicat asediul hierofaniei.

Niciodată încercuirile sfinţeniei nu dau înapoi. Blindatele sunt gata oricând să pornească împotriva minunii, urmate îndeaproape de procuratură, de comenduire, de doctorantură. Nu se va şti niciodată cine a strivit luminile. Miracolul se trage întotdeauna îndărăt din faţa istoriei, se împuţinează, se subţiază, devine incredibil. Minunile nu se repetă. Totul e să le ucizi o singură dată. Rămâne din ele un fel de ceaţă luminoasă , nu mai mult. Ce mi-e ’52, ce mi-e ’55?

Pare-se că a pogorât şi în ’55, de vreme ce m-au dus şi pe mine la icoane. Vedeau în mine de pe atunci o făptură perfectibilă. Afară se săpau şanţuri în jurul minunii , se ridicau metereze. Puseseră la punct Eufratul, dresându-l să se cabreze până la cer ca, la nevoie, să inunde babilonia.

Lucrau la treaba asta în număr atât de mare, că de acum înainte, chiar dacă unul dintre ei ar vrea să iasă în faţă şi să urle că el a tras, s-ar împiedica în măreţia mulţimii. Nu l-ar mai crede nimeni.

Nu s-au prefăcut a-l crede pe vorbe decât pe Zahei Orbul. L-au aruncat în ocnă, ştiind prea bine că singur el nu avea cum să sugrume lumina odată strânsă în braţe. Au păstrat tăcerea şi-n jurul acelei minuni, iar ea s-a risipit de la sine.

Aşa că astăzi, în Anul Domnului 2012, până să se mai întoarcă Rusia la creştinism şi ca să nu înnebunim înainte de vreme, astăzi, la atâţia ani de la toate minunile, declar fără înconjur că, în decembrie ’89, eu am tras!

Eu singur. Din toate sfeşnicele, helicopterele, de pe toate clădirile. La toate orele deodată, dar şi la momente diferite, ziua şi noaptea.

Eu am aprins războiul electronic şi am încins asediile încă de pe mare, eu am erupt din catacombe direct în inima republicii.

Am survolat singur viziunile, parazitând conflagraţia cu ţinte false, am dejucat vechile astre, instigând pe cer la altele noi, eu!

Dar ascunzându-mă totodată, dizolvându-mă în spatele oricărei imagini ca o gazelă în spatele fugii, ca o pasăre hipnotizată de cealaltă parte a spaimei.

Cer ca acest adevăr să fie distribuit tuturor sub formă de adevăruri mai mici, cât să-i ajute să plutească pe întinderile virgine ale începutului de mileniu, să viseze cât trebuie, să nu-şi piardă minţile în vreo iluminare. Eu fac în felul meu acelaşi lucru, mărturisindu-l însă mult prea rar...

Scriu.
Asta mă salvează.
Sunt însă fleacuri
despre ceaşca de pildă din faţa mea
cu ciobiturile ei descrise cu atâta migală
că nu se mai vede prea bine despre ce este vorba
las adică adevărul în seama cititorului
îi dau lui libertatea
să-l văd ce va face cu ea
scriu totul şi mult.

Grămezile de file aproape că ating tavanul.
Nimic nu recitesc din tot ce-nchipui.
Mă maschează manuscrisele din toate părţile
ascunzându-mi grimasa la asaltul anumitor amintiri
nici că mai surâd din când în când
nu se prea ştie.

Rar mă ridic de la masa de lucru
unde uneori ce-i drept mai şi moţăi.
Frazele însă îmi supravieţuiesc.
E ca şi cum aş aţipi în amvon
iar amurgul din cuvinte
prelungit

m-ar menţine un timp deasupra adunării.

Aflarea asta-n treabă cu condeiul
mă mai calmează.
Nu foarte mult
doar cât să mi se pară că aud:
pe loc repaos domnule profesor
pe loc repaos.

Iar în momentele de calm
tot de miracol mă tem
că va veni-ntr-o bună zi
anume să mă prindă cu sertarele goale
(nici vorbă de manuscrise clandestine)
va scotoci prin toată casa
dând de-nţeles că scriitorul corectează
e în odaia lui
reformulează
s-a încuiat pe dinăuntru
pentru mai multă siguranţă
mai multă linişte
şi ca să plângă.

MARGINAL

Editura Dacia, Cluj

2001

PRECUVÂNTARE

Uite
prima frază a dumitale
nu poate fi floarea acestei scrieri.
Miroase aiurea
ca de altfel toţi poeţii din ultima vreme
fugiţi de acasă
intelectuali ai străzii cum s-ar zice
care trăsnesc de la o poştă
mai ales dimineaţa
când ies de prin canale
în braţe cu manuscrisele lor zbârlite
de parcă ar strânge la piept nişte pisoi.

Şi când încep să cânte
un fel de psalmi
cu puţine rime
dar cu multă percuţie
în tot ce se nimereşte să sune în jur
şi numai nenorocita asta de milă din noi
cu mult mai veche decât noi înşine

ne-mpiedică să punem mână pe-o ţepuşă
ca să-i împingem de creştet în jos
la loc
sub pământ
că nici pe unii
şi nici pe alţii
nu ne-ar şti nimeni.

BIRTUL *LA INSCRIPŢIE*

Cântatul în local strict interzis!
Ce idee!
Dar ce spun eu?
Un principiu de viaţă
o metafizică
drept în ochii noştri
de pe peretele din faţă
aici
în local cu noi
unde ne consumăm
mai mult timpul rezervat lui Dumnezeu
decât femeia şi vinul
dar e fenomenal!
Să-ţi vină drept în figură
cu litere de foc
de parcă te-ar biciui
peste tot ce reprezinţi tu acolo
ca om şi ca vis.

Strict interzis cântatul!
Care va să zică să nu ucizi!
Frumos.
Să nu furi!
Minunat.
Să nu cânţi!
Chiar aşa,
adică de ce să cânţi?
Hodoronc-tronc
cu glasul tău singuratic
culegând de pe jos orice subiect
şi punând pe note
vorba lui Richard Strauss
până şi cartea de bucate.

De ce să cânţi
în loc să stai să contempli
prin fumul ce se lasă tot mai jos
perdeaua care pâlpâie
în culoarea ei nedefinită
încercând să mascheze closetul
pe el
care iese la suprafaţă de oriunde
ca pubertatea
ca lumina
dar nu ca adevărul
nu.

Dar să nu minţi!
Magnific.
Să nu pofteşti la femeia altuia!
Inefabil.
Să nu cânţi în local
căci e strict interzis.

Pe când localul în sine e liber
şi cum îşi mai savurează el libertatea
punând poporul să flecărească
ieşindu-i pentru asta în cale cu câteva mese
şi trăgându-i banchete sub fund
ca să stea locului
şi să se lase admirat
cercetat de jos în sus
de cercurile vechi de pe tăbliile de lemn.

Urmele halbelor de bere - vor zice unii

orbite părăsite - vor crede alţii
clipind rar
poate o dată la şase luni
ca înghiţiturile de şarpe boa

şi mistuind omul
cumplit de încet.

UN FOC DE REVOLVER

E de înălţime mijlocie
susţine că are treizeci şi trei de ani
e oacheş dar nu foarte
cu un păr negru şi aspru
poartă o haină de piele.
A insistat mult să mă vadă.

E fratele unui fost elev de al meu
căruia i-am predat cândva franceza
şi atât de multe conjugări
cu mersul şi cu venitul
cu statul şi cu mâncatul
cu *a fi* şi *a avea*
că după terminarea şcolii
la întoarcerea acasă
băiatul s-a apucat de săpat şanţuri
de tăiat păduri
de contrabandă la Belgrad şi Stanbul

până ce a pus un ban deoparte.

A strâns apoi tot satul la căminul cultural
la un chef de pomină
şi chiar despre asta le-a vorbit
despre cultură.
Că nu e totuna să fii şi să ai
că ce face *être* nu poate să facă *avoir*
că poftă bună oameni buni!
Sănătate!
Am tocmit taraf de prestigiu
trecem noi până la urmă şi la dans
dar aflaţi vă rog pe parcurs
că între fiinţă şi avuţie...

I-a îndemnat pe oameni să mănânce
nu s-aştepte-nţelepţirea cu furculiţele în aer
că n-au cum să priceapă totul din prima
că între sarmale şi vin
pe cât de repede se luminează omul
pe-atâta şi de puţin
acum măcar să ia şi să-nchine.

Zicea că de la dumneata le ştie pe toate.
Iar frate-meu a dispărut de la o vreme
şi l-am găsit spânzurat în closet.
Nu eu l-am găsit
ci un lungan şi o puştoaică
voiau să se închidă în aceeaşi cabină
i-a luat salvarea şi pe ei.

Acesta e un revolver
(şi bătu cu el de două ori în masă)
îl las între noi
la vedere.

Am fost şi la popă.
M-a tras sub patrafir
m-a anchetat.
M-a năucit singurătatea de acolo
semiîntunericul
am spus prostii…
Mi-a dat canoane grele
m-a oprit să mănânc slănină
ca să mă fac mai om decât sunt
m-a pedepsit cu o carte

m-a chinuit cu ea cumplit.
Am încercat s-o citesc
mi se-mpăienjeneau ochii
aveam ameţeli.

Nu mai ţin minte cărţii cum îi zice
mă tem însă că dumneata ai scris-o
iar ameţeala nu mi-a trecut
până n-am pus mâna pe revolverul ăsta.
Ai putea să-mi spui cum făceai
cum îi învăţai pe băieţi
de îmbătau lumea
şi-i vorbeau despre a fi şi a nu fi.
Nu zic că nu era voie bună
era destulă.
Mulţi cântau şi dansau
alţii băteau ritmul cu cuţitele în masă
câţiva ascultau plângând:
fiinţă
avuţie
deşertăciune
a fi
a avea
timpuri trecute
perfecte
perfecţiune!

Poţi să te uiţi în susul ţevii revolverului:
e tot atâta întuneric
ca sub popă.
Şi tot ca acolo
te poţi aştepta la orice:
la iertare
la...
Frate-meu te pomenea întruna.
Cum ai făcut?

Fie ce-o fi
mă gândisem între timp
pusesem mâna pe o coală de hârtie
şi-i desenasem schiţa auxiliarelor.
Eram gata s-o lipesc pe peretele din faţa lui
când l-am auzit bolborosind.

Vorbea greu
cu ţeava revolverului în gură

ameninţa prin semne că se omoară
dacă-l mai chinui cu scrisul.
Cu astfel de scheme,
izbuti el să-ngaime,
l-ai omorât şi pe fratele meu!
Cum ai făcut?

Mă rugam să mă salveze un cutremur
o tornadă
să treacă un înger.
Şi-a smuls dintr-o dată revolverul din gură
şi a tras în bibliotecă.
A ţintit pesemne un volum mai gros
căci *Critica Raţiunii Pure*
s-a făcut stol de file prin toată încăperea.
Tot din asta îmi furase un exemplar
cu vreo cincisprezece ani în urmă
o curviştină iluministă.
A scos pe ea pe atunci
un sfert de salariu de inginer fruntaş.

Revolverul se fixase la loc în cerul gurii.
Ochii injectaţi ai musafirului mă pironeau
ca nu cumva să mă întorc la stilou şi hârtie.

Cum ai făcut?
bombăni omul încă o dată,
privindu-mă cum dau din mâini
din cap
cum strâng din pleoape
încercând să imit trecutul
să descriu o idee
să-mi maimuţăresc meseria
ca să pot pretinde din tot corpul
că n-am ucis pe nimeni
să mă trag adică mereu din maimuţă
măsluind trecerea timpului
nemaiajungând în ziua de azi
de teamă să nu aud
următoarea detunătură.

VISUL

Nu visez decât mutre cunoscute.
Nici o apariţie de coşmar
nici un vapor care pleacă
o piatră ce cade
un...
În sfârşit
nici o icoană.

Îmi visez colegii
aliniaţi pe patru rânduri
ca şinele de cale ferată
dând s-o pornească în direcţii opuse.

Unul e năsos
altul inginer
doi discută despre o păstaie
cea roşcată e Muţu.
Se amuză.

Singură ea ştie ce fac
că o visez adică.
Am făcut dragoste cu ea în vreo trei rânduri
cu ani în urmă
dar am uitat.

Am uitat să ne povestim cum a fost
după cum ne făgăduisem
pe când ne zâmbeam complice.

Ne-au îndepărtat învoirile
absenţele
liberările
cădeau când peste unul
când peste altul
niciodată peste amândoi.

Îl văd şi pe director
e mort de mult
meştereşte ceva pe la gleznele subalternilor
gata să fluiere plecarea.

Se va porni în direcţii opuse
iar am s-o pierd pe Muţu.
Surâsul ei complice ştie asta
au trecut de atunci zece ani
e însă pentru prima oară când îmi apare în vis.

Mă psihanalizez.
Mă uit va să zică la mine
din nişte hârtii
trag cu ochiul mai dintr-o parte
şi mă văd într-o cabină telefonică
ori cel mult suit pe o singură patină
şi dracu' să priceapă de ce
pe cerul ăla nu e niciodată soare.

Adorm la loc psihanalizat.
Toţi au plecat.
Chiar şi Muţu stă să dispară.
Nu mai e tocmai roşcată
ci roşiatică
iar amurgul din fiinţa sa
prelungit
îi târăşte tot chipul
dincolo de întunecatul ei munte venusian

cu vegetaţia lui purpurie.

PROPAGANDA

Prostul satului
îi împrăştie pe intelectuali ca pe vrăbii
detonând în mijlocul lor bomba
cum că sfârşitul lumii a şi venit
drept care înţelepţii
se ascund degrabă prin şoproane
cu toate hârtiile lor
să-şi calculeze noua poziţie în spaţiu
şi să vadă dacă mai au vreun rost
sudul şi nordul.

Se ciupesc singuri de fese
se trag de urechi
se iscălesc
confirmându-şi astfel că există
la fel l-ar ciupi spre confirmare şi pe Dumnezeu
căci brusc au început să-l simtă prin preajmă
dar încă se tem
aşa că rostesc numele lui Aristotel

iar ecoul răspunde
ca-n peşterile copilăriei:
Aristofan!

Mai nimic nu s-a schimbat
singură trâmbiţa sună.
Căci prostul satului a făcut trompete de hârtie
din toate operele-nţelepciunii
şi suflă-n zece deodată
stârneşte un vacarm de nedescris
multora storcându-le lacrimi
altora prăjindu-le pe loc mititeii.

Pentru că ce mai poţi să faci
când totul s-a sfârşit
decât să stai să ţi se-ntâmple
ce s-o putea întâmpla
aşteptând la poartă
pe acoperiş
în vârful prunului
de unde lumea se vede aşa cum a fost
fiindcă ceea ce este
nu se mai vede.

Ce altceva poţi să faci ca intelectual
decât să-nţepeneşti cu craniul tău demn
în jurul firului sâcâitor de nisip
pe care singur ţi-l strecori înăuntru
şi să aştepţi minunea.

SUB SĂRUTUL MUZICII

În roşu de sus până jos
instrumentista
decât violonistă
mai degrabă vioara însăşi
ţigancă de mlaştină
vânătă şi lucie
de oriunde ar cădea soarele asupra ei
se uită la mine de sus
dar şi dulceag
de parcă tocmai mi-ar administra un sifilis.

Mă pironeşte locului:
mă tem că te-am mai văzut undeva,
zice încercându-şi arcuşul pe ceafa mea,
parcă ţi-am mai tăiat o dată capul.
A fost o muzică frumoasă
mi-a rămas pe buze
iată!

Şi deschide asupra mea o gură roşie
cât o floare carnivoră
de înghiţit toţi fluturii de noapte.

Sunt absolventul unei universităţi din marginea Balcanilor
aşa că-nalta ei Academie de Muzică
Berlineză
se potriveşte de minune peste buzele mele
iar mlaştina-i ţigănească
lasă să suie la suprafaţă
câteva petale somnoroase
şi tot ce se aude ca muzică veche
îmi desparte capul de trup
şi mi-l îndepărtează.

EVADAREA

Dau drumul în lume câtorva cărţi
ca şi cum aş dezlega nişte nebuni
pe care o viaţă i-am tot păzit.

Le dau drumul
şi nu trece o zi
că şi aud cum sunt sfâşiate ferestrele cartierului
iar ţestele cârciumilor cum trosnesc între coapsele lor
în timp ce înspre răsărit
cineva vorbeşte singur atât de tare
că se prăbuşesc bete ciorile
ce trec pe deasupra.

Sunt cărţile mele
nu am ce să le mai fac
le-am şlefuit într-atât
le-am ascuţit
tuns

scrobit
amputat
am dat cu ele de pământ
atâta le-am tot înjurat de mamă
că au turbat în tăcere
iar acum zdrobesc seara în dinţi.

Spuma de la gurile lor
a stins mai multe incendii.
M-am rugat de popi să blesteme
şi de jandarmi să tragă.
Am urcat până la urmă pe munte
gata să rostogolesc stânci asupra lor
să piară strivite cărţile mele
ca măcar seara asta să ne supravieţuiască.

Să piară, zic,
uitând de ultimul nebun
cel mai mărunt din toţi
de mi-l ţineam sub limbă
şi de gheara lui care suie.

NOSTALGIC

Uită-te la mine
uită-te bine când îţi spun
că n-ai să mă recunoşti.
Aţâţ mereu focul ăsta turbat
şi fierb în cazan
ce crezi?
Opere de Lenin!
Aşa scrie pe carte:
sus – *Opere*
mai jos – *de*
şi mai jos – *Vladimir Ilici Lenin*.

Se ridică aburii
ciupercă uriaşă peste cartier
dar nu se sesizează nimeni.
Iată
acum arunc înăuntru

Stângismul, *boala copilăriei comunismului*.

Umbrele oamenilor lunecă pe lângă mine
fantomatice
ca-ntr-un acvariu.
Nimeni nu mă bagă în seamă
nu mai e ca altădată
când jos să fi călcat de pe trotuar
unde nu stătea scris că ai voie
că-ţi şi puneau cătuşele.
Asta când nu te lovea tramvaiul în plină frizerie
ori vreun meteorit direct în biserică.
Nu erai defel un oarecare.

Te ştia lumea
când te porneai la coadă la hârtie igienică
şi declamai din Shakespeare:
“Shall I compare thee to a summer’s day?”
că ţi-o şi trântea câte unul:
Ba, p-a mă-tii!

Sticlea pofta de sânge în urletele femeilor
lucea de te scotea din rând
iar la sfârşit
cei ce nu apucaseră să ia ce se dădea
coada cozii
te felicitau:
Mi-a plăcut cum aţi recitat, domnule!

Şi-ţi dădeau întâlniri conspirative
noaptea prin cimitire
ziua prin vespasiene
ca să ţi se plângă de durerile lor de măsele
şi s-arate cu degetul în sus:
Psst, să nu ne-audă!

Altfel spus
aveam deasupra noastră un cer întunecat
dar îl ştiam de cer
ne uitam la o banană-ntâmplătoare
ca la o bombă neexplodată
trăiam o spaimă mare
dar era a noastră
ne umpleam timpul cu ea.

Iar acum am ajuns cu fiertura asta

să mă dau în spectacol în plină stradă
ca un ratat
că nu trece unul s-arunce în cazan un leuştean
de bogdaproste
nu e unul să-ntrebe ce se pregăteşte
că s-o pregăti şi-aici ceva
fără ca eu să-mi dau seama
că sunt şi semne
aburul ăsta bunăoară
acoperind soarele
şi curcubeiele mărunte
închegându-se scurt şi stingându-se
la răsărirea luminii.

OBSEDANTA GENERAŢIE

Sunt
ca de altfel întreaga mea generaţie
deşi ne este greu s-o recunoaştem
sunt un produs al erei comuniste.

Ea m-a deprins cu robinetul
cu cititul şi cu pasta de dinţi
m-a dat la şcoală şi la dispensar
ferindu-mă de biserică şi de Vocea Americii
de superstiţii cum se spunea pe atunci
în primul rând prin cercul de ateism
şi prin profesoara de biologie
cu fâlfâitul ei din mână în dreptul capetelor noastre
alungând de zor misticismul.

Poate că sub alt regim
am fi avut mai mult noroc
cu toate că-naintea tuturor
dreptate mă tem că are Alexandr Zinoviev
scriind că prima generaţie maturizată sub comunism
poate că şi următoarea
adică a noastră
studiile şi carierele şi le datorează
exterminării vechilor elite.

Oricum însă
din lenta noastră îmbătrânire,
face parte şi răzvrătirea la comunism
iar în ceea ce mă priveşte
am fost şi eu destul de rebel
scriind la Radio Europa Liberă
ca să-l înjur pe Ceauşescu
pentru revoluţia lui culturală din iulie ’71
şi îngheţând sângele în securişti când m-au prins.

M-au lăsat ce-i drept în pace mai mult de mila…
Iar ce fel de milă
mi-e greu s-o spun tocmai aici.

Dar am continuat să cârtesc
ca tot românul
citind cărţi clandestine
uluindu-mi interlocutorii prin cârciumi
cu citate subversive
şi învăţându-i *Imnul comerţului exterior:*

„Cârnăcior din trei sute de porci,
măcar capu-n ţară să-l întorci
trupul treacă, meargă la export,
în coteţul nostru porcu-i mort.

Asta este soarta ta de porc
să nu mori la noi, ci la New York,
asta-i soarta unui porc de rasă
să nu moară niciodată-acasă.”

Se cânta pe melodia lui *Ciobănaş cu trei sute de oi.*
Învăţasem primele două strofe la un chef
de la Radu Ţeposu.
Le compusese pare-se împreună cu Ioan Groşan
dar următoarele două le-am adăugat eu:

„Din şoricul şi slănina ta,
porcule, noi nu putem gusta,
căci tu vrei să fii american,
porcule, de ce ne eşti duşman?

Soarele răsare de după coteţ,
porcule, de ce nu ne aştepţi?
Te grăbeşti s-ajungi occidental
soarele mă-tii de animal!”

M-au dibuit până la urmă
că mă tăvăleam de râs cu studenţii
şi cântam *Imnul* în cor
reluând ca refren
ultimele versuri ale fiecărei strofe.

A venit într-o zi unul
cel puţin colonel
şi m-a scos de la lecţia la care tocmai îl predam pe Voltaire
târându-mă-n Biroul Organizaţiei de Bază a şcolii
pe scurt B.O.B.

„Ei, profesore!”
Mi-a sugerat dânsul
iar eu i-am cântat *Imnul* de la un capăt la altul
îmi şi plăcea.

„Ai cântat frumos,
a observat el,
iar acum arată-mi caietele tale cu poezii!”

Simţeam că la un refuz al meu
ar fi în stare să scoată pistolul.
Aşa era pe atunci poezia:
putea să apese oricând pe trăgaci.

O LECTURĂ PENALĂ

I
Carnea-i tristă,
vai,
cărţile le-am fumat pe toate
filă cu filă
o bibliotecă gigantică
mi-am înnegrit plămânii
se vede asta drept în oglinzile cerului
pe harta anatomiei mele
desfăşurată-n Constelaţia Balanţei
două puncte întunecate pulsând de acolo
destul ca piraţii să le ia drept semnale.

Nu eu sunt Herostrat!
strig ca prostul

perpetuând aiurea numele nebunului
strig până când o rafală de vânt mă plesneşte peste gură
mi-o şi închide
dar nu mă poate opri să trag în piept
fumul din foaia răsucită de papirus
adânc
de mai multe ori
până ce la capăt
se înalţă pur şi simplu Soarele.

E însuşi Marele Ra
dăruindu-le multora umbra:
păsării Ibis
câinelui Anubis
boului Apis
şarpelui Apophis
ba chiar şi animalului iubirii
care
când e zeiţă
poartă tot cap de vacă.

II
Mai e puţin şi se crapă de ziuă.
Tocmai am tras la ţărm
după ce toată noaptea am împrăştiat asupra mării
cenuşa bibliotecii.

Corsarii au făcut o treabă bună.
Lua fiecare din belşug cu lopata
şi arunca foarte departe.
Nu mi-au cerut nici un ban
doar capul meu
plin cred ei de toată ştiinţa
ca zălog la o adică
numai bun de schimbat pe comoara vreunui tiran
pe vreo sclavă incandescentă.

Tu stăpâneşti,
îmi ziceau,
cititul în toate stelele.
Te-am auzit în somn
cum le chemai pe nume:
Alpha Centauri
Beta Hydri
Delta Pavonis
Epsilon Eridani

Sigma Draconis.

Ştim că tu ai dezgropat prin vrajă
scrierea asta tăinuită
şi că pe cer
tu i-ai dat foc.
Are să ardă asupra noastră
până la ultima picătură.
Scrum o să se facă asemenea bibliotecii.

Tu ştii prea bine toate astea
şi că la nevoie
vom strânge şi funinginile scrierii cereşti
să le înecăm tot în mare.

Rămâi ostatecul nostru
aici
pe toate mările interioare
dar să nu te depărtezi prea mult de ţărm
găsi-te-vom când fi-ne-va scris.

III

Care va să zică sunt liber
să urmez pe contur
frunza zimţată a Adriaticii
să pierd numărătoarea Heptanezilor
să dau ocol Propontidei
tăind de câte ori vreau Hellespontul
să dorm între gurile şi pe buzele Istrului.

Dar să nu mă depărtez
ci să mă uit vinovat
la cărţile mele
foarte puţine la număr
şi cam subţiri
din care n-am sorbit încă nici un fum.

Şi ce puteam să fac?
Le-am scos din bibliotecă
le-am ascuns
le-am pus să circule în arabă
clandestin şi de la dreapta la stânga
precum prinţul legendar
pe calul cu potcoave întoarse
ca urmăritorii lui să o ia în sens invers
le-am cerut să se lase citite numai de ochii fiinţelor acvatice

mai plini de ceaţă
mai puţin incendiari.

M-am aşezat în sfârşit în mijlocul cărţilor mele
noaptea
ascultând cum li se usucă scrisul.
Mi-am pus toată speranţa în seceta asta
pentru ca arşiţa săpată în hârtie
să-şi scapere scânteile
iar vâlvătaia să crească
atrăgând piraţii la ţărm
ca să mă găsească numai bun de schimbat
pe vreo pereche de fildeşi
plin cum am capul de toată astrologia
de vreme ce, iată,
număr pe degete
citesc pe litere
chem pe nume
stelele din cărţile mele:
Tau ceti
Gamma Leonis
Zeta Tucanae
Ro Scorpionis
până ce ard şi ele şi se fac scrum
cu peticele lor de cer cu tot
ocupând mai puţin de un sfert de lopată.

OMUL DIN AURĂ

Stau drept în mijlocul aurei mele
neştiind prea bine ce să fac
ocupându-mă chiar cu asta
cu statul
înconjurat de straturi de culori
iradiante
de la verdele murdar lipit de măruntaie
trecând prin auriu şi violet
la fumuriul plin de pete dinafară.

Stau în intenţia de a sta
întreţinând în cercuri concentrice
propaganda acestei enigme
ca un bandit în jurul său

cele şapte ziduri ale puşcăriei.

El poate măcar să se plimbe
prin curţile dintre ziduri
ca şi cum s-ar mişca
prin cele şapte cercuri ale evadării.

Eu rămân însă locului
neştiind ce să fac nici cu aura
nici cu straturile ei
neputând să trec dintr-o culoare într-alta
şi simţind cum fumul de la margini
se-ndepărtează de mine la orice tresărire.

Sunt mult prea singur pentru aventură.
Gândul zboară inevitabil
la o curvă deşirată de altădată
care mulţi oameni a mai făcut
din tembela noastră adolescenţă
ba chiar şi câţiva bărbaţi…
Iar gândul ăsta cu mine cu tot
se-nvăluie în verdele bolnav
de la vechile ei dureri de cerebel.

E aceeaşi aureolă a mea
din mijlocul căreia mă tot mir
şi de unde nu pot să ies
dar pe care oricine din afară
o poate străbate
să mă buzunărească
ori să dea cu mine cap în cap.

Ea se strânge zice-se ca o armonică
atunci când dorm
dar continuă să lumineze.

Nu o vede nimeni.
Nici o corabie nu se abate spre ţărm
la pâlpâirile sale
nici un înger nu planează.

Nu pot să mut cu aura asta un ac
s-apăs o clanţă
nici măcar să pătez uşor
o coală de hârtie.

Lumina ei de la o vreme nu clipeşte
asemenea privirii săracului cu duhul
o rană continuu deschisă
strălucitoare
sorbindu-te-n orbita ei cu totul.

INTERMITENŢA CLIPIRII

Notez tot ce se întâmplă
nu trece o zi fără un eveniment:
vineri - berăriile
sâmbătă - muzica
duminică - regele
luni – poliţia
marţi – Dumnezeu
miercuri – evadarea
joi...

Acum am voie
nu mă opreşte nimeni
cine să mă oprească?
Scriu totul la ziar

la şapte ziare deodată
un cerc de lumină.

Mă aşez în mijloc
le las să se citească între ele cu voce tare
ascult.
Subiecte diverse dar acelaşi limbaj
o muzicalitate de a mea
mai adâncă decât mine însumi
parc-ar fi propriul meu copil
nefăcut cu nimeni deocamdată
dar perfect plauzibil
şi răspunzând din inimă
la şapte materii şcolare în acelaşi timp…
Câtă minune!

Fosta iubită
aproape mamă a copilului
trece de la un ziar la altul
îşi lipeşte urechea de fiecare
căci nu prea ştie încă să citească
iar la sfârşit
zâmbeşte.

Arc de aer
surâsul ei peste lunile verii
nu mai consimte să coboare.

Iar ea rămâne zveltă ca o sabie
apără parcă lumina să n-o atace proştii
înţelege totul.

Eu pun microscopul pe lucruri
ca să se vadă uriaşe
ca aiuriţii şi beţivii
să aibă şi ei adevăruri de care să se ciocnească
fără să păţească nimic
trecând pur şi simplu mai departe
cucerindu-şi pas cu pas cetăţenia
nepansaţi
cu arcadele întregi
cu *patria pe tălpile bocancilor*.

Ziarele apar şi dispar
fluxul lor se luptă cu refluxul
iubita-şi urmăreşte virtualul fiu

cum bate mingea peste aceste valuri
ştergându-i de pe faţă cu batista
micile goluri mintale
să nu se creadă că o moşteneşte.

Cercul de raze al ziarelor
solemn
de parc-ar scrie despre Vatican
îi luminează sânii
nu mai mari ca nişte mandarine
cu purpura din mugureii lor
clipind intermitent
punctuaţie umilă în subtextul
a tot ce curge pe deasupra.

MAI APROAPE DE CER

Nebunului zice-se trebuie să-i cânţi în strună
să faci adică ceea ce nu-l enervează
ba chiar ceea ce-i place
de exemplu să scrii cărţi.

Aşa că eu le scriu
asistând cu groază cum zburdă el de bucurie pe acoperiş
dar rugându-mă în sinea mea
să cadă odată de acolo
ca să scap de corvoada scrisului.

El nu şi nu
ţopăie înainte
plouă cu ţigle prin curţi

răpăie tabla
sar locatarii pe geam
înspăimântaţi ca de libertatea presei
şi-mi cad la picioare:

„Tovarăşe Profesor
Cetăţene
Domnule
Excelenţă
de ce mai scrieţi?

Nu vă e milă de noi?
suntem bolnavi cu inimile
avem copii
avem pisici
cultivăm şi noi ce putem
uite ficusul
uite icoanele
ce frumos au înflorit de când se uită la noi
nu credeam că există
dar să ştiţi că există
şi ne vede de sus
pentru numele lui Dumnezeu
nu mai scrieţi!”

Nebunul aruncă de pe case cu porumbei
cu zmeie
cu ce mai culege el de pe cer
sărind în voie într-un picior
face toate figurile, zice el,
pe care le fac şi literele cărţilor mele
imită cum s-ar spune realul
căci mă ţine de realist
şi ca pe orice nebun
nu-l mână în luptă decât adevărul.

Mai scot un volum
ca să-i cânt înainte în toate strunele
şi să-l menţin în aer.
Îl public acolo în faţa lui
şi-a locatarilor scăpaţi în stradă
amurgul se apropie şi el ca un câine
de tot ce poate fi lins pe lumea asta.

„De ce scrii bă?!
urlă un cetăţean ciuruit în acoperişurile sale,

c-avem şi noi copii acasă
ficuşi
avem icoane
care văd tot ce facem
şi raportează mai departe-n invizibil
de ce dracu' tot scrii?!"

Mai scot între timp o carte
asta-l propulsează pe nebun
drept pe capacul cazanului în care fierbe Legea.

Apasă, îi strig, apasă
să nu ne-mproaşte cu...
Apasă mai tare
lasă-te greu!

Amurgul linge cizmele statuilor
şi mâna căzută a condeierului
ce dă să se ridice
dar se surpă la loc.

„De ce naiba nu mai scrii?"
strigă de sus omul meu
cu disperarea ultimei priviri
aşteptând explozia Curţii Supreme
ca să ne umple pe toţi de...
De...

De bună seamă
am cunoscut cu toţii începutul unei vieţi liniştite
pe closetul de lemn din fundul curţii
şi ştim prea bine despre ce poate fi vorba.

CONFESIUNE

Le spun că sunt prost
tâmpiţel
uşor înapoiat mintal
aşa că să mă lase să mă joc cu trenuleţul
în lumea aceea a mea
simplă şi atroce
dar pe care o cunosc bine
mă-nvârt liber prin ea
mă foiesc.

Ei, nu şi nu.
Îmi pun în faţă o hartă a Danemarcei
apăsându-mi pe ea degetul plin de tuş.
N-am mai semnat în felul ăsta

de la plebiscitul cu credinţa-n Dumnezeu.
Acolo era ori da
ori nu
iar eu am scăldat degetu-n cerneală
şi l-am pus unde trebuie
acum însă a rămas pe faţa Balticii
o pată ca un bot de şacal.

Ei îmi cântă la pian o partitură complicată
eu trebuie să bat din palme a pricepere
le spun că sunt tâmpit
că mi-e cam greu să rezist la concerte
dar ei se arată-n stare
să mă pună să semnez încă o dată
drept care-mi vâr două degete-n gură
şi fluier.

Fluier ca un viking turbat
ca o locomotivă-nzăpezită
ca şarpele Apocalipsei.

Câteva zile mă lasă-n pace
pe urmă dau să mă trateze
îmi plimbă curcubeie pe sub nas
să-mi testeze reacţia la culori
mă pun să răsfoiesc reviste cu pitici
ca să am degetele ocupate.
Nu sunt singur.

Le-arăt din nou că sunt cam retardat
surâsul lor curbat trece prin mine
ca arcul de triumf prin defilare
îmi spun cu toţii c-aş fi transparent
eu simt că sunt ciuruit
cu-alte cuvinte
se vede prin mine până departe
stolul de păsări care eram
tot eu
însă pe cer
aruncând pe pământ mii de umbre
sub soarele-nceputului de lume.

LANŢUL

Ştiţi, mă trezesc eu vorbind,
ştiţi, porcul…
Ce-i cu el?
Ne ocupăm de el de mii de ani
îl ţinem pe lângă noi
şi nu s-a umanizat deloc
uitaţi-vă la faţa lui
e tot...

Sunt arestat pe loc.
Aruncat într-o celulă confortabilă
un fel de castel la mare
şi hrănit ca să mă-nvăţ minte
cu prăjituri.

Pe fiecare dintre ele stă scris cu glazură
cuvântul *Toleranţă*.
Mănânc conţinutul
las scrisul dar nu fac bine
pentru că aceleaşi litere stau lipite pe pereţi
ca să nu uit.

Mi se dau cărţi pilduitoare
despre egalitate şi progres
despre prejudecata aparenţelor
şi dreptul la diversitate
mă rog
despre animale în general
şi popoare nomade.

Le citesc şi răspund corect la întrebări
căci numai astfel pot să lunec liniştit
în reverii romanţioase.

E ca-n poezia de altădată aici
marea bate-n pintenii de stâncă ai castelului
pescăruşii frâng cerul
iar zăbrelele ferestrei mele
şi liniile zborului lor
ar putea să inventeze în aer
o nouă scriere.

Nostalgia mă face să lăcrămez
mi-amintesc de toate
de castelul d'If
încerc să citesc Contele de Monte Cristo
ca să nu cad ca acela
în mania răzbunării.

A răzbunării după ce-am să ies
înseamnă c-am să scap gândesc eu
dar nu e chiar aşa.
Mi se dau mereu exemple din hinduism
cu porcul care e şi el om
ori a fost cumva în altă viaţă
iar una ca asta nu poate să-mi intre nicicum în cap.

Cer mereu cărţi de metempsihoză
la început îmi plac
lanţul Samsarei e însă foarte greu

simt totuşi că târăsc după mine altceva decât fiare:
când un înger
când o broască ţestoasă
când un porumbel verde de Birmania
un fluture
ori un santal înflorit
verigi al căror număr de cum creşte
zornăie cumplit în timpul orei de plimbare.

FORMA POEMULUI

Ce faceţi, îi întreb văzându-i cum asudă
bine, îmi răspund,
facem cultură
uite
săpând groapa asta
că de cultură puţini au murit
vreo doi-trei
mai mult din nebăgare de seamă
ni s-a citit asta în biserică
şi ne-am apucat şi noi de lucru.

E greu, mai zice unul
ştergându-se cu mâneca la nas
nimeni nu pretinde că-i uşor

dar iată
am dat gropii ăsteia forma unei poezii
circulă ea prin oraş
zice-se că dumneata ai scris-o
treaba ta
puteai să n-o scrii
dar groapa asta aşa rămâne.

Şi cum, mă mai mir eu muşcând dintr-un măr,
cum faceţi?

Păi de,
cultura cum o facem?
Uite-aşa cu hârleţele astea
apoi cu lopeţile
azvârlim pământul unii peste capetele altora
stă pământul ăsta în aer
cât să îngâne o boltă cerească
şi nu striveşte pe nimeni.

Cum facem?
Pune şi tu mâna pe lopată
şi-ncearcă-ţi norocul.
Pământul care creşte-n partea stângă
dacă nu se va surpa peste tine
va atinge într-o bună zi cerul.

Groapa e adâncă
şi mai cu seamă de o formă ciudată
de parcă ar fi ieşit din ea Marea Roşie.
Poţi să stai pe marginea ei
şi să faci cultură şi singur
să le arăţi tuturor poezia cu degetul.

Poţi să cobori şi în adâncuri
dar de acolo
ca să te ştie cineva că exişti
va trebui să urli cumplit.

PORTRET ÎN PEISAJ MARIN

Orice ai face
nu te va crede nimeni.
Vor zice că sunt nişte ticuri de-ale tale
şi te vor lăsa în pace
să ţi le consumi până la capăt.

Până şi scrisul ăsta de cărţi
e în ochii lumii
o oblojire a rănilor tale invizibile
da, da,
terapie ocupaţională,
spun savanţii
căutând să-ţi măsoare cu metrul
ba capul
ba ochii

ba copilăria.

Autoterapie,
mai pretind ei,
prin care subiectul
adică tu
dă iluzia inserţiei şi-a integrării
dracu' ştie
pare-se că sociale
dacă nu de-a dreptul universale.

E plină lumea de psihologi.
Psihiatrii s-au mai rărit
de când cu înmulţirea nebunilor
dar ăştia cu psihologia au dat năvală peste om
însemnându-l ca şi cu fierul roşu.

Introvertit!
Au proclamat ei
îmboldindu-l cu acelaşi fier
să se extravertească.

Mulţi n-au putut
alţii n-au vrut
mulţi le-au arătat grădina din ei
unde se simţeau bine.

Dar nu şi nu
omul trebuie să fie participativ,
declamau fiarele roşii ale ştiinţei
dându-te ca exemplu pe tine:

Vedeţi, vedeţi?
Dânsul deşi e…
Mă rog
aşa…
A scris cărţi
a înfiinţat şcoli
a fost în Anglia şi-n Turcia
e ocupaţional
e biopshihosocial
aproape spaţial
e între subiecţii noştri
neobosit ca un cal
intrat fără voie într-un rol
crezând că e în rol de capul lui

şi dus de val.

ESCALĂ

Te ocupi mereu de altceva decât de scris
rezişti ispitirilor condeiului
te scuzi întruna că eşti prins cu treburi
şi-ntr-adevăr
chipul tău e o pată de culoare prin toate conferinţele
mirosul tău inconfundabil
umple spaţiile dintre amintiri
absenţa ta e întotdeauna neobservată
iar din suma acestor goluri
trăieşti pe undeva o viaţă clandestină.

Poate departe
poate atât de aproape
că scrisul se dă singur la o parte
lăsându-te vizibil doar pe tine

meşterind la lumea asta
de parcă Dumnezeu ar fi făcut-o
ca oricine să apuce cu cleştele de ea.

Eşti în stare să te-ndeletniceşti cu orice
numai să nu fii nevoit să priveşti în urmă
şi să scrii ce crezi că se mai vede.

Iar de văzut
crezi că se vede
când albastră
când verde
în funcţie de ceasurile zilei
tinereţea ta confundându-se
cu planul unei cărţi de graţie
una cu lumină proprie
care să ne salveze pe toţi
la recitarea ei pe dinafară.

Dar întorci capul.
Şi prin simpla întoarcere a capului
întemeiezi deja orfelinate
tai ca voluntar găinile femeilor miloase
castrezi toţi porcii parohiei
faci adică acel altceva
pe care l-ar fi putut face oricine
dar eşti văzut
cunoscut
consultat cu privire la ce vrei şi ce nu vrei
iar când dispari
se vorbeşte despre tine
nici de bine şi nici de rău
ci ca de un fel de năzdrăvănie
care te miri cum de există.

Numai de scris nu te ocupi
de scrisul tău pe cer şi pe hârtie
iar cărţile tinereţii tale
îşi suflă singure în lumânări
şi singure se-ntind după insectele serii
ca orice plante rămase carnivore.

CRUCEA ESTULUI

Am rămas ai nimănui
ne-au luat totul:
şi emigraţia
şi exilul
şi samizdatul.

Ne-au furat până şi puşcăria
în care ne azvârleau ce-i drept
claie peste grămadă.
Mai omorau din noi la întâmplare
dar se-ntâmpla să şi scăpăm
iar atunci puteam privi în plină figură
epoca
lumea
realitatea
adresându-i-ne respectuos

ca temnicerei absolute:
Doamnă!

Ne-au coborât de pe priciuri
şi ne-au dat afară din celule
altfel spus
din universităţi
din biserici
dintre cărţile condamnate
şi dintre oamenii-cărţi
ne-au retezat mărturisirea
eliberarea
ispăşirea
trădarea
crucificarea.

În schimb
oriunde am fi
celula o purtăm în noi
cu arborele ei de priciuri suprapuse
cu somnul pe ţambal
cu filozofii învăţaţi pe dinafară
şi cu becul niciodată stins din tavan
precum un ochi rănit
lăcrămând a veşnică seară.

Şi ne trezim ţinând discursuri
despre cât de prost o duceam până mai ieri
şi cât de liberi stăm astăzi degeaba
uitând că precum lanţul de-altădată
oasele toate ni le roade graba.

PÂNĂ LA CAPĂT

Cu ochiul ei stâng cât roata de bicicletă
iute în spiţe şi pe deasupra cam verde
mă bate pe umăr
aproape mă ciupeşte
de parcă m-ar curăţa de epoleţi.

- Stai liniştit
vezi
am ajuns preşedinta tribunalului
am fost disidentă
uite cât sunt de lucitoare
de suverană
dar las' că mă întorc eu şi-i tragem un chef pe cinste
totul e să recunoşti ce s-a-ntâmplat!

- Dar s-a-ntâmplat ce spun eu
nu ce spuneţi voi

ai cuvântul meu
ai toate cuvintele mele.

- Cuvântul nu ne prea interesează
poate viaţa ta într-o anume măsură.
Priveşte cât sunt de înaltă!
Am fost dintotdeauna
dar ai refuzat să mă crezi.
Te plângeai peste tot de supleţea mea
că mi se trage de la cititul acela cu gâtul întins
în stelele nordului
dar am să mă întorc de oriunde aş fi
vom chefui ca pe vremuri
am să-ţi dau voie să mă săruţi.
Nu la mâinile mele trebuie să te uiţi!
Au împărţit dreptatea
adevărul.
Ce dacă au vinişoare vineţii?
Au deznodat şi funii.

- Dar viaţa mea,
dau s-o conving,
nu face doi bani.
Uite
îmi întorc buzunarele pe dos
aici aveam totul
nişte scrisori
multe furate
altele încă nescrise
absolut totul.
Viaţa mea nu preţuieşte mare lucru
mai bine cuvântul:
în el se îngroapă tot ce există
mă veţi recunoaşte după amprenta lui
mă veţi putea prinde,
pardon,
captura
mă veţi putea aduce înapoi.

- Tu să mai taci!
(O aud pe ea de departe
nevăzută
dar pretutindeni simţită
cu înălţimea ei de necrezut
cu spiţele privirii fumurii de iute ce se rotesc.)
Doar viaţa ta are preţ

oricât de mic ar fi el!
Dar la urma urmei
poţi să şi vorbeşti.
Mâna mea care a împărţit dreptatea
va transcrie tot ce-ai să spui.
Povesteşte!
Putem la sfârşit să ne şi îmbătăm
ai voie să mi te-aşezi pe genunchi.
Viaţa asta
eu ţi-am salvat-o:
te-am tras de pe calea ferată
ţi-am tăiat funia la timp
te-am scos de păr din vârtej
te-am smuls din calea avalanşei
iar ţie nu-ţi tace gura.
Poţi să mă săruţi
Aici.
Nu-ţi arăt locul
ca să ţi-l cauţi singur
şi să ţii asupra lui gura închisă.
Da, te târăsc.
Te târăsc în susul scării tribunalului
am acest drept
scara e de marmoră
largă
albastră
am toate drepturile
sunt preşedinta Curţii
am fost disidentă cum prea bine se ştie
şi clarvăzătoare.
Azi trebuie să-mi umplu timpul cu altceva.
Cum care timp?
Le va veni şi altora rândul
dar vreau să încep cu tine.
Viaţa ta într-adevăr s-a subţiat
abia mai simt sub degete un fir de puls
dar încă n-am să strâng.
Va trece repede
nu ne vede nimeni
poţi să mă săruţi
aşa
acolo
ca să-ţi vină mult mai uşor.

MARGINAL

Sunt un marginal.
Mi-au spus-o şi alţii.
Lumea mă tratează ca atare
încep şi eu să mă obişnuiesc.
Nu sunt invitat la recepţii
mă ocolesc antologiile
simpozioanele
călătoriilor mele
nu li s-au inventat avioanele.

Eşti un băiat strălucit, mi se spune,
cine mai e ca tine?
Stăm şi ne mirăm cum de ai înfăptuit atâtea
noi n-am fi fost în stare.
Dar ocupă-te de ai tăi
ce-ţi pasă de ce zice lumea
dacă n-ai să te ocupi tu

atunci cine?
Ce dacă n-o să ai timp să scrii acolo
nişte cărţi?

Cam aşa gândesc şi orbii mei:
că tu, bătrâne,
care vorbeşti la radio
scrii prin ziare
eşti avanpostul nostru către lume
un ambasador
un promontoriu
mă rog
dă-le-n mă-sa de cărţi
o să le scrie alţii!

Hai să-i tragem un chef de prestigiu
să se vadă că suntem şi noi ca tot omul
să ne ştie o lume întreagă
să ne respecte!

Pune-te în capul mesei
îţi dăm dreptul la cel mai mare zgomot
o să batem şi noi din linguri cât să ne auzim mai bine
să ne localizăm unii pe alţii
în timp ce tu poţi să debitezi orice
tot ce te taie capul
numai să se-nţeleagă până departe
că la fel e şi la noi ca la tot omul
cultură
spriţ
egalitate.

Ba mai mult:
toarnă-le povestea cu pipăitul nostru
cum ştie el să înfioare petalele nopţii
că ne e dor şi nouă de o piele ca pe cireaşă
bagă teorii paranormale
că băgăm şi noi taraful!

Asta este, îmi spune un prieten,
eşti un marginal
şi tu trebuie s-o recunoşti
făcând totodată ceva pentru ai tăi
o expoziţie de pildă,
mai puţin fantomatică
din mutrele lor frumos vorbitoare.

Degeaba tot încerci să scrii cărţi,
îmi spun şi orbii mei.
E drept că tu trăieşti mai în largul lumii decât noi
dar nu eşti una cu lumea aia
şi n-ai cum să vorbeşti despre ea
fără să-ţi umpli paginile de stafii.

Dacă vrei să scrii cu adevărat
trebuie să scrii despre tine
adică despre noi
iar aici nu-ţi e îngăduit să spui orice.
Că noi
ştii tu prea bine
nu suntem doar ce părem a fi
dar nici n-am hotărât deocamdată
cum ne-ar plăcea
să i se pară lumii că suntem.

Sunt va să zică un marginal
un periferic
scriu cărţi ca să scap de această periferie.
Unde mă simt totuşi la largul meu.
Vagabonzii mă ascund de ochii gazetarilor
ţiganii mă apără de câini
şchiopii mă înjură straşnic
ca de la egal la egal
prostituatele nici nu le simt
când îmi strecoară o monedă-n buzunar.

Când dau de ea
o pun îndată pe seama fetelor
dar mă rog de fapt pentru toţi
şi mă rog cu spaimă
ca pentru oameni liberi.

O ZI ÎN VALAHIA

Cânt
de ce să nu cânt
o fac cu decenţă
la acordeon
la colţ de stradă
pe faţă
militând prin asta
pentru reintroducerea pedepsei cu moartea
că nu mai e de trăit
e plină lumea şi de ăia
şi de ăialalţi.

Cânt cât pot de tare
să se audă:
foaie verdeee...
La Universitate
la troiţă
unde eu alerg cu degetele pe clape

în timp ce unii îmi fură din pălărie.

Dar taximetriştii mă aprobă
încep să mă cunoască secretarele
cânt şi la Comitetul Central
dar mai ales la Patriarhie.

Popii sunt de partea mea
mai pe ocolite însă
pe la pomeni
pe la sfeştanii.

Să ni se dea înapoi
osândirea la tăierea capului
asta cânt eu
trag de acordeon cât mai tare
să se audă până departe
şi să acopere glasul nebunului
al ocnaşului
care deschide gura din când în când
acolo la el
în fundul pământului
şi nu-l aud numai eu
că mai bine o viaţă-ntreagă să taie sare la Telega
decât o zi călău în Valahia.

GRAŢIA DIZGRAŢIA

Editura Vinea, Bucureşti
2003

PARTEA I
ESCALE

UMBRA COPILĂRIEI

Copilăria
e mai departe acum ca începutul lumii
şi asta mă face ca
nu atât cu condeiul
şi nici cu ochii
ba nici măcar cu mâinile
ci cu un fel de ură
să tot încerc să scriu nişte cărţi
care să se vadă de la o poştă
iar lumea să se mire-n gura mare:
tocmai tu, mă,
până şi tu?!

Scrisul
să stea cu toate rănile afară

gemând din adânc
ca trecătorii să lase câte un ban pe copertă
să se jeluiască amarnic scrisul
şi ca orice marginal să fie gata
să-i înjunghie pe toţi pe la spate.

CA-NTR-O OGLINDĂ

Poet!
Asta-i meserie?
Aud că nu e trecută
mi-a spus ca şef de gară un prieten
nici în registrul meseriilor
unde scrie cinstit
lăutăreşte
tot ce face un popor
ce construieşte el
nu figurează
deci
nu există.

Cu toate că literatură
am mai văzut şi eu pe unde-am umblat
uite
bunăoară acu' vreo două seri
când stăteam pe o terasă

la o bere.

Şi ajunsesem la berea a doua
când vine unul
urât aşa
şi suspect
mărunt
plin de laţe
care şi-ntinde mâna:
„Ajutaţi-mă
Iisus Hristos şi Maica Domnului
ajutaţi-mă
să vă dea sănătate
o monedă măcar
ajutaţi-mă!”

Dau să-i arunc în cap ce mai rămăsese din bere
da’ să vezi tehnică la el:
se trage mai încolo şi cască gura
drept în punctul în care ar fi fost să pice berea mea.

La una ca asta
vărs berea şi ridic halba.
„Nu da, şefu’, zice,
că-ţi scriu şi-o poezie
uite
acu’ ţi-o scriu!”

Şi scoate printre degete
aşa cum facem noi băieţii când arătăm
mă rog
un vârf de cretă scoate:
„Îţi fac o poemă
pe loc ţi-o fac!”

Şi se târa cu creta lui pe sub mese
desenând cimentul
mişuna în patru labe
pentru alea câteva litere.
Dă-te bă la o parte să pot citi!

Nu se dădea.
S-ar fi târât înapoi cu burta pe piatră
să şteargă tot ce scrisese.

Dar l-am sculat cu prima monedă

am dat-o de-a dura
a alergat sprinten după ea
pe a doua a prins-o cu mâna din zbor
pe a treia tot ca la început
a căscat gura ceva mai spre stânga
şi a înşfăcat-o din văzduh în dinţi.

Am scos cuţitul ca să pot citi
şi ca să-mi placă.
Îl strângeam în mână cu putere.
Dar n-am putut citi până la capăt
mă împiedicau ale dracului
vreo şase-şapte lacrimi
nu mai multe.

Le-am şters cu mâna în care strângeam cuţitul
şi am văzut cuvintele necitite oglindindu-se în lamă
dar ăla între timp
cu meseria lui nemaivăzută
dispăruse.

LA CE BUN?

Realitatea
la ce bun?
Chiar aşa:
dacă n-ar exista
s-ar găsi de bună seamă un loc şi pentru noi
undeva
aiurea
într-un vis.

Ba nu acolo
pentru că şi visele de la o vreme
se împlinesc
devin ceea ce ştiu să devină
cel puţin jocuri de noroc
alte iubite
alte despărţiri.

La ce bun realitatea?
Întrebare pusă cu biciul

ca să rămână săpată în carne
şi ca să te fereşti să-i răspunzi
pentru că nu ochiul inventează lumea
ci cuvântul
şi nu numai ca să o facă să sune.

TOT CE MAI ŞTIM SĂ FACEM

Parazităm
constelaţia aflată acum deasupra capului
şi pe cealaltă
înclinată uşor spre apus.
Vieţuim pe seama acestei lumini slabe
scriind
căci altceva nu ştim să facem
denunţuri.

Te denunţ bunăoară pe tine
cum stai ore întregi la marginea unui pahar cu vin
de parcă ai întârzia la ţărmul mării
câtă vreme nu-ţi iei ochii din depărtări
suspectând un punct anume
aşteptând ca el să se mărească
iar punctul acela nu sunt eu.

Pe mine în schimb mă denunţi
că nu încetez să visez

aţipind asupra lumii
împărţind-o în acvarii
simplificând politicile ei
la câteva migraţii de peşti în culori
pe dinăuntrul globului de sticlă
şi-n faţa pleoapelor ce-ar vrea să doarmă.

Rămân însă treze
ca să scrie împotriva ta
denunţuri ce-ar putea să te trimită cel puţin în exil
precum că te rogi toată ziua lui Dumnezeu
gândindu-te de fapt la cu totul altceva.
Dai să te pui bine cu sacrul
care n-o fi existând el
dar nici nu se vede că nu există
şi poate de oriunde să-ţi sară în faţă
întrebându-te.

După cum şi în lumina asta
suptă de scrisul nostru
mi-a tăiat şi mie calea
punându-mi patru întrebări
de nici nu ştiam ce era
căci de departe aducea a om
de aproape a poveste despre om.
Şi nu i-am răspuns.

O ALTĂ PRIVIRE

Idioata târgului
cu mutra ei de batracian
cu rochiile până-n pământ
se opreşte brusc în praful drumului
picioarele i se desfac
pe faţă nu i se vede asta
dar despre fiinţa ei se poate spune
că stă şi se uşurează.
Odată locul părăsit
cerul se grăbeşte să se oglindească
în băltoaca aceea.

Proasta târgului
dând să zâmbească
îşi arată dinţii
ca spre a smulge solzii de pe crapi.
Ea nu e nici femeie
nici bărbat
nu e nici măcar stafie fosilă
după cum cred unii

ci o divinitate.

Numai datorită ei ne mai ţine Dumnezeu
de putem să chefuim în neştire
şi să ardem iarba cu orgasmele noastre.

Mulţumită doar nenorocitei ăsteia
i se face Celui de sus milă de noi
cât să ne lase să scriem nişte cărţi
deasupra cărora
cerul se grăbeşte să se golească de cer
şi din care noi
privim în cu totul altă parte.

ÎN CĂUTAREA PURGATORIULUI

Caut.
Dracii şi îngerii ştiu mai bine ce caut.
O fac cu frenezie
răsturnând pietrele
scormonind prin tufişuri
şi mai departe
pe sub fustele florăreselor.
Caut
nechemând o vreme în ajutor pe nimeni
dar tăind mai apoi pe neaşteptate calea trecătorilor:
Unde?

Mutra mea răvăşită
îi bagă pe unii în balamuc
pe alţii-i vindecă de onanie
caut pe lumea asta
Purgatoriul.

E limpede că există
mirosul lui se simte la anumite ore din zi
răzbate şi-n vis

trebuie să existe
au lucrat la el înţelepţi insuportabili
care preasfinţi
care preafericiţi
au înnebunit lumea cu predicile lor
şi i-am crezut.

Purgatoriul
pe el îl caut
căci n-am omorât decât pe jumătate
vreau să spun
jumătate din câte un om
rămăşiţa a supravieţuit
refăcând întregul
n-a dispărut nimeni.

Apoi am prea- ori am răs-
nici nu mai ştiu cum se spune
-curvit
dar numai pe trei sferturi
cu gândul
compunând liste interminabile de femei
visate
destrăbălându-mă cu ele
în inima mea
deci numai pe trei sferturi
neînsemnând că pătrimea rămasă
ar fi iubit vreodată cu adevărat.

Nu.
Fiindcă am şi minţit.
Mai ales despre mine
la început din pudoare
apoi din obişnuinţă.

Dar am inventat ce-i drept şi nişte cărţi
care mi-au pus pe umeri altă faţă.
Privesc cu ea însă nimic nu văd
din ce mi-ar face bine să existe.

Drept care Purgatoriul
pe el îl caut
îmbrâncind groparii
ca să mă pot uita mai bine înăuntru
îl caut adulmecând florile-soarelui
de parcă miresmele n-ar creşte

decât îndărătul luminii.

CLARVIZIUNEA

Am ajuns şi eu în cele din urmă
la clarvăzătoare
una oarbă
toate neamurile se scurgeau într-acolo
atrase ca de centrul lumii.
În pragul ei am ajuns
şi n-am văzut-o.

I-am auzit doar glasul
ce-a-mprăştiat pe dată adunarea
căci nu era al ei
ci unul vechi de sute de ani
şi a grăit cu prăpastia aia holbată la mine:

Tu nu eşti tu
eşti altul
nu eşti ce lupţi mereu să pari a fi
poţi să cânţi cât vrei.

Nu o vedeam
dar o simţeam cum citeşte în mine

cu razele abisului ei
negre
ieşind din mine de cealaltă parte
şi ţinând în vârfurile lor
ca pe o floare
visul
arătându-l lumii:
e al lui
nimic n-a fost vreodată mai al lui
şi nu s-a priceput să-l ascundă.

Visul
târât la suprafaţă din adânc
zvârcolindu-se ca orice vietate a întunericului
pe care soarele o devastează.

PSEUDOMEMORIA

Frumoasă şi proastă!
Câtă minune în doar două cuvinte
destulă ca s-o ajute să-şi termine academia de pictură
când ni se prezintă ca autoportret
din vreo treisprezece tablouri
se vede doar frumuseţea
cealaltă jumătate suspină.

Te uiţi la tablouri
apoi la ea.
Nu-nţelegi de unde disperarea asta
care trage de figura ei spre dreapta
trage şi spre stânga
de i se văd tot timpul urechile.

În studenţie
se prostitua din când în când
ca să-şi procure culorile.
Zicea:
Îmi lipseşte verdele
iar pentru asta aş fi în stare să fac orice.

Îmi lipseşte galbenul.

Apoi se bisericea la loc
doi bani nu dădeai pe plimbările ei înţepate.
Dar când începea să-şi roadă din nou
pieliţele de la unghii
simţeai că pregăteşte ceva
se chinuia cât se chinuia şi:
Îmi lipseşte roşul
îndrăznea în şoaptă
Tare-mi lipseşte!

Dădeam câte o sută de mărci pe roşul acela
nocturn
decât culoarea
mai degrabă noaptea avea preţ
într-o odaie clandestină
de periferie
la ultimul etaj
în centura oraşului
în cerul cartierului.

Îmi lipsesc culorile amurgului
murmura împleticindu-se spre baie
şi mai scoteam o hârtie.

Nici unul din autoportrete
nu-şi aminteşte de amurgul acela
toate se uită pe pereţi
nu mă caută
le lipseşte din ochi
şi verdele
şi roşul
de parcă le-ar împunge un pistol în ceafă.

NICI O NUNTĂ FĂRĂ-NJUNGHIERE

De ce n-ai mai tras un foc, nenorocitule,
dacă ai văzut-o că mai mişcă
de ce?!
bate la mine din picior mireasa,
eşti un laş
bănuiam eu asta
trebuia să tragi
mă-ntorc la mama!

Nu trebuia s-o omorâţi, domn' diriginte…
Dacă-am înţeles noi bine
era o femeie tânără
ne-aţi spus că urma să ajungem şi noi la lecţia asta
de ce nu ne-aţi lăsat-o nouă?
I-am fi purtat de grijă
căci suntem singuri
şi suntem mulţi.

De ce, bre,
nu i-ai tăiat beregata cu foarfeca?
Ţi-o spun eu

naşul tău
prefect peste toată sindrofia asta
că uită-te la tine
ţi-a fugit şi mireasa
dar sunt şi comandor
şi dacă vrei
ţi-o mai aduc o dată înapoi
până vin ăia să te umfle
dar n-ai făcut ce trebuie cu cealaltă
nimeni nu scapă de o foarfecă bine ascuţită
ş-apoi puteai să te alegi şi cu părul ei
tuns la iuţeală
da, da,
la faţa locului
căci până porneau pe urmele părului
până te căutau şi pe tine
isprăveam şi cu nunta
şi avea o minune de păr.

Nu trebuia să tragi de atât de aproape
(îmi spune şi directorul închisorii)
bine-ar fi fost s-o fi lăsat să fugă
trăgeai nu unul
ci două-trei focuri în urma ei
puteai s-o nimereşti doar pe jumătate
ai fi-mbrâncit-o speriată
prin tot restul vieţii.
Acuma
dacă tot n-ai făcut-o
nu pot să-ţi spun decât
că acolo unde te uiţi tu mereu
atârnă tot ceea ce ţi-am zis şi altădată
adică timpul
care e şi al meu
aici înăuntru
laolaltă cu voi.
Ţine paharul ăsta
iar celorlalţi
să nu le-o mai descrii atât de des
că prea mulţi în ultima vreme
mi s-au spânzurat în closet.

FLORILE BINELUI

Aceste corole care
cât vezi cu ochii
albastre şi negre
se uită şi ele la tine
sunt însuşi binele.

Nu oricare şi nu oricum
ci binele de după dispariţia răului
şi dinaintea minunii
lumina de a doua zi
când speri în sfârşit să dormi
iar speranţa ţi se sapă pe faţă
ţinându-te treaz
şi greu de alungat din memorie.

Dar răul de acum înainte e mort
deci interzis
ciupercile galbene ale dimineţii
îşi întorc capetele după tine
ca şi ele să te adulmece
căci urmele lăsate de speranţă pe faţa ta

nu dau semne de vindecare.

Asta n-ar trebui să te îndemne
să mai vezi răul în vis
de vreme ce nu mai există
iar cei cărora li se pare că-l văd
dispar şi ei
fără să însemne că mor
ci doar că-ntârzie în afara binelui
chinuindu-se ca spânzuraţii
cu limba atârnând până-n pământ
ca să guste noul adevăr
şi abia apoi să-i poată spune pe nume.

JURNAL DE ROMAN

Scriu un roman
mai potrivit spus
scriu la un roman.
Tot scriu la el
visând la desfătările din final
când îl voi reciti
şi mulţumit de dânsul
îi voi da drumul în larg.

Scriu la roman
de parc-aş înălţa un bordel
poftind ca la sfârşit
să trec singur din odaie în odaie
degustând
ca şi cum aş frunzări pe îndelete
frumuseţile
muşcându-le uşor
şi cu degetul muiat în gură
răsfoind înainte şi înapoi
până la rândurile cu acea după-amiază

în care ea…
Căci nu s-a mai întors.

Scriu la roman
fac adică baie într-o cadă
cu toate femeile din paginile mele
înot pe sub ele şi pe deasupra lor
fără să le pot îmbrăţişa
inventez alte şi alte femei
nefiind în stare să le dau ceva de făcut în povestire
în timp ce cartea urcă
le acoperă
salvez din ele ce se mai poate salva
argintul dintr-o brăţară
verdele dintr-o privire.

Scriu la roman
înfuriindu-mă de la o vreme
şi alergându-mi femeile pe scări în sus şi în jos
mă strecor sub paturile lor pline de amanţi
le cânt de acolo la vioară
produc va să zică o muzică de scandal
rup toate tăcerile
scriu
făcând ca linia orizontului
să-şi scoată până la urmă capetele printre noi
încercând să ne vorbească.

EFECTUL MUSORGSKI-RAVEL

I
Dezbracă-te.
Dezbracă-te de tot.
E bine s-o faci singur
putem să scoatem şi noi totul de pe tine
suntem pictoriţe
pentru tine e ca şi cum am fi medici.
Leapădă hainele
urcă pe masă în poziţia lotusului
şi nu mişca.

Să nu fugi
să nu-ţi închipui c-ai să poţi să dispari.
Gol pe străzi oricând vei fi văzut
iar goliciunea asta
am putea s-o pictăm şi-n lipsa ta
după hainele părăsite-n grabă
după nimicul din ele.

Rămâi mai bine pe masă

priveşte mai curând în gol
şi nu gândi.
Gândul impregnează pânzele c-un fel de umbră
iar cu timpul
negrul acesta roade lumina.

II
Ba dezbrăcaţi-vă voi
şi nu urcaţi pe masă
ci pe soclul de colo
aşezate turceşte
cu triunghiurile alea pubiene de trei culori diferite
drapel al unei ţări de jenantă identitate
mai mult clandestină
paradis al pedofiliei
nedată în vileag nici sub tortură
ca orice mare iubire.

Dezbrăcaţi-vă, domnişoarelor
scuturându-vă de veşminte ca de trecut
unul oarecare
în stare să ia orice formă
gonflabil
de vreme ce veşmintele vi le umflă vântul
şi le ridică
pe niciunul peste statul de om
înălţimea sforilor de întins rufe
unde nu se vede
dar unde se prea poate să bălteasc cerul.

Cu nudurile astea ale voastre
cu sfârcurile ce tot ameninţă aerul
n-ar mai fi nimic de făcut
afară de plimbat pe dinaintea lor o oglindă
în care oricine să vă poată săruta pubisul
ca voi să îndrăzniţi a-i înfige mâinile în păr
trăgându-l sau nu
înapoi.

MAREA NERUŞINARE

Se umple lumea de cărţi
răsar una după alta
te fereşti din calea lor
căci n-ai cum să le poţi privi pe toate în faţă
darmite să le mai şi citeşti.
Şi strălucesc întruna.

Abia am izbutit să sar într-o parte.
S-au năruit toate rafturile
la intrarea mea în carlingă
un profesor japonez însă
în cabinetul său din Kamakura
n-a mai putut fi scos de sub ruine.
Şi avea acasă şase copii.

Se scrie enorm
şi cu neruşinare
eşti tras de mânecă
încă de la pagina opt
cartea se deschide drept acolo

în goliciunea ei friguroasă
strângi din pleoape
te aperi
poate leşini
eşti abandonat la marginea drumului
iar cerul de deasupra
la trezire
nu mai e acelaşi.

Hai să punem foc!
Te iau şi pe tine
ne adunăm mai mulţi
nici o teamă
hârtia arde uşor
sunt apoi pe acolo
şi volumele unor poeţi nesuferiţi
se va respira mai în voie.

Nu înnebuni
nu-ţi mai pierde urmele prin lume
nu mai muri.
Avem de înălţat un incendiu măreţ
nu atât pentru căldura lui
cât pentru lumină
până foarte departe
la marginile marginii
cât să poţi cerceta la razele sale
orice
în amănunt
luându-te după orbul de Borges
ca să găseşti acea singură carte
trăind dintr-un singur cuvânt
dintr-un singur semn
secret
numele lui Dumnezeu
de la care poate să reînceapă totul.

MARTORUL

Nu-i de trăit cu oamenii ăştia!
Au stat liniştiţi o vreme după victorie
n-au mai cârtit prin cârciumi şi prin universităţi
au contemplat îndelung
preschimbarea
paralizaţi
comentând şi mirându-se
dar dând curând din prea multă mirare
direct în beţie
pe urmă la loc în lectură
din nou în beţie
iar la sfârşit
în revelaţie.

Una religioasă
cu binele şi cu răul
dar mai mult cu răul
că e bine să-l priveşti în faţă
şi se uitau la noi interminabil

ca nişte apusuri de soare
îi visam şi noaptea şi-i simţeam apropiindu-se
căţărându-se în susul visului
ca să poată privi înăuntru.

De treisprezece ori m-au lovit ai mei peste degete:
N-ai voie
nu ştii că n-ai voie?
Vrei să sângereze vreunul
şi să ne descopere pe toţi?

Dar mi-e atât de greu să mă abţin
căci îi aud perorând
demonstrând cu hârtii şi cu martori dezgropaţi
vorbind fără şir
luni întregi
despre pedeapsă şi clemenţă
de îndurare
penitenţă
despre iertare şi uitare
apoi uitare şi iertare
că nu mai ştii pe cine să ierţi
şi pe cine să nu uiţi.

De luni şi de ani de zile
răsucesc ei cuţitul în aceeaşi rană
în orbita pustie
desperecheată
a unei foste vinovăţii
care şi ea se cască asupra lor
şi li se uită în adâncul spaimei.

Iar de aici
de unde mă prefac eu că nu exist
din mulţimea lor
nu se zăreşte decât unul singur
rătăcind neajutorat
luând-o către dreapta
revenind apoi la punctul de plecare
de parcă ar fugi câmpia de sub el.

E martorul
îmi şoptesc ai mei
supravieţuitor al propriei lui mărturii
şi care nu se va putea ascunde.

CORABIA TREAZĂ

Ezit o vreme
îi dau ocol de mai multe ori
şi până la urmă intru.
Răsare de undeva şi preotul.
Afară de el şi de mine
dacă mai încap doi oameni în bisericuţa lui.

E o înjghebare din lemn
măruntă
cât să o salţi în căruţă
şi să fugi cu ea în munţi
din calea năvălirilor barbare.

Plini sunt în schimb pereţii de icoane
scânteind la mine ca nişte securi.
Lucesc şi asupra preotului.
Zice:
Poţi să o sui şi-n spinarea calului
iar tu să te arunci în şa

în spatele ei
cât s-o cuprinzi în braţe
cu Dumnezeu înăuntru
cu vântul pe urmele voastre
pe urmele voastre şi cu focul.

Eu însă mă tem ca bisericuţa lui
să nu fie vreo arătare
trec aproape zilnic pe aici
şi până astăzi nu am zărit-o
să nu fie vreo ispită.
Îmi lipesc urechea de pieptul popii
ca să mă-ncredinţez că glasul lui nu cade din văzduh
îmi fac şi semnul crucii
dar toate câte sunt împrejur
rămân la locurile lor
nu se destramă.

Nu-i un lăcaş menit stării pe loc,
mă luminează părintele,
iertându-mă şi pentru îndoială
şi pentru atingere.
Se mută templul de colo până colo
după cum i se mută şi parohia
alcătuită numai din femei.

Dar cum pe bietele fete le vând proxeneţii
le hăituiesc paparazzi
le umflă sticleţii
se ascund şi ele pe unde pot
îşi schimbă-ntruna locul de pierzanie
iar locul închinării le urmează.

Căci din mila fetelor s-a durat bisericuţa asta
pe visele lor s-a ridicat ea şi umblă
după cum şi frumuseţea lor şi-a luat patul
şi umblă cu el prin lume
lăsându-l jos doar cât să-l oblojească pe unul ca tine
săltând apoi patul din nou la spinare şi mergând mai departe
iar crucea asta nu le-o vede nimeni
doar eu mă ţin de cărările ei.

Şi nici nu vreau să bat alte drumuri
câtă vreme locuri de rugăciune
au răsărit acum şi-n întreprinderi.
Se sună şi oamenii sunt trimişi acolo

s-aprindă lumânări pentru cei vii
pentru cei mai vii
zugrăviţi pe toţi pereţii
de-i ştie toată lumea.

La morţi în schimb e libertate:
dă omul bani pe lumânări
şi le dă foc pentru cine-l taie capul
să-mpingă sufletul ăluia mai către rai.

Dar sfinţii, părinte,
se sperie încă o dată vocea din mine
sfinţii din jurul nostru şi de deasupra noastră
nu i-am văzut niciodată
cum de scapără atât de tare
cine sunt ei?

Nu-i nici un sfânt, călătorule,
vezi doar luminile unuia dintre ei
vag şi îndepărtat.
Se aprind în vârful catargului şi pe la capetele vergilor
înainte de-a se pierde corăbiile în furtună
iar în întunericul acela
singure focurile Sfântului Elm
mai ştiu să-ţi arunce-n ochi
cadavrul călătoriei.

Corabie e şi biserica noastră.
Vin fetele de se aşează la umbra ei
urcă pe punte
şi o fac să plutească.
Nu-şi dau seama de asta
dar o pun în mişcare spovedindu-se.
Îşi aprind o ţigară şi mărturisesc totul
nu sunt în stare să-mi ascundă nimic
vor de multe ori să-mi arate cum fac
şi plâng când mă prefac a nu crede că nu ele
ci frumuseţea lor preacurveşte
înnebuneşte din senin
şi nu mai pot s-o ţină în braţe…
Vrei să te spovedesc, fiule?

N-am să te torn
robule
sclavule…
Ai pus urechea pe mine

ai auzit că exist
m-ai atins.
Unde veţi fi doi în numele meu
eu voi fi cu voi
spune Domnul nostru Iisus Cristos.

Nu te mai teme.
Câte nu-mi spun fetele în spovedanie
despre singurătatea bărbaţilor…
Care nici măcar singurătate nu e
ci o spaimă crâncenă de nenorocita lor de bărbăţie.
Iar când bărbăţia prinde a le miji
omul din ei începe să tremure
se porneşte să plângă.

E nevoie atunci de sufletul fetei
nu numai de frumuseţea ei.
Ele-şi închipuie sărmanele că ăsta e păcatul
dar tocmai acesta se iartă
înainte chiar de a fi mărturisit
iar tu nu arăţi a fi un om singur.

Nimeni nu intră în templul acesta
decât ca să mărturisească.
Va trebui s-o faci şi tu
şi să rămâi
nu să dai mereu să te strecori afară
pentru că cerul de acolo nu mai e al lui Dumnezeu
ci al episcopiei
dovadă stelele de pe umerii preasfinţiilor lor.

Ia-ţi ochii de la icoane
şi-ntoarce-i spre mine
căci după mărturia ta
eu nu voi mai fi.

Biserica asta însă va fi
şi aşa cum am purtat-o eu în spinare
îţi va rămâne ţie
s-o porţi mai departe
dar numai după întreaga-ţi mărturie.

OCHIUL DINTRE SPRÂNCENE

Stai liniştit
nu te mai zbate atâta.
Fii mulţumit că te credem noi
câţiva prieteni de o viaţă
după cum credibil ai fost şi pentru iubitele tale.

Poate că numai femeile s-au priceput
să vadă-n tine
în toată puterea ei
normalitatea.

Normalitatea şi încă ceva
pesemne că misterul
care şi pe noi
ca vechi şi buni cheflii
ne încurcă-ntr-un fel
dar ne trece uşor.

Nu te mai tot omorî să demonstrezi
că eşti în stare să faci ba una

ba alta
că poţi să le birui pe toate
să scrii bunăoară cărţi
stând vara-ntreagă-nchis în casă
şi zvârcolindu-te între cuvinte.
Orice roman ai scoate
orice fel de erou nemaivăzut ai inventa
ziarele tot vor scrie
că nu se poate să nu se afle cineva-n spatele tău
ori deasupra ta suflându-ţi rolul
purtându-ţi mâna care scrie.

Şi crezi că se-ntreabă vreunii
cum scrii cu adevărat tu
care nu-ţi vezi scrisul?

S-or fi gândind câţiva că ştii să ţi-l pipăi
dar cei mai mulţi
te asigur
îşi închipuie că foloseşti dictarea.

Nu-i nici o ruşine în asta
n-au recurs la ea numai orbi celebri ca Milton şi Borges
ci din lumea de dincolo Iulia Hasdeu
făcând să se înalţe castele în Carpaţi
şi să se transcrie *Sic Cogito*...

De mâna părintelui ei ce-i drept
aşa cum mâna lui Jenny Marx
a scris după dictare *Capitalul*
aşa cum penei lui Mahomed
i-a fost insuflat *Coranul*!

Un templu în Carpaţi
apoi *Coranul* şi *Capitalul*
cărţi care-au dat lumea peste cap
să nu fie oare de ajuns...?

Pare-se că nu
că prea se vorbeşte de multă vreme
că ai pe cineva care-ţi transcrie cuvintele
le corectează
potriveşte
se crede că acela e adevăratul scriitor
ajutându-te pe tine să te legeni în iluzii
ca terapie

ca salvare de la iminenta nebunie.
Se mai crede şi că adevăratul autor
va ieşi până la urmă la iveală
când tu vei fi ce vei părea a fi.

Căci omul nu este ceea ce devine
cum conferenţiezi tu pe unde apuci
ci este ceea ce pare a fi în ochii altora
iar ochii ăştia nu ştiu să vadă
aşa cum nu ştiu nici să uite.

Să te surprindă ei pe la dineuri
pipăind după lingură
că n-o să mai înghită nici în ruptul capului
povestea cu tine la masa de scris.

Vor sări însă de fiecare dată să-ţi pună lingura-n mână
icoanele sub nas
pretinzându-ţi să-L săruţi pe Dumnezeu
dar nu ca să se-ntâmple vreo minune
ci doar ca să se mire urmărindu-te
şi iar să se mire.

Iar de minunarea asta
n-ai să-i lecuieşti niciodată
oricât te-ai chinui să demonstrezi că poţi
că eşti în stare
că ştii
că eşti egalul lor
şi la fel ca ei
un om liber să traversezi de pildă oraşul
de la o margine la alta
de unul singur
călăuzit de al şaselea simţ
de al treilea ochi
de ochiul pineal dintre sprâncene
dispărut din lume de nouă sute de mii de ani
supravieţuind doar la orbi şi la şerpi
şi să ne ferească Dumnezeu
să se uite ei la noi cu ochiul ăla.

MÂNGÂIERILE MEMORIEI

Ciudat:
n-am plătit niciodată o femeie.
Dragostea
câtă a fost
unele fete au împărţit-o cu mine
poate din curiozitate
altele de probă
ori pentru invizibilitate
câteva din anticomunism
multe din tandreţe
din balcanism
dintr-o scurgere de frumuseţe
din prea multă lectură
din interes
dar şi din autocenzură
dintr-un mare exces
de graţie
din lipsa raţiunii
din vreo frustraţie
şi-n aşteptarea minunii.

De plăcere
din bunătate
dintr-o altă părere
dintr-un plus de clandestinitate.

Din mitomanie
în joacă
dintr-un început de antropofagie
din plictiseală
din infantilism
din aiureală
din răzbunare
dar şi din pasiune
şi din visare
ori ca ascuţită remuşcare.

De dragul numai al meu
din delincvenţă juvenilă
ca panaceu
la atâta lumină fosilă
ca justă continuare
la câte o interminabilă filozofare
din adâncă beţie
din ecumenism
din nimfomanie
agravată de fourierism
din sfântă prostie.

De dragul noutăţii
al insolitului
şi-al împărţirii dreptăţii.
În treacăt
dar şi-n pelerinaj
din ateism
ca formă de camuflaj
dar şi din conformism
din clitoridianism.

Ca paradox
şi simulacru de sacrificiu
ca amurg prelung al unui viciu.

Ca mostră de libertinaj
şi ţipăt de eliberare
în loc de psihoterapie

şi în compensare.

Din necesitate
din sălbăticie
din neclaritate
ca foc de artificii
dintr-o clipire de pubertate
pentru inavuabile delicii.

Din duioşie
din fidelitate
din fel de fel de complexe
bune de ascuns
dintr-un reflex şi alte reflexe
apoi din muzicalitate
din uitare de sine
din naivitate
de groaza sfinţeniei
din zvâcniri de-ale tâmpeniei
în grabă
din lirism
ca aflare în treabă
din maoism
dintr-o vieţuire mult prea febrilă
iar vreo două dintre ele
de-a căror frică mă trezesc scriind
din milă.

PARTEA II
EPISTOLAR

Schimb feminin de scrisori între iniţialele onomastice *E* şi *A*

E.

A venit, dragă, la mine unul Ruba
îl ştii pe ăsta?
E ceva şef pe acolo, pe la ei
la orbi
pe-ntreaga ţară
ba chiar şi prin Europa
că îi adună cineva pe toţi din când în când
lăsându-i ca-ntre ei
să flecărească în voie.

Iar Ruba ăsta e unul mai cu moţ:
e pus să vorbească la radio
îl mai dau unii şi pe la televizor

în fine
şi ce crezi că-mi cere ăsta, dragă,
înainte de toate?!
Nici mai mult nici mai puţin decât femei!
Adică voci feminine spune el
dar asta înseamnă până la urmă tot femei
pentru nu ştiu ce fel de studio de al lor unde se-nregistrează cărţi
te pui la microfon şi le citeşti cu voce tare.

Nu-i trebuiau decât femei şi pe deasupra nefumătoare.
Vârsta contează? – l-am întrebat eu.
Le trebuiau mai ales tinere
şi încă din astea cu literele
cu limbile străine…
Mă rog,
am crezut că nu sesizase ironia
dar mi-a răspuns că
dacă vârsta era importantă
lungimea picioarelor totuşi nu conta.

De ce nu vor voci de bărbaţi
nu pricep.
Cartea e tot carte.
Nu sună mai bine *Mizerabilii* citită de un bărbat
sau un Mark Twain acolo?
Acuma
n-am stat să-l întreb ce fel de literatură vor ei
dar oricum nu mă slăbea cu vocile feminine
clare
dulci
catifelate
nu ştiu ce dracu' fac cu ele
că doar nu le-or fi luând pentru sex oral!

I-am spus că nu pot să mă pronunţ deocamdată
dar că de ce nu vor acolo la ei, la orbi,
câini ghizi?
Mi-a-ntors-o ironic
nu mai ţin minte ce a spus
fiindcă eram atentă ca nu cumva să-nceapă din nou să-mi ceară ceva.

Am revenit:
aveţi nevoie la dumneavoastră de multe cărţi!

Mi-a explicat ceva foarte complicat cum că limbajul
conştiinţa

creierul sau spiritul
evoluţia umanităţii
educarea ei prin cuvânt şi nu pe căi vizuale
în sfârşit
cert este că nu zâmbeam
pentru că la mine în birou îl adusese unul
îmbrăcat ca un cioclu
şi care stătea tot timpul cu ochii pe mine.

N-am putut nici măcar să deschid televizorul în timpul ăsta
să mă uit pe Animal Planet la tigri
care-mi plac mie cel mai mult.
Aşa mă gândisem:
îl las pe orb să vorbească
iar eu deschid televizorul fără sunet.

Dar ţi-ai găsit!
A-nceput să-i dea cu copiii
că de ce nu-i lăsăm noi pe copiii orbi
să meargă la şcoli?
De ce nu le întocmim nu ştiu ce fel de acte?

Mi-a venit cu cifre, cu nume, cu localităţi
cu preşedinţi şi secretare de-ale noastre
cu directori care n-au semnat naiba ştie ce hârtii…
Îi dădea cu valoarea educaţiei
şi educaţia ca valoare supremă în cazul omului
îi dădea şi cu omul
până când m-am enervat:

De ce adică să trimită ei copilul fără vedere la şcoală
şi să nu-l lase acasă lângă mama lui
că şi şcolile astea ale lor se găsesc doar în câteva oraşe
aşa că de ce să streseze ei copilul cu cartea şi cu depărtarea?
Ce nevoie are el de carte?
Ce nevoie are orbul să afle care-i viteza luminii
şi când şi-a făcut Apolodor podul?
Ce? O să vadă el vreodată lumina?
O să calce el pe podul ăla?

Nu-ţi spun, dragă, că ascultându-mă
şi-mi făcea plăcere să-i urmăresc mutra
Ruba ăsta se tot învineţea şi s-a pornit să urle la mine.

I-am cerut să se potolească fiindcă sunt funcţionar public.
A zbierat că şi el e public.

M-a amenințat cu Europa.
A început cu ministrul ăla din Anglia care e tot aşa ca ei
ori o fi ministrul lor pe Europa
habar n-am
s-a repezit apoi să-i dea cu egalitatea
cu drepturile
iar cu omul
şi mai ales cu omul orb
de parcă lumea asta n-ar fi fost făcută aşa plină de găuri
şi doar nu m-o fi inventat Dumnezeu tocmai pe mine
să le astup.

A.

Mi-ai stricat ziua cu orbul ăla al tău!
De trei ori ţi-am citit e-mail-ul
nu-mi venea să cred
simt şi acum că te ţii de aluzii usturătoare.

Păi
voce plăcută
catifelată
dulce
izvoraş
am eu!

M-am strecurat în atâtea urechi
trezind din moarte numai cu şoapta ei
bărbăţia a vreo opt disperaţi.

Iar dacă nu mă înşel
şi tu ştii bine că eu nu mă înşel
în noaptea aia când am ras noi două o sticlă de Metaxa

ai sărit la mine şi m-ai muşcat de buze
numai ca să-mi sorbi chicotitul
aşa spuneai
să-ţi sorb, iubito, chicotitul ăsta de Alice în Ţara Minunilor.

Nebunia care a urmat ne-o amintim cu fiori de plăcere şi tu şi eu
s-o recunoaştem
dar ne temem de ea
am vrea s-o dăm uitării
iar când ne întâlnim doar noi două
sporovăim întruna despre altceva
torturate de imaginea a tot ce au fost în stare să facă
o singură dată în viaţă
buzele noastre
iar acum tu vrei să mă trimiţi la orbi?

Adică unde?
Într-o colivie cu microfon?
S-admitem că accept
că stau acolo-nchisă şi citesc
că mă loveşte şi pe mine hodoronc-tronc
ţicneala umanitarismului
şi tot citesc eu înainte din *Don Quijote*.
Şi uite-aşa porneşte cavalerul împreună cu Sancho prin pustietăţi
o iau ei prin munţi
Sancho e mai întâi călare pe un măgar sur
apoi măgarul dispare furat de nişte hoţi
scutierul bate o vreme drumul pe jos
dar sub fundul lui reapare din senin măgarul
fără ca el să-l fi căutat
ca hoţii să i-l fi înapoiat
ca vreo minune să se fi-ntâmplat.

Ei bine
povestea asta depănată de glăsciorul meu ajunge la orbi.
Înţeleg că stau ei cu căştile conectate şi citesc cu urechile.
Mă strecor va să zică şi în urechile lor
voce de catifea
dulce
lapte şi miere
apă de roze
numai bună de muşcat de buze.
Iar dacă vreunul chiar se repede
dinţii şi-i va rupe în glasul meu
sau în măgarul lui Sancho?

E.

Bravo, curvă mică!
Am citit cu atenţie
ba chiar de mai multe ori
elucubraţiile tale cu măgarii suri ai Spaniei
de parcă astăzi şi-ar mai sparge cineva capul
cu ce fel de coclauri băteau
acum patru secole
doi năuci
unul smintit de mulţimea cărţilor suite la cap
altul de lipsa lor
care pe mârţoagă
care pe măgar
după cum îi şade bine
ştii tu cui?

Cenuşăresei din noi
imaginaţiei
că numai ea e-n stare să facă astfel de umbre pământului
ea şi cu tine.

Tu
bineînţeles că tu care-ţi închipui
că te poţi lăsa închisă de orbi
într-o cuşcă plină de lecturi
fără ca ţie să ţi se-ntâmple ceva.

Îţi imaginezi una ca asta
din narcisism!
Narcisismul ăla care te roade întruna
cum că să-ţi spună toată lumea că eşti frumoasă
bărbaţi
femei
iar dacă tot nu te văd
să-ţi spună că-ţi aud frumuseţea
izvoraşul ce va curge-n urechile orbilor
smulgându-le suspine de admiraţie.

S-o crezi tu!
Nu-i nevoie să le reciţi *Kama Sutra*.
Poţi să le citeşti şi Proclamaţia de la Islaz
că tot o să li se scoale
la inflexiunile
la unduirile tale
dac-or fi teferi ca bărbaţi…
Că urechea bărbatului
plină de fantasme
trebuie că produce aceleaşi reacţii ca şi ochiul
când dă de o femeie frumoasă
ca dovadă şi întunericul
prin care nu pe urmele chipului tău am urcat
ci ale glasului
căci te rugai fără să ştii.

A.

Întunericul despre care în sfârşit începi să vorbeşti
noaptea aceea a noastră
mi s-a lipit ca un sărut
de floarea terminală a fiecărui nerv.

Stau goală în faţa nimănui
iar pielea asta întinsă
ce nu lasă să se risipească în aer
visul care mai sunt
e o flacără pură
ce arde dar nu luminează
decât prin amprentele acelor săruturi.

Fiinţa mea străpunge miezul nopţii
smălţată cu astfel de licăriri
asemenea vietăţilor din adâncuri
unde soarele nu mai ajunge
şi unde ele vâslesc încet
în timp ce cicatricele lor aprinse

le poartă departe.

E.

Până să te plimbi tu pe fundul mării
ornată cu lumini de poziţie
află că Ruba a mai venit o dată pe la mine
şi mi-a cerut
ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut între noi
bani.

Dar bani pentru femeile alea
pe care vrea să le-nhame el la citit.
De data asta a fost mai reţinut.
A venit însoţit de o ochelaristă
care nu-nţelegea nici unul din semnele mele cu ochiul
ori pur şi simplu nu le vedea.
Cred mai degrabă că nu le vedea
fiindcă nici nu-i raporta şefului ei.
De altfel s-a scuzat şi a trecut în anticameră.

Eram dispusă să-i semnez cererea
dar câtă vreme eu plăteam

voiam să ştiu ce fel de opere are de gând să înregistreze.

Iar acum să vezi listă la el:
Odiseea, Don Juan, Faust, Creanga de aur,
Zahei Orbul, O mie şi una de nopţi, Ferma animalelor
şi în sfârşit Biblia.
I-am propus un whisky şi o discuţie fair play.

De unde, l-am întrebat, înverşunarea asta
de a asalta minţile orbilor
în care şi aşa trebuie să fie destulă ceaţă
cu tot felul de parabole, esoterisme
metafore şi simbolisme
imagini care or fi bune ele ca imagini
uite
mă gândeam
dar nu i-am spus-o
că dacă ajungi tu să le citeşti cărţi
cu glasul tău de sirenă
ei o să-şi închipuie
că făptura ta se termină cu o coadă de delfin.

Poate că nu se vor bloca, mă rog,
de-a binelea în vedenia asta
dar în mintea lor
cu siguranţă vor pierde vremea
şovăind legaţi de catarg
între corpul femeii
şi mitul unei voci seducătoare.

Pe Ruba l-am asigurat că banii de acum sunt alocaţi
vocalizării cărţilor propuse de el
dar că eu aş fi preferat
ca ei să fie destinaţi de exemplu unor seminarii
în care să-i adunăm pe orbi
şi să le explicăm bucată cu bucată
realitatea
că nu au ei de unde să ştie
ce s-a mai lipit de chipul omului
şi câte s-au desprins din el de la o vreme.

Eu bunăoară aş fi gata oricând
să derulez pentru ei femeia
pe cea a zilei de azi
cum se omoară ea să se reinventeze
ce trebuie să uite

cum trebuie să-i pâlpâie părul
şi să-i vibreze mersul
şi cum nu poate fi redusă ea doar la voce
amestecată pe deasupra cu îngeri, cu lotofagi
cu obsedaţi ca Don Juan şi posedaţi ca Faust
cu homunculi în eprubetă şi duhuri închise în sticlă.

Apoi altcineva ar putea să le descifreze
tot aşa punct cu punct
noua înfăţişare a oraşului.
Pentru că pe ei îi văd cum înaintează încet
cu bastoanele lor albe pe străzi
realitatea se dă în lături
şi se-nchide în spatele lor
ei n-o ating iar ea se fereşte de ei.
Nici măcar n-o aud
căci strada merge mai departe
se leapădă de zgomotele sale ca de zoaie
împinse să curgă prin altă albie.

Ruba trăgea din Johnny Walker.
Îi pusesem cuburi de gheaţă
i-am turnat al doilea pahar
i-am pus din nou cuburi.

Nu a reacţionat nici când i-am evocat nevoia
de a nu-i lăsa pe orbi de izbelişte în privinţa cărţilor
descriindu-li-le măcar ca obiecte
fiindcă n-au habar nici de irizările de pe coperţi
nici de desenele ce accelerează lectura
pe urmă librăriile nu le fac cu ochiul
şi nici bibliotecile
se bizuie doar pe memorie
şi numai chinul aducerii aminte
nu soarele
leagă-n capul lor umbra de om
de arătătoarele timpului.

Bea şi nu-mi răspundea.
Era evident că mă măsura
cu ruleta aia invizibilă a lui.

Am plusat:
cât despre noi, domnule Ruba,
cei care scriem de mână
deşi în ziua de azi o facem din ce în ce mai rar

cu noi se poate face caracteroscopie:
vine un grafolog
se uită în oglinda scrisului
şi ne spune ce fel de oameni suntem.

Suntem cu toţii egali, nu-i aşa,
deci
cu dumneavoastră ce-i de făcut?

Felul de a fi al orbilor
nu poate fi citit în punctele scrisului lor
unul impersonal
combinându-se cu sine însuşi
şi numai pentru sine
în boxa aceleiaşi geometrii
ca orice gazetă de perete a ghetoului.

A.

Ei bine
nu ştiu dacă înaintea sau în urma ta
pe Ruba l-am întâlnit şi eu.
M-a-mpins ispita
ce să-i faci
de m-am dus până la aşezământul orbilor.

Insul mi se pare că nu e chiar tâmpit.
De cum am ajuns
mi-a arătat cărţi care se rotesc.
Am sesizat intenţia de seducţie
dar într-adevăr
nu se vedeau însă se auzeau
trecând prin faţa mea
Maestrul iar apoi Margareta
cu buchetul ei de flori galbene
într-o primăvară moscovită.

Îmi pusese o bandă magnetică mare cât un sombrero.

Se descolăcea înainte iar textul cărţii odată cu ea
nevăzut
dar pretutindeni auzit
pretutindeni simţit.

Asemănător veţi proceda şi dumneavoastră
mi-a spus
vocea este tocmai ce ne trebuie
miere limpede
floare de salcâm
adiere de mai
mă-nnebunise cu metaforele
fremătam.

Simţeam că mă soarbe cu privirea aceea a lui
interioară
că-mi umblă cu ceva de-a lungul corpului
mi-l scanează de la glezne spre creştet:
Sunteţi înaltă, domnişoară
şi foarte frumoasă!

Cum vă-nchipuiţi că arăt?
Mi-a răspuns cu totul altceva
cum că literele cărţilor sunt nişte mumii
învie doar cât aleargă ochii pe deasupra lor
dar o carte însufleţită de voce
preface literele-n sonorităţi
iar sonoritatea în ecouri
cartea poate să ardă
inflexiunile ei însă merg mai departe
iar vocea mea devine aură a lui Faust
a lui Ulise
a *Căutării timpului pierdut*
halou se face de răsfrângeri
ocrotind-o pe Francesca da Rimini
de când e lumea lume singura femeie
ce s-a îndrăgostit în timp ce citea.

Arătaţi asemenea…
Nu mi-a citit corect nici culoarea ochilor
nici a părului.
Mi-a detectat însă zodia
şi m-a lăsat să mă mir.

Am aflat cu ocazia asta
că orbii sunt şi ei de două specii:

cei care n-au văzut niciodată
şi cei care au văzut cândva şi-şi amintesc.

Ăştia din urmă inventează instinctiv
din umbre şi din resturi de culori
chipul omului cu care stau de vorbă
nu pot trăi altfel.

I-am propus atunci să mă viseze
că poate mă va vedea mai clar.

Cu visul e altceva
mi-a spus Ruba
şi cred că-l citez destul de exact:
„În vis
se revoltă atât memoria vizuală
cât şi cea tactilă:
te văd
nu aşa cum te-am inventat eu
ci cum mi te-ai descris tu singură
cu ochii foarte albaştri
şi cu părul acajú
dar până nu te ating cu mâna
nu pot să cred că tu eşti cea care-mi vorbeşte."

E.

Să pună mâna pe tine va să zică
deocamdată în vis
ca să-şi dea seama
cu toate că tu îi vorbeşti
dacă exişti sau nu…
Mare minune!

Dar de ce i se luminează chipul tău numai în vis
şi de ce nu-l ajută amintirea lumii
pe care şi el în copilărie
a arat-o cu ochii?

Ăştia, dragă,
am văzut eu într-un film
procedează cam în felul următor:

„O, domnişoară,
dacă mi-aţi permite să vă ating faţa
aş putea să descifrez codul frumuseţii dumneavoastră

pe care nici măcar dumneavoastră nu-l cunoaşteţi
nu-i aşa
şi aş putea să vi-l dezvălui…”

Adevărat? – răspunzi tu
şi-l laşi să-ţi umble pe faţă cu degetele
să-ţi simtă viitoarele riduri
să-ţi numere aluniţele:
„Aici, domnişoară şi aici!”

Ca până la urmă să pretindă
că nu-ţi poate sesiza conturul gurii
decât atingându-i colţurile cu buzele
tu să-i răspunzi la săruturi
inconştientă
ca-n transă înaintea cobrei
că numai şerpii sunt în stare să te paralizeze astfel
încât să tremuri între gratii nevăzute
şi să nu ştii încotro s-o iei.

După care tu
mai de milă
de perplexitate
mai de silă…

Păi, mi ţi l-aş cârpi
când l-aş simţi căţărat pe pleoapele mele!…

Aşa şi data trecută
când l-am finanţat cu voci de femei pentru cărţi
şi când stătea la birou înaintea mea:
simţeam că mă măsoară
îţi ziceam
cu o rază de a lui
invizibilă!

Nu aveam senzaţia că mă dezbracă
ci mai degrabă că nişte ciorapi
mi-i rulează pe picioare
de jos în sus
încet-încet
şi că mă-mbrăţişează
nu cu mâinile
ci cu moliciunea-nveşmântării
până către talie.

Atunci am hotărât să nu-i mai vorbesc.
Am încheiat şi m-am ridicat
gata să-l concediez.

Nu s-a mişcat de pe scaun
până nu mi-a ţinut un discurs lung
cu nişte cuvinte şi nişte citate
care-mi scăpaseră până atunci
şi pe care am început să le ascult
căci se revărsase cu totul în ele
şi încetase să mă mai îmbrace.

A.

Dacă nu te-aş iubi
aş veni şi eu cu citate:
“O, sancta simplicitas!”
Bietul Jan Hus!
Poate că tocmai mâna aia de surcele
i-a frânt până la urmă viaţa.
Dar cu tine ce e
ce nu mai poţi pricepe…?

Bineînţeles că în vis mă vede mai limpede.
Nu el mă vede, dragă,
ci memoria lui.

Căci între el şi clipa privirii
se întind câteva zeci de ani
iar timpul se umflă între noi cu fiecare vis
pornind din nopţile de azi
spre zilele copilăriei sale.

Fiindcă visându-mă
dă să-mi împrumute chipul fetiţelor
pe care le-a văzut atunci aievea
pe care le-a pândit făcând pipi
le-a alergat şi le-a ciupit
nu ca să vadă dacă există
ci tocmai pentru că existau.

Iar când îmi aude glasul
toată copilăria aceea
cu care-mi ninge peste faţă
se risipeşte undeva spre cer.

Întinde mâna către mine
spre încredinţare.
Nu ajunge să mă atingă.
Mă vede însă limpede
cum numai misticul aude şi vede în vis
imaginea iubitei sale moarte
ce-i porunceşte să înalţe o mânăstire.

E.

Nu ştiu ce ordine dai tu prin visele unora
şi ce fel de mânăstiri ajung de aceea
să se înalţe către cer.
Ştiu însă că-ntr-acolo
pornesc până la urmă în pelerinaj mii de oameni
de la sute de kilometri
postind, rugându-se şi cântând
înaintând uneori în genunchi
sperând aşadar într-o mântuire
o iertare
o lecuire
o uşurare…

Drept care stau şi te întreb:
la cine ajung să se închine ei de fapt?
La zeul în care cred
ori la depravările tale
prin subconştientul tuturor nebunilor?

Păi, apărând tu aşa
alb-albastră-acajú
în visul unuia care din copilărie
n-a mai văzut lumini ca acestea
e ca şi cum l-ai pocni c-o astfel de icoană drept în cap!

Ei bine
ăla trebuie să fie în stare să facă pentru tine orice:
s-o vândă şi pe mă-sa
ori să-nalţe Sfânta Sofia în mijlocul oceanului
şi Notre-Dame în inima Saharei!

Dar în definitiv ce dracu' cauţi tu
prin somnul unor orbi cu memorie vizuală
cărora tocmai de aceea
trebuie să li se mişte cumva
globii oculari în cap
să li se zbată.

Ar fi mai bine
milostivă cum văd că devii
să te faci simţită prin somnul orbilor din naştere
ca să se vadă ce parte a fiinţei
le pune ălora-n mişcare visul…

Poate degetele pipăind prin aer după tine
poate numai timpanele
umplându-se de armonii
şi sărind de la o muzică celestă la alta
cum şi ochii noştri cad din paradisuri nebănuite
nemaiavând timp să urce la loc
înainte ca dimineaţa să ne plesnească peste faţă.

A.

Pe mine scoate-mă din calcul.
Bineînţeles însă că şi la iubita visătorului
nevăzută şi neştiută
se-nchină omul ce păşeşte în biserica ridicată din ordinul visului.

Cu toate că pereţii stau zugrăviţi cu chipurile altora
martiri cu nemiluita
care de la tăierea nasului
care de la scoaterea ochilor
cu capetele ferecate-n aure
strâmbându-se de durerea strânsorii
ori de sărăcia lor de duh
ce se străvede până la urmă
cum roade nimburile pe la margini.

Dar sfinţi!
Mulţi îi sărută ca să se vindece
de ceea ce nu poate fi mărturisit
nici măcar pe patul de moarte
iar sărutul acela răzbate până la iubita din vis

şi care nu sunt eu.

N-am să mă strecor aşadar
decât în somnul orbilor din naştere.
Ei nu ştiu să viseze decât auzind voci
iar dintre cei ce le aud
sunt singurii ce nu pun mâna pe cuţit
ca să-şi ucidă fratele geamăn
cu care nu suportă să împartă acelaşi chip.

Ar putea să mă viseze însă liber
orbii care-şi amintesc de lumină
şi mărturisesc fără-ncetare despre ea
cui vrea şi mai ales cui nu vrea să-i audă.

Numai aceia au nevoie să deschidă ochii în vis
şi să privească îndelung
asemenea nebunilor
fără să clipească
dar să şi întindă mâna
precum geamănul lor Toma
ca să atingă rana de la glezna îngerului
să o strângă
şi să nu-l mai lase să se-nalţe.

E.

Mă tem, iubito, că dacă o s-o ţinem tot aşa, în loc să ne bucurăm şi noi de oniromanţie, vom da în oniromanie, numărând visele pe unde s-or nimeri ele să se găsească. Apropo: sunt patruzeci şi trei în Vechiul Testament şi numai nouă în cel Nou.

Hai, mai bine, să ne întoarcem la nenorocita asta de realitate care, ori de câte ori te plesneşte peste faţă, dă semne că n-ar fi nevoie de ea.

La fel şi Ruba, foarte real şi aproape furibund la ultima noastră întâlnire, a răsturnat peste mine o benă de citate din care poate că el e mai uşor descifrabil decât din ceea ce face. La început, eram gata să pariez că insul o luase razna, dar de la o vreme, m-am apucat să notez cu speranţa că-n aiurelile lui s-o fi ascunzând vreun rost. Iată ce am adunat:

Să tai pomul cunoaşterii cu drujba! Curve pe acoperişul bordelului, discriminare, omul ca detaliu neglijabil, stafia libertăţii, encefal de contabil, chiloţi sparţi, dacă Hamlet e abstract, e abstract şi orgasmul, fantoma regelui la fel de reală ca Hamlet! Şobolanocraţie! Să fim anticomunişti aşa cum suntem anticanibali…!

Ulise naufragiat, nu atât în pielea goală cât singur. Banchet la curtea lui Alcinous. Aedul orb Demodocos. Coş cu pâine dinaintea lui, pocal cu vin, lira atârnată de un stâlp. Aedul cântând faptele eroilor de la Troia. Ulise confruntându-

se cu propriul său mit şi plângând în blid cu tunica trasă peste cap. Homer descriindu-se pe sine în imaginea lui Demodocos.

Memorie vizuală reală! Incapabili să mai inventăm memoria. Comunismul, cea mai tare genă a umanităţii! Răbufneşte azi în toate discursurile în frunte cu cel al corectitudinii politice, căci numai comunismul are nevoie să nu se spună că omul alb este alb, că negrul e negru şi nu afro-etcaeteroid. Singur comunismul nu poate supravieţui fără teza că nu mai există nebuni, că tot ce sare singur în aer e recuperabil, paranoicii, de exemplu, prin blândeţile societăţii, micii schizofreni nu mai vorbesc, ne sunt cu toţii egali, avem faţă de ei o datorie, trebuie să-i vindecăm dându-le anumite răspunderi.

A spus apoi rahat, hiperprotecţie, craci, demagogia egalităţii şi meteorismele propagandei. Mâţe galbene, isterie, politica văicărelii: unii fraieriţi să se văicărească, alţii plătiţi să-i compătimească, toţi hărţuiţi să se declare neputincioşi şi să întindă mâna. Nu se ştie cine dă şi cine primeşte! Ba se ştie cine trebuie să se prefacă şi să întindă mâna să i se dea. Nu trebuie să se vadă cine dă, ca să nu se vadă nici când ia… Când ia totul, până şi viaţa chiar dacă nu el a dat-o.

Animalitatea lumii, din nou memorie vizuală, cecitatea ascuţind inteligenţa pentru că o pune la treabă. Gaură, haită de tâmpiţi, poza lui Stalin, reprezentare, apa-n piuă, revoluţia bolşevică şi anarhistul Mahno, pe bicicletă, în fruntea bandei lui, ocupând oraşele, ordonând să fie împuşcaţi burjuii, aşijderea proletarii, să se aducă vin şi muzică.

I-a dat apoi înainte cu realitatea: ce credem noi că este real şi ce ni se pare că este? Realitatea este o convenţie din capul nostru cum şi timpul e o stare mentală, numai proştii caută să-i pipăie secundele şi pretind că i-au descoperit experimental unitatea minimală, da, da, numai proştii, prostia e tot prostie, oricât de ştiinţifică ar fi… Dar nimeni nu mai are chef să facă distincţia dintre inteligenţă şi tâmpenie, nu vine nimeni cu dezdobitocirea să-i ţină pe cretini la distanţă cu bâta ca-n orice lume normală, cu toţii trebuie să fie egali, geniul cu nulitatea, nu se luptă decât pentru drepturile nulităţilor, eşti incriminat dacă nu le aperi, eşti înfierat ca elitist, iar dacă nu mâine, atunci cu siguranţă poimâine, pentru una ca asta vei fi spânzurat.

Apoi, umbra lunii peste Africa, palimpsestul atâtor umbre, ţâţe ca Antilele Mici, şi iar procesul comunismului care ar trebui să spele lumea. Singurul şef comunist care a plătit cu viaţa, iată că a rămas Ceauşescu, toţi ceilalţi au murit în paturile lor sau în câte o detenţie de lux precum Jivkov.

Pe urmă clopot de vatman, lopată de gropar, căruţă de ţigani, nasture de sutană, aia a mă-sii, dar ce-o fi oare în mintea surdului când se uită la instrumentele muzicale… O fi inventând el vreo muzică în capul lui adulmecând alămurile?

Într-un târziu, a ajuns din nou la tema vederii: “Vaca, a spus, vaca nu vede natura: ea o paşte.” (Hegel, *Filosofia naturii*, vol. II din *Enciclopedia ştiinţelor*).

Putea să mă entuziasmeze citatul ăsta, dar m-a consternat. Închipuie-ţi-l pe Ruba sau pe altul ca el, ajungând să le vorbească în astfel de citate unor şefi de ai noştri mai slabi de înger… Ar rămâne oamenii cu gura căscată într-o admiraţie continuă: ce inteligent este, ce capabil, ce erudit, chiar dacă, mă rog… viaţa, destinul… Dar hai să-i dăm un rol de jucat pe lumea asta!

Ar fi o nenorocire, iubito, o catastrofă! Ar fi mai mult decât o crimă, cum spune un deştept, Joseph Fouché, ar fi o greşeală.

Dacă Ruba ar începe să exercite vreo responsabilitate publică, oricare ar fi aceea, chiar dacă, să zicem, ar ajunge azi să predea un curs la studenţi, mâine s-ar ciocni jumătate din tramvaiele Bucureştilor! Pentru că realitatea o fi ea cum o fi, o da semne în fiecare clipă că nu e nevoie de ea, dar ca să existe, trebuie s-o arăţi cu degetul.

A.

Mi-e greu să te urmăresc. Nu mi-l pot reprezenta pe Ruba decât fluid, îmi curge printre degete, îl pierd. M-a luat de mână şi m-a dus undeva, într-o cută a Bucureştilor, nici nu bănuiam că există, în nişte săli de aşteptare, naosuri, laboratoare. Mi s-a luat acolo amprenta vocală. Iar cu picătura asta de voce, voi învia eu mumiile bibliotecii Alexandriei şi toate fantomele ei. Fără de mine şi dincolo de voinţa mea, amprenta glasului meu va trece din ordinator în ordinator, se va aşeza asupra textelor şi le va face să vorbească: înjurături, rugăciuni, blesteme, onomatopee, verdicte, condamnări la moarte, denunţuri, căinţe în public, romane fluviu, poezii tâmpite, predici, comutări de pedepse.

Glasul meu pretutindeni, iar eu nicăieri. Corpul meu astralo-vocal tolănit peste toate vorbele goale, respirând cu ele gură la gură şi ajutându-le să mişte, să ne lovească. Ruba mi-a cerut pentru isprava asta un curriculum vitae. Mai în glumă, mai în joacă, i-am cerut şi eu unul. Uită-te şi tu ce mi-a trântit pe masă:

„Vederea mi s-a-mprăştiat la timp, n-am mai apucat să dau cu ochii de Ceauşescu. Nici pe predecesorul lui nu l-am văzut, cu toate că în martie ’65, când tocmai sosisem de departe acasă, într-o vacanţă şcolară, mama m-a săltat şi m-a dus într-o sală publică, aproape un templu. Mulţi erau mânaţi într-acolo, se tăcea.

Înghesuiţi erau, se suspina. Golul dimprejur îl domina din faţă şi mai dinspre plafon un cub puternic. Lumina abia-mi mai pâlpâia la doi centimetri în preajma nasului, dar senzaţia de cub atotstăpânitor n-am s-o uit niciodată: o fanfară se împingea peste noi, cu muchiile ei cu tot, afară din acel televizor.

Murise… Da, murise un suprem şi-l îngropau, iar acel martie când mama m-a dus cu sine într-o sală imensă, plină de batiste şi unde m-am întâlnit cu televizorul, a fost, ca pentru colonelul Aureliano Buendía copil, după-amiaza în care tatăl său l-a luat de mână şi l-a dus să-i facă cunoştinţă cu gheaţa. Mult mai târziu mi-am dat seama şi mi-am adus aminte, precum acelaşi colonel în faţa plutonului de execuţie, că în toată viaţa mea, eu nu am văzut nici un mort. Dar dacă viaţa după viaţă există şi dacă omul se reface acolo cu toate simţurile tefere, înseamnă că primul mort pe care am să-l văd, voi fi chiar eu… Da, bineînţeles eu, aşa după cum şi alţii, care pretind că au fost pe punctul de a trece dincolo, povestesc că, desprinzându-se din ei înşişi, înainte de toate, şi-au contemplat speriaţi propriul lor corp. Eu nu m-am mai contemplat de pe la oglinzile vârstei de zece ani: o faţă de var, păr negru, capul uşor înclinat într-o parte ca la orice copil care vede mai bine cu un ochi decât cu celălalt. Apoi oglinda ca şi mobilierul din jur, de o culoare imposibilă, abia astăzi îmi dau seama de asta, mobile roz, s-au năruit în memorie şi continuă acolo, ca toate celelalte imagini, să plutească. Bunăoară, prietenele mele de aceeaşi vârstă de pe la opt, nouă ani, le-am întâlnit douăzeci de ani mai târziu: funcţionare, surori medicale prin ţările noastre mărunte din nord: Marmaţia, Sylvania, Biharia. Cu câteva dintre ele am făcut dragoste, neputându-mi şterge din minte, nici în acele clipe, chipul lor din clasa a doua sau a treia.

N-am văzut nici un mort, nici un tiran. Ultimul crâmpei de lume pe care cred că l-am zărit, a fost marea. Nu întinderea ei, nu valurile, ci reflectarea soarelui din oglinda apei. Stăteam mai tot timpul cu fruntea aproape lipită de faţa liniştită a mării doar cât să prind câteva resturi de răsfrângeri. Întâlneam marea pentru întâia oară. Ne luase mama, pe mine şi pe sora mea, şi ne dusese la Eforie-Sud în vara aceluiaşi ’65. Din nou mult mai târziu, aveam să aflu că aşezarea se chemase înainte de război Carmen Sylva. Purtase numele reginei-poete care deschisese prima şcoală şi primul aşezământ pentru orbi în Vechiul Regat al României. La şcoala aceea aveam să dau şi eu de primele Munci şi primele Zile, din aşezământul Vetrei Luminoase aveam să încerc a rândui şi eu în ţara asta soarta orbilor.

Se spune, prin urmare, că atunci când pătrunzi în moarte clinică, ţi se arată de undeva o lumină ori o fiinţă de lumină ademenitoare care te tot îndeamnă să treci dincolo… Persia lui Zarathustra pretinde că lumina aia e de fapt o fată de o frumuseţe răpitoare, cu toate florile seducţiei în floare, chemându-te la ea peste o punte cât tăişul de sabie ce despică aerul de deasupra abisului.

Iar lumina aceea încarnată în femeie te ispiteşte, o simţi că te aşteaptă, te iubeşte.

Pe unii lama spadei nu-i taie şi, cu tălpile zdrenţe, ajung de cealaltă parte. Pe mine însă, un tactil, care şi fulgii de nea îi încearcă cu buzele, m-ar tăia numai noua vedere a lamei, darmite atingerea ei.

Aş vâsli înapoi cu toată puterea braţelor, aş trage îndărăt cu dinţii şi cu ghearele, spre mocirla acestei lumi, caldă, plină de miasme şi de miresme, dar unde orbii nu

trăiesc în întuneric după cum îşi închipuie tembelomulţimea, ci într-o *ceaţă luminoasă*, cum nu conteneşte de a spune fratele Borges, dar nu-l aude nimeni.

M-aş târî înapoi din faţa acelei lumini până în mlaştina zilei de azi unde n-am văzut nici un mort, nici un tiran, singurii oameni pe care i-am auzit murind, şi tot la televizor, au fost Ceauşeştii.

M-aş întoarce cu orice preţ înapoi, în smârcurile ceţoase ale prezentului, cu singură memoria mea destul de rău prevestitoare, amintindu-şi de acum totul şi purtându-se pe deasupra apelor…”

Radu Sergiu RUBA

Bibliografie:

- *Spontaneitatea înţeleasă* (versuri) - Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1983.
- *Iluzia continuă* (versuri) - Ed. Cartea Românească, 1988.
- *Iubirea şi Orientul (La zodiac, birjar!),* poeme în versuri şi proză - Ed. Phoenix, Buc., 1994.
- *Constelaţia Homer* (Antologia scriitorilor nevăzători din România) - Ed. SAS, Buc., 1996.
- *Contrabanda memoriei* (proză scurtă) - Ed. Cartea Românească, 1997 şi http://www.vlab.pub.ro/equivalences/ro/ruba/rsr-cm.zip, 2001.
- *Dacă pleci în căutarea mea* (poeme în versuri şi proză, antologie de autor) - Ed. Axa, Colecţia La Steaua, Botoşani, 1999.
- *Papa Ioan Paul al II-lea şi România* (în colaborare) – Ed. Z 2000, Bucureşti, 1999.

- *Marginal* (versuri) – Ed. Dacia, Cluj, 2001 şi http://www.vlab.pub.ro/equivalences/ro/ruba/rsr-m.zip, 2001.
- *Dialoguri şi eseuri* – Ed. Muzeul Literaturii Române, Buc. 2001 şi www.liternet.ro, 2002 + http://www.vlab.pub.ro/equivalences/ro/ruba/rsr-de.zip, 2002.
- *Graţia Dizgraţia* (versuri) – Ed. Vinea, Buc., 2003.
- *Demonul confesiunii* (roman) – Red. Publicaţiilor pentru Străinătate, 2004 şi www.liternet.ro. Reeditare) 2009, Ed. Limes – Cluj.
- A colaborat cu Teatrul de Comedie din Bucureşti, în calitate de consultant artistic la punerea în scenă a versiunii româneşti a dramatizării lui Pascal Parsat după *Scrisoare despre orbi întru folosinţa celor care văd* de Denis Diderot (regizor Octavian Greavu) – 2003.

Traduceri în limba română:

- *Vineri sau viaţa sălbatică* de Michel Tournier - Ed. Univers, Buc., 1999. Reeditare Ed. Humanitas, 2008.
- *A treia femeie* de Gilles Lipovetsky (în colaborare) - Ed. Univers, 2000.
- *Jurnal extim* de Michel Tournier – Ed. Humanitas, 2009.
- A tradus în limba română proza de expresie franceză propusă în cadrul proiectului european *Literatura Express 2000* – autori precum Olivier Rolin, Nicolas Ancion şi Corinne Desarzens.

Premii literare:

- Premiul Ministerului Afacerilor Externe al Franţei la Concursul Mondial al Nuvelei Francofone, Paris, 1993.
- Premiul *Frontiera Poesis* pentru proza poeţilor, Satu Mare, 1998.
- Premiul Fundaţiei Gheorghe Ursu pentru întreaga activitate literară şi socială, Bucureşti, 1998.
- Premiul Asociaţiei Scriitorilor Bucureşti pentru volumul Graţia Dizgraţia - 2004 .
- Distins de preşedintele României cu Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler – 2008.

*

Cu poezie, proză scurtă şi eseu, autorul a apărut în antologii şi almanahuri publicate în România, Australia, Bulgaria, Ungaria, Franţa şi Statele Unite. Lucrarea sa distinsă la Concursul Mondial al Nuvelei Francofone a fost difuzată de Radio France Internationale, de posturi de radio de limbă franceză din Elveţia, Belgia, Canada şi Africa francofonă. Poeme de ale sale au fost traduse şi în limba arabă şi difuzate de Radio România Internaţional şi posturi de radio din Qatar şi alte zone ale Golfului Persic.

Inclus în Enciclopediile *Who's Who România* 2002 şi 2009 şi în *Who's Who Europa* 2003.

*

Notă biografică

Nume – Ruba

Prenume – Sergiu Radu

Semnătura pe lucrări publicate – Radu Sergiu Ruba

Profesiunea de bază – profesor de franceză şi engleză

Născut la 14 octombrie 1954, la Ardud, jud. Satu Mare, Radu Sergiu Ruba urmează cursurile primare şi medii la Răteşti, acelaşi judeţ şi la Şcoala pentru nevăzători din Cluj. La vârsta de 11 ani, îşi pierde total vederea. Studii universitare la Bucureşti între 1974-1978, Facultatea de limbi străine, cu specializare în franceză şi engleză.

A lucrat ca profesor de limbă franceză, inspector în Ministerul Educaţiei, interpret, ziarist în presa scrisă şi radiofonică, lector de limbă engleză în programe ale Consiliului Britanic.

Actualmente, este preşedinte al Asociaţiei Nevăzătorilor din România, redactor al revistei Impact, editată pe compact disc în format audio .mp3, realizator de emisiuni la Societatea Română de Radiodifuziune şi consilier al Ministrului Muncii. Face parte din conducerea Uniunii Europene a Nevăzătorilor. Este căsătorit, fără copii. Soţia, Nicoleta Daniela, n. 1968, profesoară de istorie, autoare de programe şi manuale şcolare, este actualmente directoarea unei şcoli din Bucureşti.

Cronici la volumele de poezie ale autorului

- **Spontaneitatea înţeleasă**:

Descoperim astfel un poet aflat intr-o mare vervă a decepţiei, desfăşurând, ca prin rotirea unei cozi de păun, panorama unei lumi conştiente de iluzoria sa independenţă, de faptul că până şi aparent cele mai libere gesturi sunt în adevăr controlate de moarte. Poetul face parte din spiţa scepticilor, dar nu e vorba aici de un scepticism ce nu-şi asumă limita în umbra seacă a unor verdicte, ci aşezând-o în zarea unui relativism savuros şi cordial. Nimic mai fals de aceea decât una dintre "lozincile" lansate ostentativ în fruntea unui poem şi care invită "să te strecori neobservat / pe dinaintea botului umed al curiozităţii" (în *Roman*); dimpotrivă,

toate versurile lui Ruba poartă marca unei curiozităţi pofticioase, a (repet) vervei de a fi mereu conectat la tensiunea reală a ideilor relatate, a plăcerii de a inventa roluri şi personaje şi de a le plasa apoi la miezul privilegiat al întâmplărilor poetice. Mai în glumă, dar mai ales în serios, poetul recunoaşte într-un loc că "a dat în mintea poemului"; ca şi în cazul altor poeţi ai ultimului val (Cărtărescu, Mureşan, Stratan, etc.), la Ruba a dispărut orice premeditare în construcţia poemului, acesta născându-se şi crescând în faţa ochilor noştri din viteza virajelor asociative ce urmează totuşi vag un traseu director; aşadar poemul nu este, ci se face, iar consistenţa sa depinde exclusiv de dexteritatea năstruşnicului jongleur ce lasă impresia că este el însuşi copleşit de metamorfozele pe care le produce (…).

Debutul lui Radu Sergiu Ruba se află într-o situaţie oarecum similară cu acela al lui Ion Mureşan, amândoi poeţii intrând în literatură cu un volum prin care la soare te poţi uita şi îl poţi chiar vedea. Cele vreo zece poeme remarcabile ale cărţii (…) marchează un debut în forţă şi anunţă în Radu Sergiu Ruba, după opinia mea, un alt poet despre care se va vorbi.

(Radu Călin Cristea – "Mintea poemului", în *Familia*, ianuarie, 1984.)

*

Un relativism ironic discret, haşurat cu grafitul unui antisentimentalism dincolo de care nu se ascunde decât retractilitatea, traversează paginile volumului de debut semnat de Radu Sergiu Ruba. Poetul are conştiinţa unei puneri în scenă a unui spectacol cu scena din hârtie, cu cortine din cerneală tipografică, cu spectatori din plumbul cules de zeţarii stărilor de spirit. Ironic ori grav, bufon ori tragic, dezinvolt ori emotiv poetul are şi el, aidoma binecunoscutului clovn de după închiderea spectacolului şi tragerea cortinelor, momentul lui de tristă luciditate. Poemul văzut ca spectacol, închipuit ca fastuoasă regizare de voci, imagini, emoţii, culori, gesturi şi sentimente, idei şi discursuri la rampă îl semnalam la o serie mai lungă de tineri poeţi; diferă gradul de intenţionalitate, conştiinţa de a fi autorul, "producătorul" unui atare show. Ceea ce îl singularizează pe Radu Sergiu Ruba, în acest prim volum,este mutarea aproape totală a vieţii (cu întreaga ei recuzită fenomenologică) pe scena şi în culisele Poemului.

(Traian T. Cosovei – „Radu Sergiu Ruba – Spontaneitatea înţeleasă, Ed. Cartea Românească, 1983", în *Un tânăr autor, o carte*, suplimentul literar-artistic al Scânteii tineretului, nr. 5, 1985)

- **Iluzia continuă**:

Dacă marea surpriză colectivă a taberei de creaţie literară de la Izvorul Mureşului, de astă-vară, a fost provocată de tinerii poeţi din Galaţi, surpriza individuală a căpătat numele lui Radu Sergiu Ruba. O surpriză de mari proporţii, atât în recitalul prezentat, cât şi în comentariile, mereu perfect aplicate pe text cu care a însoţit maratonul celor peste 40 de poeţi şi aproape 10 prozatori. Cum sunt o fire curioasă, m-am îndreptat din nou, către volumul *Spontaneitatea înţeleasă* şi mi-am văzut confirmate impresiile de la prima lectură (…). Toate aceste calităţi există şi în poezia de acum a lui Ruba, dar aceasta are pe deasupra ceva – un ceva greu definibil – ce permite trecerea de la o poezie bine scrisă la o poezie de maximă profunzime şi anvergura. Aşa cum se prezintă el în volumul manuscris (*Iluzia*

continuă, n.n.) pe care l-am citit cu uimită încântare, Ruba este unul din cei mai importanţi autori ai generaţiei sale, ai generaţiei noastre, dacă aşa ceva există, şi, oricum, unul din poeţii importanţi care scriu astăzi la noi.

(Liviu Antonesei - "Semnal", în *Dialog*, nr. 4-5, 1987)

❖ **Iubirea şi Orientul**
La zodiac, birjar!:

Ciudată, folositoare şi fascinantă construcţia pe care o realizează în acest volum Radu Sergiu Ruba. Ciudată prin amalgamul de jurnal mizând pe ritmuri astrale şi placheta de versuri, cele două elemente putând exista separate aşa cum, la fel de bine, se pot completa într-o formă unitară. Folositoare prin abundenţa de conotaţii specifice unui lector serios, conotaţii care suscită o reevaluare personală a atenţiei sau neatenţiei cu care fiecare dintre cititori a trecut peste cărţi sau evenimente. Fascinantă prin imprevizibilitatea notei următoare, prin ritmul aparent detaşat dar foarte atent la simboluri. Şi poate că subtitlul de "mistere" al volumului de faţă e mult mai concludent decât frazele anterioare.(…)

Desigur, a limita conţinutul volumului de faţă la forma anterioară pe care am găsit-o dată unei anumite tristeţi e cel puţin nedrept. Misterele au o finalitate simbolică mult mai amplă. Cu toate acestea, convergenţa textului susţine, din interior sau din afară, necesitatea acestei rememorări a unei anume forme trăite a absurdului social. Muzica, literatura, geografia fenomenologică a evenimentelor devenite intre timp banale, toate măresc şi reliefează – ca un ochi magic – o lume de care nu te poţi lepăda doar prin simple declaraţii.

(Volodia Macovei - "O cronologie tristă", în *Timpul*, nr. 8 (12) august 1994)

*

De toată minunea rămâne, la 1994, volumul lui Radu Sergiu Ruba, *Iubirea şi Orientul*, subintitulat *La zodiac, birjar!. Mistere*. E un caz ceva mai aparte, care obligă la detalii. (…) Cartea cuprinde seturi de două-trei poeme care despart capitolele de câteva pagini ale unui zodiac, total deosebit de cel cunoscut şi consumat în cantităţi industriale. Îndrăzneala de a croi alt zodiac decât cel consacrat îi aduce autorului beneficii însemnate, forţa de a submina scheme, clişee nu e la îndemâna oricui. (…) E un adevărat spectacol ceea ce reuşeşte aici R. S. Ruba. Derizoriul se amesteca frecvent cu grandiosul, coincidenţele bizare dau acestor secvenţe zodiacale un aer curat suprarealist. (…) Volumul include însă şi poezie, o poezie de un dramatism bine ascuns după perdeaua ludicului şi ironiei. (…) R. S. Ruba nu e străin de poezia generaţiei '80, dar o cultivă cu detaşare, în sensul unei distanţe evidente faţă de modelele şi modele în vogă acum câţiva ani. El nu adoptă nici aglomerările stufoase întâlnite la Cărtărescu, nici profuzia metaforică a lui Traian T. Coşovei, n-are apetitul parodiei precum Florin Iaru, nici predilecţia pentru existenţialismul frust întâlnita la Ion Mureşan. Pe Ruba îl fascinează cotidianul, sursa însă nu numai a viziunii ironice, cât şi a miracolului.

(Mihai Dragolea - "Iubirea şi Orientul", în *Vatra* 278, mai 1994)

❖ **Marginal**:

În *Marginal-ul* de faţă, Radu Sergiu Ruba e mai puţin inhibat în faţa retoricii directe a interiorităţii. Poemele lui continuă să se alimenteze dintr-o vervă a improvizaţiei şi-şi măsoară suflul după cel al ingeniozităţii. Dar regia discursivă nu mai promovează ca protagonist imaginativul, ci întoarce reflectoarele spre un sine mai puţin evanescent şi mai atacat de melancolii şi angoase. Această gamă de stări mai consistente şi mai centripete e parcursă cu detaşare, cu autoironie, însă ea nu mai e contra-dispusă în euforii. Chiar dacă criteriul poetic rămâne unul panoramatic, mizând pe stivuirea secvenţelor, panorama însăşi nu mai are vocaţie centrifugală; parada realului devine o simplă peripeţie perifrastică, arborescentă, a unei stări de bază pe care spectacolul n-o mai poate exorciza, ci doar încărca de detalii. Realul defilează acum în beneficiul stării iar reportajul depune în favoarea introspecţiei. Aducerea fantezismului în condiţia jurnalului şi angajarea imaginaţiei în autoscopic focalizează poemele pe temele eului, făcându-le să ruleze în cercuri concentrice tot mai strânse. Notaţia e cea care instaurează eul în poezia lui Radu Sergiu Ruba şi tot ea comprimă poemul în secvenţe dramatice. Evenimentul central din evoluţia lui Ruba îl constituie tocmai echilibrarea discursurilor, simbioza partiturilor, scoaterea lor din concurenţă şi angajarea în impact. Ingeniozitatea joacă acum în acutizare iar verva aglutinărilor e doar parabola infatuată a unui set de teme agonice. Masca histrionului a căzut, nu atât de pe faţă, cât în desuetudinea viziunii.

(Al. Cistelecan - „Histrionul fără mască”, Prefaţă la vol. *Marginal*, 2001)

- **Graţia Dizgraţia**:

Despre volumele de până acum au vorbit critici importanţi, atribuindu-le unui „histrion (cu sau) fără mască”, unui poet ironic, unei figuri care caută teatralitatea cu orice preţ şi nu puţini critici – însemnaţi, de altfel – i-au reproşat absenţa unui „temei existenţial”. Mie nu mi se pare că volumele anterioare ar fi lipsite de acest temei existenţial, nu cred că sunt lipsite nici de gravitate, cred doar că ironia, autoironia şi histrionismul chiar, pe alocuri, sunt forme menite să protejeze o angajare care există şi care este indeniabilă, aşa cum confesiunea găseşte adesea forme impersonale de a se exprima, aşa cum poetul însuşi spune în acest volum undeva, indirect, despre sine, că „e descifrabil dintr-o bună de citate.” Citate, deci texte care nu-i aparţin. Volumele anterioare mizau pe euforie ludică şi gravitate melancolică; şi poate că, într-adevăr, alternau cele două registre. Dar euphoria ludică era mai mult o perdea de fum, o armură protectoare pentru melancolia profundă, pentru gravitatea existenţială. Verva poetului purta o nelinişte, o angoasă.

În acest volum, „Graţia Dizgraţia”, părerea mea este că Radu Ruba îşi leapădă măştile. Cred că asistăm la un fel de „denudare”, de scuturare de procedee ironice şi autoironice şi că avem de a face cu o altă artă poetică. Iată chiar primul poem, „Umbra copilăriei” (despre care el spune că „e mai departe acum ca începutul lumii”); în umbra acestei nostalgii, Radu Ruba scrie versuri care mie mi se par radicale sau, mai bine-zis, mărturisind o schimbare radicală. (...) Citim aici agresivitatea, decizia poetului pentru agresivitate, alegerea lui, faptul că nu se mai mulţumeşte cu protecţia ironiei, a jovialităţii, pentru trăirile sale profunde, încărcate de gravitate, ci, cum am putea spune, idealizând puţin, trece la atac.

(Este citat integral poemul „O altă privire”). Acest concept, al unui cer care „se goleşte de cer”, revine în poezia lui Radu şi mi se pare simptomatică această prezenţă obsesivă. Nu e aici numai acea „transcendenţă goală” a poemului modern despre care vorbea Hugo Friedrich, e ceva mult mai trist, mai despuiat, e un cer mult mai gol (dacă îmi îngăduiţi expresia) decât cerul fără Dumnezeu, este cerul golit de un principiu, de orice principiu.

Toate acestea pentru a spune că acest titlu, „Graţia Dizgraţia”, trebuie citit într-o ordine aş zice superioară. Nu e vorba aici de „graţie” în sensul de „graţios” sau de „dizgraţie” în sensul de „dizgraţios”, ori, poate, cel mult, de „dizgraţiat”. E vorba de o „graţie” şi „dizgraţie” care ţine de un destin, un destin care atârnă undeva deasupra noastră. Şi această săgeată spre un cer pe care poetul îl inventă, îl invocă mereu mi se pare că dă tensiunea volumului. Îl felicit pe Radu pentru acest volum şi mă bucur că este unul dintre autorii cenaclului nostru aflat realmente în expansiune creatoare. Şi îmi pare rău că, tocmai acum, au plecat doi poeţi importanţi, Nora Iuga şi Cezar Ivănescu, când voiam să spun că Radu este, la rândul său, un poet important al literaturii noastre de astăzi.

(Mircea Martin, la lansarea volumului *Graţia Dizgraţia*, text publicat în *Convorbiri Literare*, martie, 2004.)

PROFIL RADU SERGIU RUBA

scriitor, jurnalist, traducător, preşedinte al Asociaţiei Nevăzătorilor din România fondată de Carmen Sylva în 1906.

„Azi m-a vizitat traducătorul meu român. M-a surprins să-l descopăr orb” – nota marele scriitor francez Michel Tournier în *Journal Extime,* Ed. La Musardine, 2002. Într-adevăr, biografia lui Radu Sergiu Ruba este plină de semnalmente dintre care unul major: la 11 ani şi-a pierdut total vederea, condiţie de care mulţi nu contenesc să se mire! „Dacă ne gândim la fiinţe rudimentare care au nu doi, ci mai multe mii de ochi, ne dăm uşor seama că „secretul tehnicii vieţuirii” nu rezidă exclusiv în văz.

Oamenii nu ar trebui să se minuneze cînd un nevăzător are performanţă intelectuală, pentru că el, ca orice fiinţă evoluată, reală ori fantastică, trăieşte şi se edifică pe sine pe seama limbajului purtător de concepte, de idei, de noţiuni. Dacă o persoană validă se sprijină mai mult pe văz în raport cu realitatea imediată, nevăzătorul trebuie să interiorizeze şi să proceseze spontan foarte multă informaţie, conştiinţa lui e necesarmente mai intens solicitată. Mirarea aşadar ar trebui să se îndrepte în altă direcţie."

Amintiri din copilărie

Aventura literară începe la nouă ani, într-o cameră plină de manuale, cărţi de poezie şi de povestiri. Un copil cu vedere slabă, dar avid de literatură, decupa fascinat orice descriere de natură pe care o găsea şi, mai apoi, o transcria manual în braille. „Lansasem chiar o modă printre colegi. Transcriam tot ce ne pica în mînă şi ni se părea frumos, coseam paginile între ele şi ne făceam cărţi pe care, mai apoi, ni le împrumutam unul altuia."

Nu i-a fost deloc greu să se adapteze acestui nou tip de scris şi citit pentru că, îmi povesteşte, un copil are simţuri proaspete şi o mare capacitate de adaptare, chiar dacă nevoia nu o impune. Conştienţi că avea probleme grave, părinţii, cu domiciliul în Satu Mare, l-au transferat la opt ani la Şcoala pentru Nevăzători din Cluj, cînd încă mai deţinea un anume restant vizual. Faptul l-a ajutat foarte mult: a deprins repede alfabetul braille şi, fiind înconjurat de copii asemeni lui, a depăşit mai uşor momentul dispariţiei totale a vederii. „Aici, la Cluj, a început pasiunea pentru poezie. La o festivitate, colegul meu mai mare George Nicolescu, devenit între timp o voce inconfundabilă în muzica pop, a recitat trei poeme de Minulescu, între care *Romanţa celor trei corăbii*. Am suferit primul şoc la impactul cu imaginile insolite, cu strălucirile unor orizonturi şi ale unui limbaj poetic diferit faţă de ce dăduse peste mine pînă atunci. Agitîndu-mă să pun mîna şi eu pe acele poeme, am fost duios ironizat că aş fi prea mic, dar, căutînd singur, am dat la rîndul meu peste Macedonski care mi-a deschis drumul spre literatură. Urgent am ţîşnit la Ion Barbu, Mallarmé, Blaga, Rilke, Trakl, Gottfried Benn, Nichita, Dimov, Cezar Baltag, Mircea Ivănescu şi un autor pe care, mai mult ca mine, numai Bob Dylan l-a îndrăgit de vreme ce şi-a

luat de la el chiar şi pseudonimul, şi anume, Dylan Thomas. Transcriam totul în braille, citeam prin intermediari orice carte şi nu ratam nici o emisiune culturală la radio."

Panciatantra şi „tezele din iulie"

În 1971, după ce „tezele din iulie" au impus o cenzură drastică, iar propaganda a monopolizat spaţiul radiofonic, un elev cu „tot felul de precocităţi şi pasiuni", îi dictează surorii sale de 13 ani, în timpul vacanţei de vară, o scrisoare de protest pe care o semnează cu pseudonimul „Vainateyananda", compus pe baza notelor de subsol din *Panciatantra*, o carte de fabule şi apologuri din vechea Indie, tradusă din sanscrită şi adnotată de Theofil Simenschy. Scrisoarea este „expediată" în poşeta unei turiste din Ungaria care ar fi trebuit să o pună la poştă la Budapesta cu destinaţia Europa Liberă. Protestul nu a mai ajuns acolo pentru că, la control, vameşii descoperă scrisoarea şi o confiscă.

„Evident că securiştii au început să mă caute. Au făcut tot soiul de expertize grafologice, mai întîi în rîndul intelectualilor din Satu Mare, după aceea au trecut la studenţi şi mai apoi la elevii de liceu şi gimnaziu, iar după trei luni m-au dibuit. Stau acum şi mă gîndesc la mîndra noastră Secu: cum a asudat ea căutîndu-mă preţ de trei luni, cum s-au alarmat două din oficinele sale, la Satu Mare şi la Cluj, şi cum au dat ei năuciţi, la capătul tunelului, într-o şcoală bizară, peste un adolescent orb care, de frică sau din inconştienţă, îi contra cu citate şi personaje din mitologia vedică. Am fost anchetat de patru ori şi de fiecare dată erau vînate posibile contradicţii între prima mea declaraţie şi următoarele. Noroc că am o memorie bună şi nu m-am încurcat. De un singur lucru mi-a fost groază – să nu mă dea afară din liceu. Alternativa ar fi fost şcoala profesională de perii şi ambalaje din carton. Doar printr-o minune am scăpat, dar apoi, m-am temut că-mi vor bloca accesul în universitate. După bacalaureat, m-am „prefăcut" că dau examen la facultate în Cluj şi, manevră naivă, am cotit-o spre Bucureşti. De atunci, nu m-am mai intersectat cu ei, deşi i-am simţit adesea prin preajmă. Fireşte că n-am comis un act de disidenţă, fiind doar un adolescent rebel. De aceea m-am ferit să mă fudulesc cu acest episod, făcîndu-l public doar în 1994, la un post de televiziune din Satu Mare, oraş unde existau martori ai isprăvii."

Pentru un literat fără vedere este foarte important să fi văzut cîndva

Cărţile de poezie semnate Radu Sergiu Ruba sînt, firește, greu de povestit: „Sînt convins că poezia este un bun exerciţiu pentru a scrie proză. Întîi îmi compuneam în minte textul şi mai apoi îl puneam pe hîrtie. Din acest motiv, poezia mea, chiar dacă nu are rimă, are un ritm interior care se pretează foarte bine la recitat. Am prieteni care îmi spun că ea nu sună bine decît declamată de mine. Nu-mi vine să cred. L-am auzit de curînd pe actorul Zoltan Octavian Butuc citind din poezia mea şi mi s-a părut că suna extraordinar."

De primul volum de versuri, *Spontaneitatea înţeleasă,* Ed. Cartea Românească 1983, Radu nu se declară mulţumit pentru că „poemele cădeau între două opţiuni stilistice: mă pretam la jocuri de cuvinte, încercam să produc textualism iar asta nu-mi stă-n fire. Primul volum serios este *Iluzia continuă* (1988, Editura Cartea Românească), dar a urmat Revoluţia şi m-au năpădit alte preocupări."

Abia în 2004 a reuşit să publice romanul la care visa de mult, *Demonul confesiunii* (Redacţia publicaţiilor pentru străinătate), o carte, aşa cum o numeşte Delia Oprea: „frumoasă, dacă doreşti o carte de iubire, dificilă, dacă vrei să citeşti ceva despre Revoluţie şi toată acea zonă tulbure de atunci, interesantă, uneori enervantă, alteori tragică, de cîteva ori comică, care te ţine cu sufletul la gură sau te lasă fără răspuns".

„Pentru un literat fără vedere este important să fi văzut cîndva, iar pasiunea pentru literatură mi-a menţinut vie memoria vizuală, aspect ce reiese din ceea ce scriu. Cititorii *Demonului confesiunii* mi-au spus: «Ce carte cinematografică!». Dovadă că nu văzul, ci viziunea ştie să redeseneze lumea. Acest adevăr fiind greu de înţeles, m-am trezit victimă a unei prejudecăţi: am prieteni care nu mi-au citit romanul, presupunînd ei că, oricîtă fantezie ai avea ca prozator, trebuie să vezi la propriu gesticulaţia concretului empiric. Ei bine, acest faimos empiric, neanimat de idee, de mit, lipsit de aură, e la fel de pustiu ca o lecţie de ateism. Cît despre cromatica şi volumetrica realităţii, aici, memoria vizuală are avantajul că nu e supusă pericolului iluziei optice. Restul e analogie. Apoi, realul trebuie nu numai văzut şi auzit, ci şi inţeles. Îmi place să citez o frază a lui Hegel: „Vaca nu vede natura: ea o paşte."

Despre eroi şi morminte, un roman paradoxal

„Ernesto Sábato este obsedat morbido-mitologic de existenţa orbilor. Un personaj al său, crezînd că lumea e manipulată tenebros de o sectă a orbilor cu centrul în peşterile adînci de sub Pirinei, încearcă faţă de ei un sentiment de fascinaţie-repulsie ca faţă de nişte reptile cu pielea rece. Metafora lui Sábato vizează caracterul ocult, atroce şi pervers al societăţilor închise, dar dincolo de simbolisme, el se dovedeşte un observator realist al mediului nevăzătorilor: vezi exactitatea cu care se deplasează noaptea un orb prin cartierul băncilor din Buenos Aires, vezi grosolănia lucidă a aceluiaşi profesată la adăpostul handicapului, vezi modul subtil în care este atras în organizaţie anarhistul Iglesias, cu vederea spulberată de o explozie.

Apoi, Sábato antrenează în romanul său secvenţe ale aceleiaşi teme petrecute aievea: Victor Brauner cu un ochi scos de un pahar azvîrlit la beţie de pictorul Óscar Dominguez, acelaşi Victor Brauner anticipîndu-şi mutilarea şi punîndu-l pe Brâncuşi să-l fotografieze cu un ochi bandajat exact în faţa clădirii pariziene în care avea să se petreacă accidentul. Pentru Sábato, orbii şi cecitatea sînt altceva decît un simplu ferment al ficţiunii romaneşti. E angajat în tensiunea cu această temă atît scriitorul, cît şi omul. Autorul nu se lasă pradă banalei metafore a întunericului, iar omul se simte destinat unei încleştări cu prea seducătorul templu al răului. Obsesia sa cu orbii apare chiar din romanul de debut, *Tunelul* (1948), iar în *Înainte de tăcere*, carte de meditaţii şi eseuri, romancierul devenit pictor la bătrîneţe, se teme că turnurile în prăbuşire, cerurile sparte, lumile în descompunere ce apar fără voia sa pe pînze, reprezintă modul în care ispăşeşte el, Ernesto Sábato, ceea ce a scris despre orbi.

Dar să ne înţelegem: *Despre eroi şi morminte* e o carte uriaşă, aşa cum un foarte valoros roman este *Zahei orbul* de Vasile Voiculescu, semn că pe tema experienţei cecităţii, se poate construi o literatură de mare înălţime. Poate că-ntr-o zi mă voi elibera şi eu de spaima acestei teme. De Secu mi-o fi fost mie frică, dar nu de tot. Cu acest motiv literar însă se intră în altă dimensiune, iar acolo guvernează legi ale comunicării nespus de greu de adus sub control.”

Trei proiecte într-un singur an

Frecvenţa cu care Radu Ruba scrie depinde de „fază”: „Am descoperit o mărturie a lui Alexandru Paleologu în care spunea că nu scrie cu regularitate, dar în momentul în care intră în «transă», lasă totul la o parte. Aşa fac şi eu – acumulez şi la un moment dat mă apuc de scris”.

Deşi în plan social a dus o luptă dură cu Guvernul PSD de la acea dată pentru drepturile specifice persoanelor cu dizabilităţi, în 2003 a avut trei angajamente importante pe care le-a dus la bun sfîrşit. A scris două cărţi – volumul de poeme *Grazţia-Disgraţia* (Editura Vinea, premiul Asociaţiei Scriitorilor Bucureşti pe anul 2003) şi romanul *Demonul confesiunii* – şi s-a implicat în proiectul „Teatrul pe întuneric”, o dramatizare de Pascal Parsat, după, *Scrisoare despre orbi întru folosinţa celor care văd* de Denis Diderot. Versiunea românească şi regia au fost semnate de Octavian Greavu la Teatrul de Comedie. „Pentru că piesa se juca într-un întuneric total, am devenit consultant artistic...”

Vocea electronică, prima sintetizare a fiinţei umane

Din 1995, Radu Ruba scrie cu ajutorul calculatorului, iar accesul la informaţie îl obţine prin intermediul unui program al acestuia, vocea electronică. „E cea mai serioasă sintetizare a unei dimensiuni esenţiale a fiinţei umane, crede interlocutorul meu. S-a reuşit, ce-i drept, şi producerea de plasmă sanguină artificială, dar aceasta ţine de organic, în timp ce vocea umană e purtătoarea limbajului care e un atribut spiritual. Noica vorbea de posibila sinteză într-o bună zi a clorofilei ca despre un punct final al remeşteşugirii de către om a naturii. Iată că s-a început cu sîngele, esenţa vieţii şi cu vocea, vehicolul perceptibil al spiritului. Cu un astfel de program de sinteză vocală pot să citesc orice text în toate limbile pe care le stăpînesc. M-am trezit dintr-odată că pot să parcurg o carte mai repede ca un cititor cu vedere, asta fiindcă izbutesc să-mi reglez viteza de lectură peste turaţia atinsă de vorbirea umană. Nu exagerez deloc cînd pretind că *Demonul confesiunii* este primul roman din literatura română redactat cu ajutorul vocii electronice. Scriam şi puteam să-mi recitesc fără dificultate textul pe întinderi mari. Grăirea asta sintetică umple multe goluri, din păcate, nu pentru toată lumea întrucît utilizatorii calculatorului reprezintă încă o minoritate. Spun goluri fiindcă regimul comunist a refuzat mult timp să finanţeze

modernizarea tiparului braille. Abia în 1991, Andrei Pleşu ca ministru al culturii, a intermediat o donaţie de maşini de tipărit din partea unei biblioteci braille daneze. De atunci, rămînerea în urmă a mai fost recuperată, deşi carenţele încă persistă. E clar însă că bibliotecile nevăzătorilor glisează cu repeziciune spre cd-ul audio în format .mp3 şi spre cartea electronică în format text abordabilă cu vocea artificială."

Scriitori români în format audio .mp3

Cu toate că numărul titlurilor pe care nevăzătorii le pot citit nu este deloc de neglijat, la capitolul poezie se înregistrează un deficit. „Ca să poată fi redată la adevărata ei valoare, să nu existe distorsiuni sau mesaje false, poezia, îmi explică Radu, trebuie citită de profesionişti şi de aceea Asociaţia Nevăzătorilor a demarat în luna aprilie a acestui an proiectul „Să ne cunoaştem scriitorii în format audio .mp3", finanţat de Uniunea Scriitorilor. Pe un cd, la o compresie de 64 de hz, pot fi imprimate 25 de ore de lectură vocală. Au fost înregistraţi, în cadrul proiectului, poeţi moderni şi contemporani şi prozatori ai zilei de azi. „Ne dorim foarte mult să facem cunoscută totodată proza şi poezia autorilor nevăzători. Fie pentru că au scris prea puţin, fie din cauza temperamentului care nu i-a împins să iasă în lume, aceştia sînt puţin cunoscuţi. Este păcat, fiindcă mulţi dintre ei sînt valoroşi. Colaborarea cu actorii va continua aşadar, chiar dacă proiectul urmează să se încheie la final de septembrie. Un mare regret mă încearcă în legătură cu acest demers: faptul că nu am mai apucat să colaborăm cu Florian Pittiş. Într-un interviu pe care i l-am luat şi difuzat la radio acum cîteva luni, mi-a povestit nostalgic despre rolul pe care l-a jucat în *Lungul drum al zilei către noapte* – tînărul visător care recita din Baudelaire. Probabil că asta ar fi urmat el să citească..."

Centrul social şi de reabilitare

Idealul pe care Radu Ruba şi l-a dorit dintotdeauna a fost să se ocupe doar de scris. Un ideal care nu a trecut mai departe de treapta visului pentru că, odată ce faci parte dintr-o comunitate cu o identitate foarte marcată cum este cea a nevăzătorilor, inevitabil îţi pui o serie de probleme legate de destinul personal care coincide pînă la detaliu cu cel al comunităţii. Te implici în rezolvarea lor, iar obstacolele sau soluţiile

sînt valabile pentru toţi. Aşa a început „lupta” pentru construirea unui centru social şi de reabilitare. În orice ţară civilizată, persoanele în viaţa cărora a survenit o dizabilitate majoră, sînt imediat preluate de astfel de instituţii unde li se oferă o sumă de servicii de specialitate, de la asistenţă psihologică, pînă la readaptarea la noua condiţie existenţială şi la mediul din jur şi chiar la recalificarea profesională. La ora actuală, România este singura ţară din Uniunea Europeană şi nu numai în care un astfel de centru încă nu există. În 2005, Asociaţia Nevăzătorilor a primit în concesiune o suprafaţă de 7200 de mp dintr-un teren pe care Casa Regală îl cumpărase în 1901 pentru orbi şi instituţiile lor, teren din care însă toate regimurile politice au decupat hălci grase. În cazul unor proiecte ca acesta, autorităţile centrale ar trebui să-şi exprime sprijinul, fapt ce nu s-a întîmplat. După o aşteptare de cîteva luni, liderii organizaţiei nevăzătorilor au lansat un apel către aderenţi pentru a colecta fondurile necesare edificării şi dotării amintitului obiectiv. Într-un an, din contribuţiile nevăzătorilor, ale familiilor lor şi ale angajaţilor organizaţiei, s-a strîns suma de 145 de mii de euro. „Mai este mult pînă departe, spune Radu, iar indiferenţa autorităţilor faţă de un asemenea proiect umanitar constituie un scandal pentru întreaga civilizaţie căreia pretindem că-i aparţinem. Cît despre scris, nu ştiu ce să zic. Literatura am smuls-o întotdeauna existenţei: cîndva îmi transcriam poeţii preferaţi ca să-i am la îndemînă. Acum, cînd credeam că vocea electronică a spart toate barierele, au apărut cumplite apeluri ale urgenţelor de zi cu zi care-mi confiscă timpul. Chiar dacă eu mă percep ca om liber, cînd văd că am de luptat pentru elementare şanse egale pentru semeni, oportunităţi ce-mi pot fi de folos şi mie, e limpede că undeva, la nivel de oficină a răului, libertatea mea nu e luată în seamă. În astfel de împrejurări, alături de literatură, trebuie să ascuţi şi alte lame.”

A consemnat Ruxandra Tudor,

Dilemateca, nr. 16, septembrie 2007.